

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 19/št. 170

januar-februar 2023

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuja: Živa Čebulj, Tereza Vuk; Mesto bere; razpis za pesniško nagrado kresnice; predstavljamo več kot 170 knjig

buklaplus

V tokratni Bukli tudi:

DUŠAN JELINČIČ; o nagradi Prešernovega sklada in pisanju

DANAJA LORENČIČ; o svoji drugi knjigi *Nepopolna*

PETER SVETINA; o trojici novih knjižnih projektov

POIŠČI SVOJO SREČNO STRAN

z Mladinsko knjigo

Preverite izbor knjig za boljše življenje.

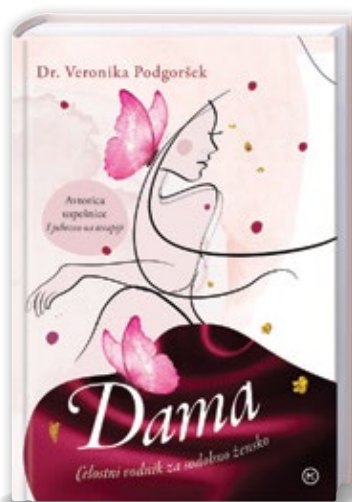
Lekcije, nasveti in nauki avtorice svetovnih uspešnic za zadovoljstvo in uspeh v odnosih, na področju zdravja in denarja.

Nova knjiga Bruna Šimleše je dragocen vodnik za vse, ki se soočajo z boleznijo, in njihove svojce.

V tej navdihujoči knjigi je Zvezdana razgrnila ozadja in premisleke ob srečanjih z znanimi in razvpitimi osebami.

Novi priručnik avtorice *Ljubezen na terapiji* je zanimiva, poučna in nadvse koristna knjiga za ženske v vseh življenjskih obdobjih.

Naj knjiga leta *Življenje v sivi coni* pripoveduje o življenju mladega zdravnika v primežu epidemije.

Spoznajte svojo digitalno knjižnico. Poskenirajte kodo in izkoristite 14-dnevni brezplačni preizkus.

Leto 19/Številka 170,
januar–februar 2023
Natisnili smo: 20.000 izvodov.

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator

Pisci: Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič,
Maja Črepinšek, Gordana Granatir,
Nika Hranjec, Iztok Ilich, Anja Kamenarič,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan

Gostujoči pisci:

Nenad Arizanović, Teja Goli, Andrej Hočevar,
Saša Jerele, Tanja Komadina, Uroš Mlinar,
Tatjana Pristolič, Boštjan Videmšek,
Janja Vidmar, Darja Lavrenčič Vrabec

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelj je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

KUNE, EVRI IN KNJIGE: KRATKO POROČILO IZ HRVAŠKE

Samo Rugelj

Drugo soboto v januarju sva se z Renate zjutraj iz Ljubljane odpravila v Zagreb. Bil je praktično zadnji dan, preden so naši sosodje prevzeli evre kot svoje novo plačilno sredstvo, zato sva se odločila za tamkajšnje knjige porabiti nekaj kun, ki so nama ostale od poletja, ob tem pa tudi pogledati, kako so hrvaški založniki vstopili v novo leto. Nad ugotovitvami sva bila kar presenečena.

Večina Slovencev ob omembi Hrvaške seveda pomisli na poletje, morje in privlačne plaže. Zame pa je Hrvaška že nekaj desetletij tesno povezana z njihovo prestolnico in knjigami, ki so tam na voljo. Ko smo se včasih družinsko odpravljali na počitnice, smo vedno imeli postanek v Zagrebu ali Splitu. Brskali smo po tamkajšnjih knjigarnah, jaz pa sem gledal, kaj novega so prevedli v primerjavi z nami, ter si v kaki tamkajšnji knjigarni kupil tudi del poletnega branja. V zadnjem desetletju in pol pa hrvaške knjigarne obiskujem še načrtnje, skoraj raziskovalno, in tako sprti zaznavam, kam se razvijata njihova izvirna in prevodna knjižna produkcija v primerjavi z našo. Ko to počneš tako dolgo časa, hitro opaziš spremembe in lahko kar dobro vzporejaš obe knjižni krajini.

Potem ko so bili Hrvati v začetku tretjega tisočletja zelo aktivni pri izdajanju domačih in prevedenih knjig, jih je kriza po letu 2008 precej prizadela, dodatno utež na utrujenem knjižnem trgu pa je dodal propad založbe Algoritam z verigo knjigarn, ki je bila v svojih časih eden od ključnih vlečnih konjev hrvaškega založništva. To je za nekaj let zaustavilo razmah njihovega založništva. Potem pa se je zgodilo tako, kot mi je na enem od knjižnih sejmov napovedal srbski knjižni agent, s katerim sva kramljala o posebnostih posameznih knjižnih trgov v državah nekdanje Jugoslavije: »E, moj Samo,« mi je rekel, »knjižno založništvo je kot morska zvezda. Če ji kdo odtrga en krak, se kmalu zaraste in zraste ji nov. Tako se bo zgodilo tudi na Hrvaškem.«

Imel je prav. Nastalo je nekaj novih založb, obstoječe so prevzele nekaj nekdanjih knjigarniških lokacij, pojavil pa se je tudi nov knjigotržec *Hoću knjigo*, ki ni bil tudi izdajatelj knjig, kar je pomenilo, da je nove knjige, ki jih je prodajal, izpostavljaj glede na njihovo zanimivost, ne pa glede na to, kdo jih je izdal. Tako je do danes hrvaška knjižna ponudba dobra zaživela. Odrtrgani krak se je zarastel.

V praksi to pomeni – tudi zaradi tega, ker Hrvati nimajo zelo močnega knjižničnega sistema in si ljudje knjige bolj kupujejo – da imate kot potencialen kupec v vsakem trenutku na voljo deset in več novih privlačnih leposlovnih romanov, ki s svojim vsebinskim dometom sežejo preko običajne žanrske literature, obenem pa ne spadajo v t. i. visoko leposlovje, namenjeno predvsem literarnim sladokuscem. Tudi na področju stvarne literature je ponudba velika in raznolika, odmevni naslovi pa na izpostavljenih knjižnih policah lahko vztrajajo tudi

več let. Običaj, ki je v Sloveniji še vedno kar prisoten, da knjigarne že kmalu po izidu na svojih policah izvirno tujo izdajo knjige celo bolj izpostavijo kot slovenski prevod, je na Hrvaškem veliko manj prisoten – hrvaški knjigotržci se zavedajo, da princip prodaje izvirne tuje knjige koristi predvsem tujemu založniku, domačemu pa bo prej ali slej spodrezal zanos in prodajo ter ga preusmeril na druge tipe knjig.

Kaj pa cene? Tako rekoč do včeraj je veljalo, da so hrvaške knjige večinoma cenejše kot v Sloveniji, saj si kar nekaj knjig lahko kupil za okoli 15 evrov, večina pa jih je stala do 20 evrov. Z uradno uvedbo evra pa se je to skoraj čez noč preobrnilo. Višje globalne cene tiska, inflacija ter pretopitev kun v evre so tudi na Hrvaškem povišale cene knjig, ki se zdaj pomikajo v smeri severno od 25 evrov, torej že povsem blizu slovenske ravni.

Zdaj pa pogledjmo naslednja tri dejstva:

- bruto družbeni prihodek na prebivalca je na Hrvaškem za približno 40 odstotkov nižji kot pri nas;
- Hrvatov je pet milijonov, trg za njihove knjige pa sega tudi preko njihovih meja, torej je glede števila ljudi približno trikrat večji od slovenskega;
- urbanega, mestnega prebivalstva, torej tistega segmenta ljudi, ki so med večjimi kupci knjig, ima Hrvaška vsaj trikrat več od Slovenije (Zagreb je denimo trikrat večji od Ljubljane, Split pa trikrat večji od Maribora).

Vsa tri dejstva, v katerih Hrvaška večkratno vodi pred nami, jasno kažejo, da bi morale biti cene njihovih knjig precej nižje od naših. Vendar niso. Uvedba evra je tudi pri njih povzročila precejšen cenovni pospešek. Seveda je vprašanje, kako se bo to odrazilo na nadaljnji prodaji knjig, vendar gre verjeti, da so hrvaški založniki glede tega dobro premislili. Še dva meseca je do nove turistične sezone, ki bo prišlele najbrž pričakala tudi z novimi, višjimi cenami turističnih storitev.

Ti evri se bodo sčasoma prelili do hrvaških zasebnih žepov, kjer jih bo kmalu dovolj tudi za nakup knjig.

Kaj je smisel vsega tega pisanja? Po eni strani to, da je logično, da se cene knjig zvišujejo tudi pri nas. Je smiselno glede tega tarnati in kritizirati založnike? Najbrž ne; pogled čez sedaj prosto prehodno mejo nam kaže, da slovenske cene knjig – razen izjemo – niti niso pretirane. Druga plat te medalje pa je naslednja: posamezen jezik bo na tiskanih medijih, bodisi da so to časopisi, revije ali pa knjige, vse dražji za vzdrževanje. Zato niso brez soli nedavne pobude časopisnih in revijalnih izdajateljev, da bo morala država, če bo želela ohraniti tiskano krajino, še aktivneje pristopiti k njenemu podpiranju.

Še vedno velja rekelo, da so otroci naše največje bogastvo. Če želimo, da bodo še naprej brali natisnjena slovenska besedila, bo za to v prihodnje treba namestiti več javnega denarja.

FERI LAINŠČEK

PETELINJE JAJCE

Beletrina, 2023, t. v., 335 str., 24 €, JAK

Feri Lainšček

Z avtobiografsko trilogijo *Kurji pastir*, kakor je naslov njenemu prvemu delu (izšel leta 2020), in tudi z nadaljevanjem *Petelinje jajce* slovenski pisatelj, pesnik in scenarist Feri

Lainšček (1959) izpisuje ambiciozno odo Prekmurju in svojemu tamkajšnjemu odraščanju v drugi polovici dvajsetega stoletja. Ravnice, melanholija, v naravo in družbo ujeti ljudje ter mladi Fêrek s svojimi starši in mladostnimi vprašanji so osrednje gibalo drugega romana, ki vas že po prvih straneh nepovratno potegne vase. Vprašanja o angelih in njihovem obstoju (in o njihovih morebiti zlomljenih krilih), o bogu (zakaj se ta nikoli ne smeje), o župnikovi prezgodnji smrti (in zakaj ga je bog tako hitro vzel k sebi, ko je imel še toliko postoriti, marsikoga, ki ne počne nič, pa še kar pusti na Zemlji), o dušah, ki jih Fêrek vidi v dimu (zaradi česar bo treba paziti nanj), so nekatere od tistih pazljivo in disciplinirano izpisanih tem, iz katerih se rojeva Fêrekov pogled na svet. Ta pa je seveda tudi ujetnik družbene realnosti tako njegovih staršev – oče želi zgraditi novo hišo in priganja svojo družino, da se z njim spreha po prazni parceli – kot oznovcev, ki skrbijo za to, da ljudje tudi na prekmurskih ravnica razmišljajo in govorijo po Titovih željah. Šegavo, literarno domišljeno in z Lainščkovo avtorsko patino nezgrešljivo zgnetenost pisanje. > SAMO RUGELJ

JERNEJ DIRNBEK

LEDENA KRALJICA

Litera, 2022, t. v., 200 str., 24,90 €, JAK

Jernej Dirnbek

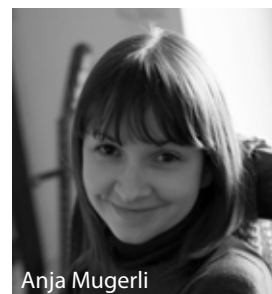
Martin Vidmajer, glavni junak črne komedije in tretjega romana Jerneja Dirnbeka, enega izmed članov rock skupine Mi2, je čisto običajen moški srednjih let, ki prosti čas preživlja za

šankom in v kupovanju loterijskih listkov. Ko se preseli v novo stanovanje, ugotovi, da je njegova sosedja prijazna stara gospa Justina Čobec, ki se je spomni še iz svojih mladih let. Kmalu ji začne pomagati pri vsakdanjih opravilih in sosedja se močno prijateljsko navežeta, dokler ne gre do stvari po zlu in se ustrežljivi Martin znajde pred izjemno težko moralno preizkušnjo. Od tu gre samo še navzdol za Martina in navzgor za bralce, ki bodo hlastno obračali strani, saj se začnejo vrstiti nepredvidljivi dogodki in problemi, pragmatični Martin pa jih rešuje kar preveč hladnokrvno in spretno. Med akterji se znajde tudi ogromna zamrzovalna skrinja s Kajuhovo sliko na pokrovu, pa oranžna mačka, ki ima o celi štoriji svoje mnenje, povrhu pa gospe Justine nihče ne pusti niti malo pri miru. Absurdna situacija se z vsako novo rešitvijo le še pogloblja in vedno bolj uhaja iz rok, protagonist pa se pred našimi očmi spreminja v nekoga, ki bi se ga morali bati. Slasten črni humor prav poživiti to bizarno zgodbo, ob kateri vam bo zaledenela kri. > VERONIKA ŠOSTER

ANJA MUGERLI

PRIČAKOVANJA

Cankarjeva založba, 2023, t. v., 299 str., 34,99 €, JAK

Anja Mugerli

Anja Mugerli (1984) se je na pisateljsko sceno prebila z zbirko kratkih zgodb *Zeleni fotelj* (2015), njen roman *Spovin* (2017) je bil nominiran za nagrado kresnik, za prejšnjo knjigo, kratkoprozno *Čebeljo družino* (2021) pa je prejela

Nagrado evropske unije za književnost. *Pričakovanja* je njen najnovejši tankočutno, a hkrati realistično spisan roman, v katerem si prvoosebna pripovedovalka Jana s Primožem želi ustvariti družino. Vendar ima usoda z njima drugačne načrte, saj ju pošlje na težavno pot nenehnega poskušanja in ubiranja raznovrstnih metod umetnega oplojevanja, ki jih dandanes nudi medicinska znanost. Že takoj na začetku se par znajde v porodnišnici iz avstro-ogrskih časov, kjer ginekolog napove težave z zanositvijo, od tam pa nas zgodba dokumentaristično, vendar literarno izpopolnjeno popelje med izzive, ki jih ima par na poti svojega pričakovanja. Tu so neljubi vplivi, ki jih občuti žensko telo med postopki umetnega oplojevanja, tu je tudi pritisk na partnerski odnos, ki se iz čustvenega mestoma preveša v povsem tehničnega (s spolnostjo vred), ob tem pa se zdi, da Jana včasih skuša kar pobegniti iz sedanosti, saj nas nagovarja z utrinki iz preteklosti, ko je živela sama z nono. Roman o želji po materinstvu, ki je vse bolj oddaljena. > NIKA HRANJEC

ANDREJ E. SKUBIC

PA ČEPRAV BULDOŽER

Goga, 2022, t. v., 431 str., 29,90 €, JAK

Andrej E. Skubic

Za Geno Kalina, 53 let, samozaposlenega v kulturi, književnika, je srečanje s sošolko iz osnovne šole, s katero si nikoli ni bil blizu, popolno presenečenje. Sedaj je uspešna solastnica tehnološkega podjetja. Pravkar so pričeli razvijati skrivnostni novi eksperiment z umetno inteligenco in virtualno resničnostjo. Ustvariti želijo inteligentne igrane like za roman virtualne realnosti, v katerem bralec izbere možnosti na zaslonskem meniju, nato pa zaživi med izbranimi liki. Gena najame, da bo menijskim likom vdahnil individualne spomine, kakršni ustvarjajo identiteto. To jih bo naredilo neponovljive, nepredvidljive in s tem prepričljivo človeške. Gena je z novim delom dobil priložnost soustvarjanja prehoda v novo fazo pripovedovanja zgodb, ki se bodo bralcu res zgodile. Toda eksperiment, v katerem se Gena v samotni nočnega studia potaplja globoko v lastne spomine in občutja, pri tem pa zabrodi v usedline lastne identitete, kmalu preraste v soočenje s samim seboj, asocialnim srednjeletnikom s svežo izkušnjo komaj premaganega alkoholizma, čudaka, ki mu življenje vse hitreje polzi med prsti, medtem ko izgublja pristen stik z ženo in trinajstletnim sinom. Roman s skalpelom zareže v bistvo identitete in samoidentitete, vprašanje bližine, človeškosti, časa, minevanja in bežnosti obstoja. Avtor (*Permafrost*, *Krasni dnevi*, *Fužinski bluz* ...) je nagrajenec Prešernovega sklada in trikratni prejemnik nagrade kresnik. > MAJA ČREPINŠEK

loškega podjetja. Pravkar so pričeli razvijati skrivnostni novi eksperiment z umetno inteligenco in virtualno resničnostjo. Ustvariti želijo inteligentne igrane like za roman virtualne realnosti, v katerem bralec izbere možnosti na zaslonskem meniju, nato pa zaživi med izbranimi liki. Gena najame, da bo menijskim likom vdahnil individualne spomine, kakršni ustvarjajo identiteto. To jih bo naredilo neponovljive, nepredvidljive in s tem prepričljivo človeške. Gena je z novim delom dobil priložnost soustvarjanja prehoda v novo fazo pripovedovanja zgodb, ki se bodo bralcu res zgodile. Toda eksperiment, v katerem se Gena v samotni nočnega studia potaplja globoko v lastne spomine in občutja, pri tem pa zabrodi v usedline lastne identitete, kmalu preraste v soočenje s samim seboj, asocialnim srednjeletnikom s svežo izkušnjo komaj premaganega alkoholizma, čudaka, ki mu življenje vse hitreje polzi med prsti, medtem ko izgublja pristen stik z ženo in trinajstletnim sinom. Roman s skalpelom zareže v bistvo identitete in samoidentitete, vprašanje bližine, človeškosti, časa, minevanja in bežnosti obstoja. Avtor (*Permafrost*, *Krasni dnevi*, *Fužinski bluz* ...) je nagrajenec Prešernovega sklada in trikratni prejemnik nagrade kresnik. > MAJA ČREPINŠEK

Dušan Jelinčič (1953) je človek mnogih talentov in zanimanj, saj je (bil) aktiven tako pri šahu, športu, potovanjih, alpinizmu ter seveda tudi novinarskem in knjižnem ustvarjanju. Njegov knjižni opus je raznolik in celovit, sega od potopisov in alpinističnih romanov do dram in spominskih povesti, za svoj kratki, a intenzivni roman *Šepet nevidnega morja, dvanajest tablet svinca* pa je letos prejel nagrado Prešernovega sklada, zato smo ob tej priložnosti z njim z veseljem opravili kratek pogovor.

»Dvojezičnost je neizmerno bogastvo, ki se ga tudi mi, ki iz njega zajemamo, verjetno še ne zavedamo v celoti!«

DUŠAN JELINČIČ

ŠEPET NEVIDNEGA MORJA, DVANAJST TABLET SVINCA

Kratki roman o uporuh, pekluh in vstajenju

Mladika Trst, 2023, t. v., 112 str., 17 €

Bukla: Najprej čestitke za nagrado Prešernovega sklada. Kaj vam pomeni ta nagrada?

Jelinčič: Ne bom se sprenevedal ali se skrival za kako slabo mime-tizirano patino lažne skromnosti: nagrada mi pomeni veliko in me navdaja z občutkom ponosa in veselja, ki vsebuje odtenke sreče. Je pa tudi nagrada za moju strast do literature. Med toliko zanimanji, ki sem jim vselej posvečal veliko časa in pozornosti, je namreč branje knjig na prvem mestu. Grede na to pa, da sem začel objavljati relativno pozno – svojo prvo knjigo pri 31-tih letih – vse bolj verjamem, da je bila ta moja ljubezen do branja le kamuflirana želja po pisanju, ki si je nisem upal glasno izpovedati. Temu sta menda botrovala šibko zaupanje vase in pa pomanjkanje časa, saj sem se že od mladih let posvečal raznolikim dejavnostim od športa, predvsem šaha (ki menda ni šport), do potovanj, taborništva, izletništva, publicistike in še bi lahko našteval. Svoj prvi članek sem napisal pri trinajstih letih, sicer pa sem od šestnajstega leta dalje vsako poletje stalno delal.

Bukla: Ste bili kot mlad fant na Črni prsti avgusta 1966, ko je bil planinski dom slovesno preimenovan v očetovo čast? Kako se tega spominjate?

Jelinčič: Bil sem na daljni otvoritvi Doma Zorka Jelinčiča in imel sem neizrekljive, vsekakor čarobne občutke. Neverjetno je, kako se spominjam vsakega trenutka tistega nepozabnega tridnevnega izleta, ki sem se ga udeležil z mamo in zdaj že pokojnim bratom. Spominjam se nepregledne množice ljudi, ki se je v kačasti serpentinah vzpenjala po pobočju gore, in naklonjenosti malodane vsakega planinca, ki me je prijazno nagovoril, ob tem pa prijatnega občutka pomembnosti in obenem zbezanosti, ker nisem razumel, zakaj naj bi bil tako pomemben. Spominjam se nadalje

neverjetnega sončnega zatona, ki ga doma v središču Trsta, kjer sem tedaj živel, nisem nikoli doživel, pa tudi ponosa ob lahkotnosti, s katero sem prilezel na vrh in se obenem čudil tistim, ki so se stalno ustavljali in sopihali kot lokomotive. Menda je bil ta občutek odločilen, da sem se naslednje poletje pri štirinajstih letih z bratom podal na vsakodnevne izlete po tržaških hribih in kraških poteh. Teh izletov sem do začetka šolskega leta naštel

okrog petdeset. Zdaj vem, da sem se tedaj zastrupil z religioznostjo narave in gora, ki me je dve desetletji kasneje ponesla na najvišje gore sveta. Jasnop pa pri tem ne smem pozabiti, koliko so k moji ljubezni do hribov prispevali očetovi geni.

Bukla: Vaš oče se je med drugim družil z znanim slovenskim alpinistom in pisateljem Klementom Jugom ...

Jelinčič: Moj oče je bil po besedah samega Juga njegov najboljši prijatelj in zaupnik. Uvedel ga je v gore ter šel z njim študirat na univerzo v Padovo, da bi imela v tedanji Kraljevini Italiji, kjer sta po krivični priključitvi Primorske tudi živela, več možnosti za bodočo službo. Z njim je tudi plezal, kakšenkrat se jima je pridružil Vladimir Bartol, ki pa je plezanje kmalu opustil. Nikoli ne bom pozabil, kako je Jug občudoval mojega očeta. Med drugim je ob skupnem plezanju po Severni triglavski steni zapisal v dnevnik: »Zorko primahal, vso noč je hodil. On je držal besedo brez obljub«, le nekaj dni pred smrtjo, ko je zaman čakal soplezalca, pa: »Škoda, da se nisem dogovoril z Jelinčičem. On bi prišel čez drn in strn. Tak je kot jaz: zanj ni zaprek. Pojdem pa sam v steno.« Klement je res potem sam šel v Steno in v tistem, ki se danes imenuje Jugov steber, omahnil v smrt.

Bukla: Kakšna je bila vaša pot od romanov do knjig o gorah?

Jelinčič: Pravzaprav je bila pot vzporedna. Ko sem napisal svoji prvi objavljeni literarni deli, in sicer roman *Tema na pomolu* in zbirko novel *Prazne sobe*, ki pa sta izšli kasneje, sem napisal tudi svoja prva gorniška romana, in sicer *Zvezdne noči* in *Bisere pod snegom*.

Bukla: Živate v Italiji, pišete pa predvsem v slovensčini. Lahko rečete, da pri svojem ustvarjanju povlečete »najboljše iz obeh svetov«?

Jelinčič: Dvojezičnost je neizmerno bogastvo, ki se ga tudi mi, ki iz njega zajemamo, verjetno še ne zavedamo v celoti. V sebi namreč gojimo dva jezika, dve kulturi in predvsem dva miselna sveta. To je eno največjih intelektualnih in miselnih razkošij, ki lahko doleti človeka.

Bukla: Ko pregledujem vaš opus, ki vsebuje tako kriminalke kot ljubezenske romane, imam občutek, da ste vzporedno ves čas zasledovali dva vidika: po eni strani vsebinsko visok literarni slog pisanja, ki pa ste ga snovali tako, da bi prišel do čim širšega kroga ljudi. Se morda motim?

Jelinčič: Nikakor. Vselej mi je šlo za kakovost, nikoli pa nisem pozabil na bralca, saj ne skrivam, da pišem le in izključno zanj.

Bukla: Kako je prišlo do nastanka romana *Šepet nevidnega morja, dvanajest tablet svinca*?

Jelinčič: Knjigo sem snoval mnogo let, saj name-ravam, potem ko bom izpolnil obveznosti z založniki, napisati veliki roman o TIGR-u, nekakšno tigrovsko *Ukano*. To je bila torej le nekakšna generalka pred epskim tekstom, njen povod pa je bil nedavni natečaj tržaške založbe Mladika in Slovenske prosvete za besedila na tematiko življenja primorskih Slovencev pod fašizmom, na katerem sem potem zmagal. Snoval sem ga torej dolgo, saj imam popisanih že veliko zvezkov s podatki, dogodki in anekdotami, ki bodo potem sestavljali njegovo jedro. Zagotovo pa sem začel razmišljati o knjigi takoj potem, ko so bili objavljeni očetovi spomini, saj sem menil, da je treba tedanje ključno obdobje za postavitve temeljev slovenske identitete in državnosti tudi literarno nadgraditi.

Bukla: Vam je oče veliko govoril o svoji vlogi v protifašistični organizaciji TIGR in o svojih zaporniških letih? Ste imeli veliko lastnih informacij ali je bilo to bolj raziskovalno delo ter očetovi zapiski?

Jelinčič: Oče mi žal ni pripovedoval o svojih legendarnih bojih, in čeprav sem bil še otrok, ko je umrl, vem, da bi ga poslušal z odprtimi usti in ... srcem. Sploh je o tedanjem času zelo malo pripovedoval, na srečo pa je pisal in to je zelo pomembno. Največ je pravzaprav govoril s svojim prijateljem, tigrovcem Francem Kavsom, ki je leta 1938 pripravljaval potem neizvedeni atentat na Benito Mussolinija. Zato sem za pisanje romana moral prebrati veliko zgodovinskih knjig in spominov tedanjih protagonistov, poiskal sem nekatere še

Foto: Borut Krajnc

Dušan Jelinčič

JANA PUTRLE SRDIĆ

PO CELI RAVNINI POD NEBOM

Center za slovensko književnost, zbirka Aleph, 2022, m. v., 165 str., 20 €

Mlada intelektualka Hana v nesreči čez noč izgubi ljubimca Igorja. Z njim je na videz ni vezalo nič resnejšega, pa vendar je vanjo, kot potem spoznamo v zgodbi, vendarle vtisnil večji pečat, kot si je sprva upala priznati. Med lovljenjem ravnotežja in dajanjem teže svojemu življenju se impulzivno odloči zapustiti Ljubljano in odpotovati v Buenos Aires, da bi poiskala Iosija, svojega dopisovalca in častilca njene knjige, ki se je čez noč odselil od življenjske sopotnice Victorie. Prav ta naveže stik s Hano, da bi ji mlada Slovenka pomagala poiskati sled za izginulim Iosijem. Med privlačnima ženskama vznikne simpatija, pa tudi spoštovanje in predvsem globoko razumevanje, osnovano na izgubah, hrepenenjih in večnih iskanjih. Različni sta, da bolj ne bi mogli biti, tako kot sta različni tudi Hana in lisica iz vzporedne zgodbe, ki jo pisateljica Jana Putrle Srdić, drugače tudi pesnica in kulturna producentka, vešče vpenja v osnovni pripovedni lok. A vse tri – Hana, Victoria in tudi lisica – imajo v resnici marsikaj skupnega: med drugim težnjo po pripadanju svojemu tropu, četudi te ta včasih utesnjuje in jemlje svobodo, po drugi strani pa ti daje varnost ... Sprva zgolj navidezno razcepljena večplastnost zgodbe v zgodbi na koncu zaživi v vsej svoji brezmejnosti in tako dobi pomen ne le na razumski, ampak tudi na čustveno-simbolni ravni. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

živeče tigrovce, veliko pa so mi pomagali tudi drugi raziskovalci, ki so pisali o njem. Ne smemo namreč pozabiti, da je bilo o Zorku Jelinčiču napisanih natanko sedem knjig. Največ pa sem si pomagal z očetovimi spomini, ki sem jih s sestro Rado objavil v knjižni obliki že leta 1994 z naslovom *Pod svinčnim nebom*.

Bukla: Imate zdaj, ko vam je roman prinesel nagrado Prešernovega sklada in s tem tudi dodatno pozornost, občutek, da je vaš dolg do očetove in družinske zgodovine vsaj približno poplačan?

Jelinčič: Ne verjamem, da bo dolg, ki ga ima slovenski narod do Zorka Jelinčiča, sploh kdaj poplačan. Skupno s sodelavci je namreč ustanovil in vodil prvo antifašistično organizacijo v Evropi sploh – TIGR in to svojo ljubezen do naroda plačal z devetimi leti ječe in tremi leti konfinacije. Ampak ne gre za plačilo dolga. Gre za narodno identiteto, ki se spet nevarno krha. Tako bom o svojem očetju kot simbolu pokončne narodne države, ki temelji na etiki, družbeni pravičnosti in poštenju, še pisal, ker mislim, da le preko epskih zgodb, ki so zapečateni na papirju, ostane spomin na tedanje čase.

Bukla: So to potemtakem vaši prihodnji knjižni projekti?

Jelinčič: Nered govorim o projektih, ker imam neprijeten vtis, da se ti, ko jih razkriješ, neizbežno izjalovijo. Pa vendar. Najprej se moram pokesati starih grehov. S tremi različnimi založbami sem namreč podpisal tri pogodbe, in sicer za knjigo mojih najpomembnejših intervjujev, da bi tako idealno sklenil svojo petintridesetletno profesionalno novinarsko kariero najprej na Primorskem dnevniku, potem pa še v slovenskem uredništvu italijanske državne ustanove RAI. Nadalje moram napisati nadaljevanje uspešnice *Tržaške prikazni*, tokrat z zgovornim naslovom *Tržaške ljubezni*, ki bo hkrati izšla v italijanski, naposled pa še avtobiografijo. Komaj potem se bom lotil ... svojih novih sanj ...

Bukla: Srečno na vaši nadaljnji poti med knjigami in v gorah.

BRANKO ŠÖMEN

MOLITEV ZA JASENOVAC

ZRC SAZU, 2023, m. v., 148 str., 14 €

Dve leti po romanu, sprva filmskem scenariju, *Tišina za oči*, v katerem je upodobil trpljenje posebnega oddelka taboriščnikov, ki so v Auschwitzu delali v krematoriju, se je pesnik, pripovednik in scenarist Branko Šömen (1936, ki že dolgo živi v Zagrebu) znova vrnil k tej najstrahovitejši obliki razčlovečenja. Tokrat rablji niso esesovci, temveč hrvaški ustaši, ki so v Jasenovcu ob Savi počeli podobna grozodejstva. Morda celo še hujša, saj svojih žrtev niso morili z izčrpavanjem in plinom, temveč so se nad njimi, preden so jih pokončali z noži za klanje živine, s kiji, sekirami in na druge grozovite načine, zverinsko izživljali, da bi jih še pred smrtjo do kraja ponižali. V knjigi je zbranih šest kratkih zgodb o dogajanju po vzpostavitvi tako imenovane Neodvisne hrvaške države, ki ga je spremljalo nasilje nad Srbi, Judi, pa tudi hrvaškimi protifašisti in prostozidarji, v katerih so ustaški ideologi tako kot v komunistih videli grožnjo za svojo oblast. Na povelje Dida Kvaternika – še poglavnik Pavelić, meni Šömen, ni imel moči nad njim – so jih dan in noč vozili v Jasenovac. Posebno pretresljiva podoba okrutnosti z nesrečneži, ki so se znašli na tej zadnji postaji, je pripoved o slovenskih duhovnikih s Štajerskega: šestim so sadistično uživajoči klavci prerezali vratove, sedmega, skritega v krsti, pa, tik preden bi se rešil, pokončali s strelji. > IZTOK ILICH

IVAN SIVEC

ZEMLJA SE Z NAMI POGREZA

ICO, 2023, t. v., 304 str., 37,50 €

Najplodovitejši slovenski pisatelj Ivan Sivec (1949) se je do zdaj poskusil že v najrazličnejših literarnih zvrsteh ter romanesknih vsebinah, z najnovejšim romanom *Zemlja se z nami pogreza*, svojo 175. knjigo, pa se je vseeno odpravil na nov tematski teren. Spodbujen (tudi) s pričevanji nekdanjih prebivalcev v Škalah, vasi blizu Velenja, ki se je že dolgo nazaj začela ugrezati zaradi rudnika pod njo, zaradi česar je pod gladino tamkajšnjih jezer ostalo več kot petdeset domačij, se je Sivec lotil družbenokritičnega romana, ki temelji na resničnih dogodkih (o čemer priča tudi obsežna grafična dokumentacija na koncu knjige). Sivec s svojo zgodbo po eni strani popisuje tragedijo vasi Škale, ki jo predstavi preko družinske kronike Kopačevega roda od začetka 20. stoletja naprej, po drugi pa je njegova knjiga tudi freska zgodovine in gospodarskega razvoja (Titovega) Velenja in šaleške doline z razvpito termoelektrarno na čelu, ki pokriva kar tretjino slovenskih potreb po elektriki. Dogajanje v romanu pa Sivec potegne vse do današnjih dni in invazije Rusov na Ukrajino ter slovenskega političnega preobrata v letu 2022, s čimer ustvari pripoved, ki se (v sedanjem realnem življenju) odvija še naprej. > SAMO RUGELJ

FELIKS PLOHL

GREŠNIK NA KVADRAT

Beletrina, 2022, t. v., 297 str., 27 €, JAK

Grešnik na kvadrat je druga knjiga nekonvencionalnega Feliksa Plohla, ki ima za seboj nenavadno življenjsko zgodbo. Ta ga je vodila iz Bosne v Slovenijo in naprej v Kanado, ZDA, Avstrijo in na Dansko, na njej pa je izkusil življenje na obeh straneh zakona. V svojem romanu *Grešnik na kvadrat*, ki ga je napovedal že ob izidu prvenca *Vsi moji grehi* (2019), nam v humornem in jezikovno svojstvenem slogu opiše svoje življenje v Bosni, kjer je živel z mamo, ki ga je, kljub temu da se je že v mladosti pokazala njegova nagnjenost do prevar in goljufanja, poskušala vzgojiti v poštenega človeka, nato se pripoved preseli v Slovenijo, kjer je živel z očetom in, tokrat s preprodajo drog, spet zašel v težave, za tem pa nas Plohl odpelje še preko luže v Kanado in ZDA, kjer skozi njegovo pripovedovanje spoznavamo tamkajšnji kriminalni svet od drog do prostitucije. V zadnjem delu knjige, ki ga večina bralstva pozna zgolj iz spremljanje časopisne črne kronike, Plohl opiše, kako je prispel na delo v Avstrijo in kako je bil na koncu aretiran zato, ker je tam okradel prostitutko. Živopisen portret življenja na robu zakona in onkraj njega. > SABINA BURKELJCA

MIHAELA M. TIHELJ

DIAMANTNO JUTRO

Primus, 2022, m. v., 190 str., 24 €

Življenje mlade slikarke Maline je pisano, kot so njene barve, iz katerih tako zelo rada upodablja enega svojih najljubših motivov – konje. Malina je na prvi pogled razpeta med navidezno čisto običajne dogodke, ki pa se ji šele kasneje razodenejo v vseh svojih pomenih. Med potovanji po spominih in med življenjem v zdajšnjem trenutku poskuša ujeti ravnotežje in najti celo neki smisel, da bi si lažje ovrednotila nenavadne dogodke iz preteklosti, ki jim je priča (znova) tudi v sedanjosti. Je možno, da je ravno sredi enega od svojih umetniških procesov prišla nehote na sled kartelski združbi? In kam naj v svojem avantgardnem življenju umesti še ljubimca iz študentskih let, ki ji je zdaj znova prekrižal pot in se vrnil k njej z vso svojo strastjo in ljubečnostjo, pa tudi z bremeni svojih korenin in aktualnih družbenih dogodkov? Avtorica Mihaela M. Tihelj, vsestranska umetnica, je svojo zgodbo, na neki način izpeljano tudi v maniri toka zavesti, izbrusila do potankosti ter jo povrhu obogatila z dramatičnostjo in nepredvidljivostjo, ki bralca radovedno vodita vse od prve pa do zadnje strani. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

VIDA KOKALJ

SENCA DREVEŠA

Primus, 2022, m. v., 167 str., 22 €

Devetletni Davi življenje ni prizanašalo: že kot majhna deklica je zaradi bolezni izgubila očeta in z mamo sta se, da bi lažje živeli, s podeželja preselili v manjše mesto. Tam se je dekličina mama pehala za ubornim zaslužkom,

njena hči pa je bila prepuščena sama sebi. Dava je bila zaradi slabšega učnega uspeha v šoli v nenehen posmeh sošolcem, tudi učiteljice so se ves čas znašale nad njo, a drobna deklica ni o vseh teh bremenih nikdar potožila nikomur. Še najbolj jo je začutila njena edina prijateljica, prvoosebna pripovedovalka te izjemne, nadvse presunljive zgodbe, ki bralca zagotovo ne bo pustila ravnodušnega! Kako tudi bi ga, ko pa je vanjo spretno vtkan tako odblesk nekega polminulega časa iz prejšnjega stoletja kot tudi raznolik spekter čustvenih stanj, razpetih med glavnima junakinjama, ki jih zdaj z odrasle perspektive orisuje nekdanja Davina prijateljica. Kokaljeva ob tem še posebej filigransko izriše čustva, ki so nekoč (verjetno) divjala v mali Davi, in bralec postane tako na neki način prav hvaležen Davini prijateljici, da je drobno deklico z obuditvijo spomina na njune otroške dni vsaj za hip potegnila iz sence in jo tako izvlekla iz prekletstva njene večne nevidnosti ... Izvrstno branje, ki pretrese do obisti! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

FRANJO FRANČIČ

VOJNO STANJE

Kulturni center Maribor, 2022, m. v., 142 str., 24 €, JAK

Franja Frančiča (1958) slovenskim bralcem ni treba posebej predstavljati, saj ima za seboj dolgo in bogato umetniško pot. Tokrat med nas prihaja z novim avtobiografskim romanom *Vojno stanje*. V pripovedovalcu tli voj-

no stanje, ki je stanje telesa, a hkrati tudi duha, kar izvira iz otroštva, ko ni imel osnovne varnosti, ki bi mu kot otroku zagotavljala občutek sprejetosti, ljubljenosti in mu dala možnost, da se ukorenini. Bil je venomer na preži pred nasilnim očetom, njegova mama pa ni bila nikoli zmožna oditi od agresivnega moža. Skozi knjigo poteka dialog z mrtvo materjo in tudi bolečino samo, ki izvira iz neizrečenega, storjenega in hkrati tudi iz nikoli storjenega. »Imela sva zadnjo možnost, da si kaj izrečeva. A nisva zmogla, kot v življenju ne. In zdaj te prosim samo pozabljenja.« Veliko je hrepenenja po ljubezni in bližini, a kolikor več je tega hrepenenja, toliko manj je tega v pripovedovalčevem življenju, saj ga, zaznamovanega s preteklostjo, vedno dohiti neke vrste notranji demon, ki mu ne dovoli, da bi živel to hrepenenje. Knjiga ni lahko branje, kajti pred bralcem razgrinja svet, ki je raztrešen na tisoče koščkov bolečine, tesnobe, tudi nasilja, zasvojenosti, in iz tega sveta je posamezniku težko uiti in se znova sestaviti. > SABINA BURKELJCA

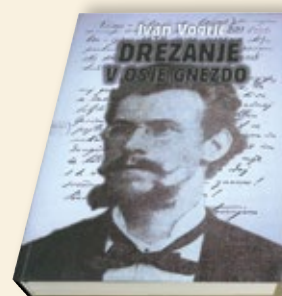
IVAN VOGRIČ

DREZANJE V OSJE GNEZDO

Kulturni center Maribor, 2022, m. v., 174 str., 21 €

Roman biografa in zgodovinarja Ivana Vogriča je posvečen precej pozabljenemu Slovincu, kulturnozgodovinskemu publicistu Lovru Žvabu (1852–1888), ki je med drugim sodeloval s Slovensko matico, se spoprijateljil s Franom Levstikom in deloval v Trstu. Roman obsega čas od avgusta 1875, ko se Lovro s tovariši odpravi v Srbijo in se pridruži enoti prostovoljcev, saj se napoveduje spopad s Turki, do julija 1882, ko se vrne na Kras in preden odide v Trst; torej njegovo najaktivnejše življenjsko obdobje. Obenem roman nariše

širšo sliko časa, ko je bila še živa ideja panslavizma, ko je Slovensko matico vodil Janez Bleiweis in ko so se sprožale polemike o Koseskem. Predvsem so živi in presenetljivi pogovori med njim in Levstikom, ko razpravljata o pomenu slovenskega jezika, pa tudi vrvež in energične razprave na Matici so fascinantno prelite na papir. Sodobniki in sopotniki takratnih gibanj in družbenih premikov skupaj z Lovrom zaživijo pred nami in spominjajo na zgodovino, brez katere danes kot narod ne bi bili takšni, kot smo. > VERONIKA ŠOSTER

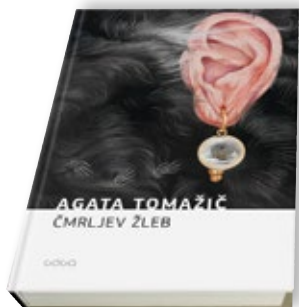

AGATA TOMAŽIČ

ČMRLJEV ŽLEB

Goga, zbirka Goga,

2022, t. v., 228 str., 24,90 €, JAK

Agata Tomažič

Čmrljev žleb je igriva kriminalka, ki se ravno toliko, kot z vsebino, igra z jezikom in žanrom. Zgodba, postavljena v smučarsko vasico, moralni in estetski mikrokosmos, se, kot se za kriminalko spodobi, začne s truplom.

A najdba trupla, detonacija, ki sproži val razkrivanja pod debelo snežno podlago shranjenih skrivnosti, je le izhodišče za literarno forenziko, s katero Agata Tomažič, nekdanja novinarka, eruditka in avtorica zbirke kratkih zgodb (*Česar ne moreš povedati frizerki*, *Nož v ustih*), romana *Tik pod nebom* ter nabora potopisov *Zakaj potujete v take dežele?* od prve do zadnje strani zabava bralca. Preko dodobra premišljenih in natančno umeščenih skokov v »polpreteklo zgodovino«, opisov lokalnih, folklorno pogojenih pripetljajev, ironizacije smučanja, slovenskega nacionalnega športa, s prostim plezanjem po družinskem drevesu glavnih (anti)junakov, in preko iger moči avtorica resen, hermetičen žanr mojstrsko spremeni v lično, hitro prebavljivo, zabavno in večplastno krimi-komedijo. Ne da bi zares povedala eno samo šalo. Tomažič je mojstrica jezika in podrobnosti: zgodbo ne le piše, temveč tudi riše. Z občutkom finomehanika. Vsako poglavje posebej kar kliče k pisanju filmskega scenarija. Idealno branje za zimske počitnice. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

VLASTA CAH ŽEROVNIK

MORA CANTADA

Ko življenje drvi neznanim izštevankam in usodnim razpotjem naproti

samozaložba,

2023, m. v., 275 str., 29,90 €

Mora cantada, do zvezd na nebu slišana, je prastara italijansko-istrska igra, izštevanka, nabita z močno moško energijo, ki se je nekoč igrala po krčmah, v vinskih kleteh ali na domačih dvoriščih, kjer so se zbirali glasno kričeči in z rokami po mizi udarjajoči možakarji, podkrepļeni z obveznim flaškonom refoška. Tradicija se je ohranila do danes, ko se igra tudi po dvoranah. Je pa mora cantada tudi ljubezen do življenja, ki jo v svoji četrti knjigi razgrinja avtorica, oblikovalka in publicistka Vlasta Cah Žerovnik. V prvih dveh delih zgodbe, ki se dogajata med koncem 19. stoletja in prvo polovico 20. stoletja na dveh koncih Slovenije, na Primorskem in v Italiji (Rižana, Verona, Trst), ter na vzhodu (Šentjaž, Šentjur in Celje), spoznamo avtoričine prastare in stare starše. Med pripovedjo o njihovih osebnih zgodbah življenja (ljubezen, rojstvo, smrt) pa nas popelje tudi v slovensko zgodovino (na primer med šavrinke in grofovske nečistice). Tudi tretji del, ki se dogaja med drugo svetovno vojno in do leta 1956, je blizu resnici, v zadnjem delu, ki se dogaja po letu 2010, pa avtorica poseže po domišljiji, da zaključi ta roman, poln življenja: »Smrt ni samo ena. Več majhnih smrti doživimo, preden odidemo. Tudi preden pride-mo, vplivajo na nas male smrti naših staršev, starih staršev ...« piše in pusti duhovom svojih prednikov (Mario, Gina, Mimika, Lojze, Gloria in drugi), da z mistiko zapolnijo zgodbo življenja, ki jo avtorica imenitno začini z istrskim narečjem in koprškega zaledja in osrednještajerskim narečjem. > AJDA VODLAN

N O V O

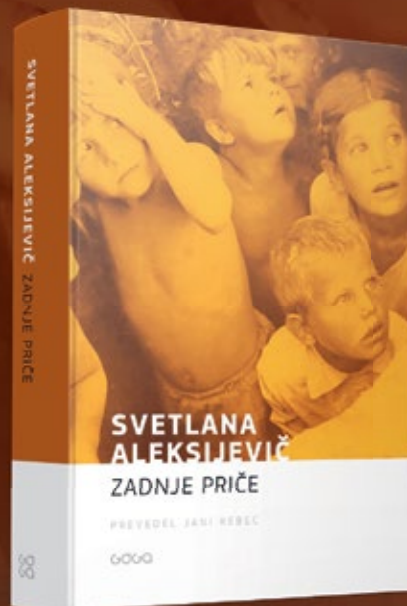
SVETLANA ALEKSIJEVIČ

ZADNJE PRIČE

Prevod: Jani Rebec

Trda vezava, 368 strani

Cena: 29,90 €

Zadnje priče Svetlane Aleksijevič, Nobelovo nagrado za književnost je prejela leta 2015, so drugi del dokumentarno-umetniškega cikla »Glasovi utopije«, v katerega se poleg knjige *Vojna nima ženskega obraza* uvršča tudi *Černobilska molitev*.

SJÓN

CoDex 1962:
Tvoje oči so me videle

Prevod: Andrej Pleterski

Trda vezava, 252 strani

Cena: 24,90 €

Sjón je vsestranski nagrajeni islandski pisatelj, je avtor več romanov in pesniških zbirk, libretov, scenarijev in besedil za popevke, med drugim za Björk. Trilogija *CoDex 1962* je avtorjevo najkompleksnejše in najdrznejše delo.

GOGA

Naročila: www.goga.si ali 07 393 08 11

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Sofinancira
Evropska unija

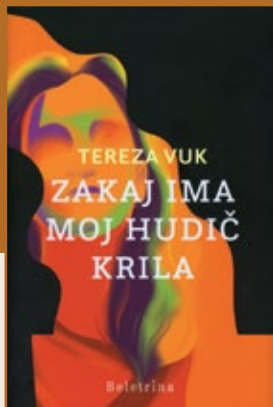
»Trideset let so me vsi dajali v nič. Ampak lej, zdej mam svoj prvi roman. In to pri Beletriini. Tko da lahk pokažem fakiča vsem,« je začela svojo kolumno pred izidom svojega prvega romana. Naslovila ga je *Zakaj ima moj hudič krila*. Brez vprašaja. Pravijo ji slovenski Bukowski, česar ne mara slišati. Tereza Vuk je samosvoja in avtentična. Bridka in rezka, neposredna. Piše, kakor govori. Govori, kar doživlja. S tretjo knjižno izdajo, prvi dve sta *Creepyatrija* in *Kolumnatrija*, potrjuje položaj avtorice, ki hodi lastno pot.

»Vsi se sestavljamo celo življenje, sam vsak na drugačen, svoj način.«

TEREZA VUK

ZAKAJ IMA MOJ HUDIČ KRILA

Beletrina, 2023, t. v., 357 str., 27 €, JAK

Bukla: Primerjajo vas z Bukowskim, vi pa pravite, da ga niste brali in da ga sedaj tudi zanalašč ne boste. O čem pišete?

Vuk: Nisem ga brala in ga tud ne bom. Pa ne zato, ker bi mislila, da piševa podobno (razmišljala sva očitno podobno), ampak ker so mi vsi napolnili glavo z njim. Buk je Buk, Vuk je Vuk. Vsi smo mi vsak po svoje. In zato pišem o seb. O seb je najlažje in hkrati najtežje pisat.

Bukla: Ste tudi kolumnistka, kar zahteva ostro disciplino pisanja. Pišete zlahka, se vam teme odvijajo same?

Vuk: Ta ostra disciplina je pri men že skor osem let tko. Da se zbudim v nedeljo in dve ure pred rokom neki napišem. Ne znam drugač kakor zadnji moment. Ja, ni tok lahka, kakor izgleda. Pet kolumn na mesec imam in zdej mej vsakič neko temo pa probat bit med še najbolj branimi. Sam jaz sem res že tok strenirana, kar se tega tiče, da res ni problem. Si pač vzameš eno uro v nedeljo zjutri za dobro jutro. Pa magar prideš direkten z žura. In pol tuhtaš: »Kaj čmo dans pisat?«

Bukla: Kako se je zgodil veliki met od začetnega deljenja listov s kolumnami na Metelkovi do izida že tretje knjige?

Vuk: Kokr ne bi verjeli, da jaz to rečem, in kokr se sliš pocukrano, dejansko z delom in disciplino. Na počas, ampak ok. S tem da verjameš vase do konca. Da preskočiš vsa posmehovanja in vidiš sam svoj cilj. Ker si prepričan, da nekega dne te bojo brali. Ker čutiš to. In takrat je zadnji problem hoditi po Metelkovi in deliti liste z blogom. Ker veš.

Bukla: Roman *Zakaj ima moj hudič krila* je eksplozija divje energije in močnih emocij, nasičen z alkoholom, zadevanjam, rehabom, obstranci, bolečino, lomljenjem in ponovnim sestavljanjem življenja. Izpraskali ste ga iz sebe. Kaj zamolčite?

Vuk: Po mojem se mi vsi sestavljamo celo življenje, sam vsak na drugačen, svoj način. In ko se končno sestaviš, je sam »puf« in smrt je kle. Če kej zamolčim, me pa že en teden vsi sprašujejo. Ojoj, pa še kok. Če bi jaz *Hudiča* napisala čist po resnici, bi to knjigo videli drugače, kot jo zdej. Mogoče vas v drugem delu presenetim.

Bukla: Kako ste našli svoj glas, svoj značilni slog, ki je visokooktanska mešanica slenga, kletvic in verzov glasbe, ki preglaši tišino?

Vuk: Ni blo treba najdet. To je v meni. Govorim točno tako kokr pišem, glasba mi skoz špila v glavi. In očitno ta moj stil pisanja laufa. In ga seveda ne mislim spreminjat, dokler se me ljudje ne naveličajo. Sam to govorim že deset let. Tišine ne maram drugač. Preveč slišim potem svoje misli. Mora skoz neki brnet v ozadju.

Bukla: Pišete o temah, ki zadenejo dvakrat. Prvič takoj. Drugič po premissleku o prebranem. Vmes bralca spravite v smeh. Knjiga je polna udarcev, ki Terezo zbijejo na tla, toda vedno znova se dvigne, da bi se borila naprej. Pred čim beži in kaj jo žene naprej?

Vuk: Smeh mora bit. Brez tega ni nič. Pa če nam je še tok težko. Udarci, ja. Sam ti življenski udarci ti dajo tako trdo kožo, da dostim ni nč jasno. Ampak,

Tereza Vuk

Foto: Manjica Kranjčec

da se vedno znova vzdignem? Jaz nimam takega občutka. Ko sem pisala *Hudiča*, sem jokala pri parih zgodbah kot mejna punčka zraven. Ne vidim se kot osebo, katera samo zamahne z roko in že stoji pokončno nazaj. Al pa ja. Zajebano vprašanje.

Bukla: Dobro, ampak bori se pa še in Vuk je Vuk. Na ovitku knjige je stavek: »Zakaj skoz umiram in še vedno nisem mrtva?« Zakaj je tam? Kdo ga je izbral?

Vuk: Mah, borim se. Probam preživet, pa še sama ne vem dobr kaj. Tud Vuki so v seb ranljivi. Po mojem je ta stavek izbral urednik in ga dal na ovitek. Nisem nikol vprašala. Ampak ta stavek je direkt tisto, kar vsebuje cela knjiga.

Bukla: »Objemte me, mejte me radi! Vsaj enkrat me mejte radi!« Je fren, ki zaključuje vsak prizor z družino. Zakaj pa »ne me met rad, ne me met rad« s partnerji?

Vuk: Uf, še težje vprašanje. Ampak starši niso moji partnerji. Oni te gledajo od začetka. In ne morjo kr it. Ne morjo te kr pustit. S partnerjem lahk nehava isto sekundo, pa vsak svojo pot. In od staršev rabiš več potrditev kakor od partnerja. Ker njim zameriš marsikej, ker seb zameriš marsikej. Pa za partnerje je treba met drugo taktiko. Bolj ko ne boš hotel njegove ljubezni, bolj bo okol visel.

Bukla: Tereza je ostra, nepopustljiva, ampak pri pismih nečakinji, še ne rojeni in potem dojenčici, se omehča. Piše ji, čeprav pisem mogoče nikoli ne bo dobila. Zakaj samo ob dojenčici odškrne pogled globlje vase?

Vuk: Ne vem. Eno tako srečo je prinesla v naša življenja. Pa ta stara dva zdej men manj težita. Pa od mojga brata hči je. Mu privoščim ful. Nova Vukica, kdo se ne bi omehčal? Pisma njej so res žalostna, ker se v bistvu poslavljam od nje, še preden je bila na svetu. Res sem bla prepričana, da se nikol ne bova videli. Pol sem jo gledala prek kamer kot dojenčka in končno je prišla iz Barcelone sem na obisk. Dali sva si petko in to je blo to. Ker ne cvilim okrog nje. Midve sva frendici. Zdej ma 20 mesecev in je gavrnarka ta prava. Zvezda moja, k je trenutno v fazi, k hoče vsazga pretepst. Mal je po teti, ni maš kle kej.

Bukla: Kaj povezuje koronske omejitve maske, policijske ure in agresivno pravičniško poseganje sosedov v »red« s Terezino zgodbo?

Vuk: Da so mi šli vsi na živce. In maske in ure in sosedje. Jaz pa njim očitno. Niso vredni besed. Se jim pa zahvaljujem, ker so bli dober material za v knjigo. Jebat ga, moj hudič ma še kr vedno krila.

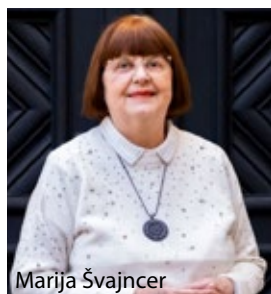
Bukla: Kako je ime temu hudiču?

Vuk: Tereza Vuk.

Uredniško pojasnilo: intervju s Terezo Vuk je jezikovno avtentičen in nelektoriran, saj avtorica sleng uporablja tudi v svoji knjigi, zato smo želeli ohraniti njen način izražanja in pisanja.

MARIJA ŠVAJNCER

ISKANJE LJUBEZNI

Kulturni center Maribor,
2022, m. v., 255 str., 24 €

Marija Švajncer

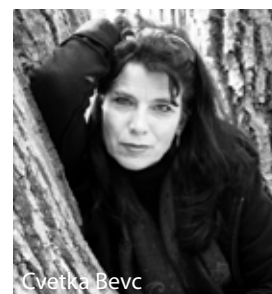
Iskanje ljubezni se prične, ko se človek rodi, in išče jo vse življenje, sporoča roman, ki razgrinja zgodbo o skrivnostni sili ljubezni iz spoznanja njene mnogovrstnosti: ljubezni otroka do staršev, do doma, do sorojenca, prijatelja, partnerja, otroka, dela ...

Filozofinja, pisateljica in pesnica Marija Švajncer (1949) s pronicljivostjo in širino filozofije, senzibilnostjo pesnice in pripovedno močjo pisateljice ljubezen osvetljuje z vseh strani, odkriva njene plasti in opazuje njene premene v času. Roman, v katerem slutimo mnogo avtobiografskih prvin, se prične z rojstvom deklice, ki sta jo starša pustila skupaj z bratom v oskrbi na domači kmetiji. Šele čez nekaj let, ko sta si uredila stanovanje v mestu, sta se vrnila ponju. Prva selitev je za otroka prvo lomljenje ljubezni. Roman skozi prizmo ljubezni pripoveduje o dekličini življenjski poti in usodah drugih članov družine. Govori o moči in veličini ljubezni, a tudi o razočaranjih in bolečinah, o spoznanju in samospoznanju, o minevanju ljubezni, o predaji in (ne)spriznanjenju. Zaključni sporočilom, da je treba iskanje nadaljevati, tudi ko se zdi, da je vse izgubljeno. Pisateljica v zgodbo vpleta slikovite opise življenja polpretekle dobe in povedne spomine na družbene spremembe, kot jih je doživljala sama. Za svoje delo na področju literature je prejela več nagrad in nominacij. > MAJA ČREPINŠEK

CVETKA BEVC

PTIČI

Pivec, 2022, t. v., 155 str., 24,90 €, JAK

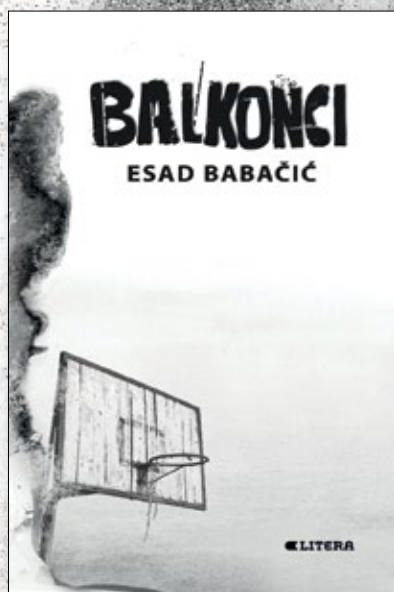
Cvetka Bevc

Kmečka lastovka, veliki skovik, vrabec, škorec, sraka, papige, črna vrana, ščinkovec in slavec. Dnevniški zapis vsake ptice je prolog posameznega poglavja, v katerem posame-

zna ptica tudi nastopa, saj kot v spremni besedi zapiše Vesna Liponik – ne živijo ptice v naši deželi, temveč ljudje živimo v deželah ptic. Vsak ptičji prolog pa ima tudi svoj epilog, v katerem se zamenjata opazovanec in opazovani iz poglavja ter se tako ustvari ptičja perspektiva. Glavna junakinja Pšena Žuženk je žena in mama, nekdanja pa je bila tudi hčerka in ptičarka kot njen tata. Vendar pa Bevcova v tem romanu za odrasle ni napisala le knjige o pticah, temveč tudi o partnerskem nasilju in vseh vidikih tega nasilja iz različnih perspektiv (tudi ptičje), v imenu različnih oseb. To je zgodba o prihajanju in odhajanju od samega sebe. Večkrat nagrajena avtorica težko zgodbo zavije v poetiko ptic in prikaže realnost, ki je poznana preveč ljudem. Psihološko natančna pripoved je napisana lahkotno, hkrati pa v razmislek ponudi težko tematiko (je res tako lahko oditi in kako bi ravnali mi sami v primeru domačega nasilja?) in kritiko družbe, ki prevečkrat omogoča in sprejema tragedije posameznih življenj. Še eno odlično delo produktivne slovenske pisateljice! > AJDA VODLAN

Esad Babačič: BALKONCI

Roman, ki smo ga dolgo čakali.

Roman Esada Babačiča prišepetuje zgodbo o tem, kako smo se Slovenci odrekli lastni kulturi, in tudi, kako smo zamolčali svoje najboljše ljudi. Brane Bitenc, glas skupine Berlinski zid in ustanovitelj glasbene skupine Otroci socializma, s katerim se Esad pogovarja, je bil zagotovo eden najbolj samosvojih umetnikov in pesnikov. Bitenc, ki je bil bolj kot pevec recitator, je pripovedoval ne samo o policijskem nasilju, ki ga je bil deležen še kot najstnik, pač pa tudi o svobodi, alkoholu in smrti. In tudi o športni kategoriji, ki se ji po slovensko reče samomor. Četudi Esad med drugim pripoveduje tudi o politični provokaciji, ki so jo izvajali punkovski bendi kot so bili Otroci socializma, je v tem romanu nekaj skrajno liričnega in hrepenenjskega. Tako kot Brane Bitenc ni bil zvezdniški rocker, tako tudi Esad Babačič ni pravi varnostnik, pač pa premišljevalec, ki si še vedno popeva tisti verz: "Zamenite mi glavo, zamenite mi oči, da bom lahko pozitiven, kot ste vi ..."

Naročila: +386 41 398 916 ali pr.litera@gmail.com

Lovro Matič in Tomaž Lavrič, skrivnostni avtorski dvojec, sta ustvarila genialno pesniško zbirko, v kateri bomo brali o ... žužkih, seveda, in o drugi golazni. Pesmi so bogato ilustrirane. Lovro je Tomaž in Tomaž je Lovro. Marsikdo ne ve, da gre za anagram.

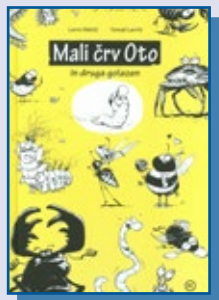
Tanja Komadina, likovna urednica:
**ČRV OTO, GLISTA MARIJA,
MRAVLJINEC TOTO, STONOGA GOGA
IN DRUGA GOLAZEN**

Foto: Saša Kovarčič

**LOVRO MATIČ: MALI ČRV OTO
IN DRUGA GOLAZEN**

ilustracije: Tomaž Lavrič
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2022, t. v., 68 str., 26,99 €

Vse se je začelo z mravljicami. Prvič sem Tomažu Lavriču pisala poleti 2021 s povabilom, da bi ilustriral knjigo kolumn in naslovnico romana, a je sodelovanje prijazno zavrnil in dodal, da naj si ne ženam preveč k srcu. Kmalu zatem sva z urednico Ireno Matko Lukan začeli pripravljati ilustrirano knjigo izbranih pesmi v prozi Anje Štefan *Štiri črne mravljice*. Spet se nam je zdel Tomaž najboljša izbira – in sprejel je. Nastala je odlična knjiga, ki nas je pripeljala do črva Ota. Imeli smo srečo, da nam je Tomaž podtaknil, kot se je sam izrazil, pesmi Lovra Matiča. Navdušeni smo sprejeli duhovite in večplastne pesmi o žužkih s Tomaževimi ilustracijami, ki je med drugim izjemen karikaturnist in stripar, mojster črtne risbe in karakterizacije likov. Prefinjeno prehaja med besedo in risbo, da ustvari hudomušno, sočno in začinjeno celoto. Življenje vdahne, na prvi pogled in po videzu sodeč, še tako dolgočasnim likom, kot so črv, glista, deževnik in kar je še takih bitij brez rok in nog. Približa nam mikro svet, kjer opazujemo, kaj se dogaja pod starim kostanjem, na kupu dreka ali med dlakami, grmički, kjer so doma uš Iva, brezskrbne bolhe, najstniške gnide; opazujemo mizo, polno ostankov kosila, na kateri se pasejo muhe. Nastopa še cela vrsta drugih slikovitih bitij, kot so mačkasta in pošvedrana muha cece, popartistična slikarka mušica Darka in lena čebela Mihela in drugi žužki, ki odkrivajo svet in se spotikajo ob različne življenjske pripetljaje. Knjigo *Mali Črv Oto in druga golazen* boste prebrali na dah. Brali jo boste na glas in vedno znova. Nehote se boste pesmi naučili na pamet. »Tri muhice male / na kakcu so stale / nekaj čvekale / in vmes se sladkale. / Fej, kakšne packe / so muhice tri – / s polnimi usti / se ne govori!« Avtorja že snujeta novo knjigo *Mala vešča Lučka*, a nanjo bo treba še malo počakati, da jo objavemo med platnice knjige. Do takrat pa lahko uživate v družbi s črvom Otom.

TANJA ŠPES
NEDALEČ STRAN

Cankarjeva založba,
2022, t. v., 163 str., 27,99 €

»Želeli bi čutiti samo prijetna čustva, vse drugo pa bi pokopali. Kdaj bodo ugotovili, da ne moreš, če si ne dovoliš čutiti neprijetnih čustev, v polnosti čutiti niti prijetnih? Gre za ravnotežje. Gre za rast. Pa tako lepo bi lahko rasli drug ob drugem, se učili drug od drugega, si pomagali.« Tanja Špes (1989), ki je za svoje zgodbe že dobila mednarodno nagrado energheia, nekatere zgodbe pa so bile objavljene revijalno (denimo v reviji *Sodobnost*), se predstavlja s svojim kratkoproznim prvcem *Nedaleč stran*, v katerem pred nas postavi neosebni in dehumanizirani svet, »v katerem ne moremo dihati«. Nekatere od zgodb posežejo v domeno znanstvene fantastike, vendar so zamišljene in postavljene tako, da so lahko tudi realne. Poudarjajo probleme današnje družbe, s čimer strašijo, saj so vse tisto, kar nas čaka v prihodnosti, v kateri že dolgo ne sanjamo boljše prihodnosti: gradimo pač stavbe, ne gradimo odnosov. Liki v zgodbi prehajajo iz ene zgodbe v drugo, toda niso ključni – ključna sta razumevanje duševnosti in človečnosti. Z željo po izboljšanju nadzorujejo življenja ljudi, njihove želje, sanje, spomine, preteklost in prihodnost pa upravljajo in spreminjajo na podlagi algoritmov. Posamezniku lahko preprosto znižamo stopnjo upanja, zato se upanja ne oklepa več in je prisiljen, da naredi spremembo – v (kvazi) boljše lastno prihodnost. Sanjsko? Neboleče? Nečloveško? Kruto? Kdo bi bili, če bi odvrgli slabe spomine ali pa ideale in želje prihodnosti, ki nas bodo razžalostile, ker se ne bodo uresničile? Pisateljica ustvarja svet, v katerem so čustva matematika in ljudje niso pravi ljudje – čeprav so še vedno ljudje. Razžalosti nas, ker se zavedamo, da v zgodbah ni prikazana le prihodnost, temveč že del sedanjosti, v kateri je videz pomembnejši od človečnosti. Še vedno pa imamo v rokah upanje, ki ga razen nas samih trenutno ne kontrolira nihče drug. Za zdaj. Zelo priporočam! > AJDA VODLAN

LUCIJA STEPANČIČ
ADOLF IN EVA

Operete
ilustracije: Damijan Stepančič
Goga, zbirka Goga,
2022, t. v., 179 str., 24,90 €, JAK

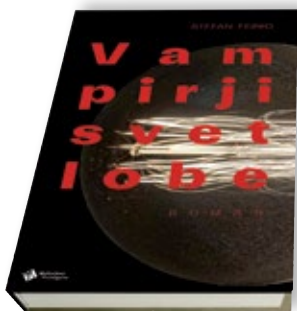
Napisanih je bilo že kar nekaj romanov o alternativnih zgodovinah ključnih likov druge svetovne vojne, nekateri, denimo *Zarota proti Ameriki* in *Spet je tukaj*, so prevedeni tudi v slovenščino. Zdaj je svojo, izvirno, satirično in poskočno verzijo prispevala tudi slovenska pisateljica Lucija Stepančič (ilustracije je prispeval Damijan Stepančič), v njenem romanu pa Hitler, Göring in Goebbels (ter njihove partnerke z Evo na čelu) niso nikakršni vodilni možje tretjega rajha, temveč vse bolj betežni upokojenci v stanovanjskem bloku z balkoni v cvetju. Ideje o potrebni čistosti arijske rase so seveda še vedno v zraku, a bolj kot s tem se starci ukvarjajo z ljubezenskimi pustolovščinami, skoki čez plot, obiskovanjem lokala Lili Marleen, ki ga vodi Leni Riefenstahl, nekje blizu pa je tudi Josip Broz Tito, ki se priseli v mesto in v njem kmalu začne delati zdrabo. Da se vse skupaj ne dogaja iztahnjeno iz našega časa, opozarja Amerikanec, ki ima na glavi kapo z napisom »I love Trump«, ne manjka pa niti častna omemba našega Edvarda Kardelja, »dolgočasnega prodajalca megle, ki mu je z varljivo sivino samoupravljanja uspelo okužiti vso državo«. > SAMO RUGELJ

STEFAN FEINIG

VAMPIRJI SVETLOBE

Mohorjeva Celovec,
2022, m. v., 130 str., 24,90 €

Šestintridesetletni pisatelj, publicist, filozof in prevajalec Stefan Feinig, že večkrat nagrajeni koroško-slovenski avtor, pisatelj in urednik spletne revije WARDa, živi in ustvarja na Dunaju. Svoj prvenec je leta 2015 izdal v nemščini, sledila je dvojezična pesniška zbirka, v novejšem času pa objavlja večidel v slovenščini. Prejšnja knjiga, *374*, s podnaslovom *Poem*, je bila znova dvojezična, *Vampirji svetlobe* pa so spet slovenski. Gre za eksperimentalno literarno interpretacijo filozofije Georgesa Batailla, Jeana Baudrillarda in Platona. V pripovedi se moški in ženska v zasljepljenosti odpravita na pot odkrivanja resnične, božanske svetlobe. Pri tem popolnoma razgalita svojo notranjost in poskušata dognati zakonitosti in načela človeške biti. Stefan Feinig se v svoji pripovedi odpravlja na iskanje odgovorov o medčloveških odnosih. Pot ga vodi do najglobljih notranjščin človeške biti. Navsezadnje na pot iskanja samega sebe, pri čemer Feinig ubira nove literarne poti s svojstvenim literarnim performansom. > IZTOK ILICH

SAMANTA HADŽIĆ ŽAVSKI

OBISKI

Pivec, 2022, t. v., 126 str., 24,90 €, JAK

Suzana Tratnik in Tjaša Lešnik v spremni besedi zapišeta: »Zgodbe se večinoma dogajajo za zaprtimi vrati, kjer se rojevajo različne oblike nasilja, in razkrivajo, kako surovi s(m)o pravzaprav ljudje pod krinko vsakodnevne brezhibnosti.« In res so liki kratkih zgodb mlade avtorice brutalno surovi, vendar čisto realni. Varajo, morijo, lažejo, predvsem pa so brezbržni do sočloveka in – najbolj žalostno – predvsem do sebe. Pisateljica, katere prva knjiga *Serijski morilec* (2019) je doživela odličen odziv, navduši tudi tokrat: z enostavnostjo zgodb, ki razkrivajo globine človeške duše, predvsem pa zlaganost naše družbe in njene »funkcionalne normalnosti«, ki nas duši in sili v lažnivost, nesrečo, predvsem pa v neživljenje, v zanikanje svoje (ranljive) pristinosti. Srhljivo branje o naši žalostni resničnosti. > AJDA VODLAN

MARKO ŠUBIC

PSI LAJAJO, NAFTA TEČE DALJE

Aforizmi
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 120 str., 19,90 €

Knjiga aforizmov *Psi lajajo, nafta teče dalje* je prva knjiga inženirja kemijske tehnologije Marka Šubica (1965). Že naslov je predelava znanega reka »Psi lajajo, karavana gre dalje«, v uvodnem Zagovoru pa nam avtor zaželi dober tek, saj da je pripravil duhovno kašico iz miselne zelenjave, neslanih šal in nekaj trših oreščkov. Za aforizme, ki so pogosto družbenokritični ali nasploh ostri do človekovega pohlepa in dvoličnosti, je značilno poigravanje z enakozvočnicami, sopomenkami, deljenjem besed, stalnimi besednimi zvezami in pregovori (»Vrana vrane ne izključi iz nadzornega sveta«), čemur sledi tudi oblikovanje knjige, ki besedam prilagaja velikost in vrsto tipografije. Vmes pa se najdejo tudi čisto izvirne, iskriče domislice, kot na primer »Imam eno, ki ji ni para! Nogavico.« > VERONIKA ŠOSTER

ZMENEK S KNJIGO

V knjižnih škatlah vsaka dva meseca prejmete izvrstno novo knjigo, darilca presenečenja, povezana s temo knjige, in pismo avtorja ali avtorice. Izbirate lahko med različnimi zmenki:

ZA OTROKE (tri starostne skupine),

ZA ODRASLE,

ZA DRUŽINO.

Naročnina
že od
21,90 EUR.

Razvajajte se na zmenku in se prepustite vznemirljivi bralni pustolovščini! Na zmenkih se boste kdaj posladkali, kdaj pogreli, spet drugič pa od srca nasmejali, vse to v družbi odličnih domačih in tujih avtorjev. Obogatite svojo domačo knjižnico s skrbno izbrano literaturo, za branje pa navdušite tudi svoje bližnje in se skupaj pozabavajte.

Zmenek s knjigo lahko naročite
na naši spletni strani www.sodobnost.com,
po elektronski pošti sodobnost@guest.arnes.si
ali po telefonu 01/4372 101.

sodobnost

Leta 2021 je v Kropi, na vrtu rojstne hiše nadarjene, a pozabljene pesnice Kristine Šuler (1866–1959) vzniknila ideja o novem pesniškem natečaju. Ker je bila ženska, so jo porinili na rob družbe zaradi rojstva nezakonskega otroka, in njena poezija za časa življenja ni bila slišana. Njeno ime pa zato lahko odmeva in zaneti iskro inspiracije danes: pesniški natečaj Kresnice daje glas ženskam in njihovim pesniškim zbirkam – če so nastale izpod njihovih peres ali pa so bile navdih zanje.

PESNIŠKA NAGRADA KRESNICE: ŽENSKÉ (V) PESMI – ZANJ(O)

Lani je razpis z tematiko **Ženske (v) pesmi** privabil 18 zbirk štirinajstih različnih avtorjev in avtoric z območja celotne Slovenije. Prvonagrajena zbirka *Sled ognjenega svinčnika* pesnice Cvetke Bevc predstavlja svojevrsten žanr pesemske lirizirane biografije, in sicer pisateljice in publicistke Zofke Kveder. Ob predstavitvi nove zbirke je bil na Stari Gori v Prlekiji napovedan razpis za nagrado kresnice 2023. Tokrat se naslov glasi **Ženske (v) pesmi – zanj(o)**.

Prijave sprejemajo do **8. marca 2023**, nagrada pa nagovarja celoten slovenski kulturni prostor, torej tudi ustvarjalke in ustvarjalce v zamejstvu in po svetu. Žirija v sestavi **Cecilia Prenz Kopusar, Albina Čeplak, David Bandelj, Robert Titan Felix** in **Teja Goli** bo zatem predstavila zbirno poročilo ter začela pregled in oceno poslanih pesniških zbir.

Nagrajenka ali nagrajenec prejme pozornost trajne vrednosti (skulptura Kresnica kiparke Sabe Skaberne), enotedensko bivanje v kulturni rezidenci Mežnarija Kropa ali v Veberičevi domačiji v Seliščih, natis nagrajene zbirke s pripadajočimi izvodi ter avtorski pesniški večer ob izidu knjige.

Predstavitve petih finalistk in finalistov bo na rojstni dan Kristine Šuler, 17. julija 2023, na pesniškem srečanju v stari šoli na Stari Gori (občina Sveti Jurij ob Ščavnici).

Natečaj omogočata gibanje Kultura-Natura Slovenija ter založba Volosov hram, domicil pa je v Kropi na Gorenjskem ter na Stari Gori v Prlekiji. Več: www.kultura-natura.si

ALEŠ ŠTEGER

SVET JE VMES

Pivec, 2022, t. v., 87 str., 24,90 €

Aleš Šteger je pesnik, romanopisec, esejist in avtor knjig za otroke. Deluje tudi kot urednik in prevajalec, hkrati pa je tudi pobudnik in organizator številnih literarnih dogodkov. Njegova zadnja pesniška zbirka *Svet je vmes* prinaša vrsto oblikovno in vsebinsko precej raznolikih pesmi. Daljše pesmi so razmisleki o filozofskih, skorajda eksistencialnih vprašanjih, krajše pa o človeku in njegovem mestu v svetu. »Človek je človek, ki vedeti ne zna, / Kaj vse utegne biti, / Kaj vse utegne postati / Človek.« Pesniški izraz niha med osebnim in abstraktnim, bralec pa kljub temu zlahka najde stik z besedilom. Spretno besedilo je v obliki epistole avtorju poslal Miklavž Komelj. > NEŽA VILHELM

VID KMETIČ

BLUES

Kulturni center Maribor, 2022, m. v., 80 str., 19 €

Pesniški prvenec mariborskega avtorja, ki ga poznamo po zgodbi o Fünfku, že z naslovom zbirke *Blues* napoveduje otožnejše pisanje, ki pa se izkaže za predvsem čustveno in

odprto, pa tudi ranljivo. V knjigi najdemo veliko ljubezenskih pesmi ali pesmi o ljubezni, o bližini in dvojnini, muza pesniškega subjekta je »lastnica nepozabnega pogleda«, skupaj doživljata lepe trenutke in se predajata užitkom, obenem pa se tudi glede na naslov čutijo temnejši toni oziroma govorca določa bolečina razpada, slutnja tega, da bosta kmalu postala neznanca: »tako jebeno srečna / in nisva imela pojma«. Zbirka najlepše zazveni v dežju, ki začne padati že v prvi pesmi in se udejanja tudi skozi ritem kratkih, pogosto enobesednih verzov, ki spominjajo na dežne kaplje. > VERONIKA ŠOSTER

BLAŽ BOŽIČ

MLEČEK, ŽBUNJE

Grobovi v njem

Center za slovensko književnost, 2022, m. v., 101 str., 19 €

Zbirka pesmi Blaža Božiča (1991), ki jo lahko razumemo tudi kot nadaljevanje pesniške zbirke *K območnim poročilom*, nadaljuje ubesedenje geniusa loci

Ljubljane, v nadaljevanju pa še genii locorum Vojvodine, Varaždina, Prištine in Berlina. Ljubljanski cikel med dolgim samotnim pešačenjem po hladnih, zasneženih ulicah, na videz razpoznavno topografijo ulic Triglavske, Trubarjeve, Metelkove, Zaloške ..., razkroja s povodno hipnih asociacij, okruškov spominov in izcedkov misli. Dolge vrste verzov se pričnejo prelivati iz pesmi v pesem, tavanje prekinjajo zgolj prepoznavni drobci verzov glasbenih komadov in pačasni postanki v lokalih, v katerih se je že kdaj naročala pijača, v prostorih, od koder vznikajo izgubljeni, obstranci in priskledniki. Druga mesta (Varaždin, Priština, Berlin) zvenijo vsako drugače. Enako je le nebo nad njimi, ki hipoma, a le tu in tam, v trenutkih nepredstavljljive milosti, poblisne s tišino visoke in nedosežne miline. Pesmi iz preddverja sna ne iščejo cilja. Namesto tega se vzpostavljajo kot čuvar ključa vase zaklenjenih asociacij, kljub temu pa ustvarjajo močno občutenje esence emocij, vonjav, ritmov in tudi zvokov, kar ni presenetljivo, saj je pesnik tudi glasbenik. > MAJA ČREPINŠEK

TIBOR HRS PANDUR

PSYOPS

Litera, 2022, t. v., 290 str., 19,99 €, JAK

Tretja knjiga pesniške trilogije (*Enerđi-mašina, Notranje zadeve, Psyops*) zaključuje »hibridni hipnagogični ep« ali »avtobiografijo nezavednega« pesnika, dramatika, urednika in prevajalca Tiborja Hrsa Pandurja (1985). Naslov v ameriškem vojaškem žargonu pomeni kratice za psihološko-propagandne operacije, ki posredno ali neposredno vplivajo na mnjenja, čustva, razpoloženja ali obnašanja katerekoli skupine v korist sponzorja. Z njim namiguje na tanko mejo med umetnostjo in propagando, ki jo v tej zbirki uhodi z neprestanim prehajanjem med intimnim in političnim. Jezikovno črpa iz lastnega vsakdana in iz medijske realnosti, upesnjuje zaznave posameznika in njihovo transformacijo preko sanj. Sanje razume kot filtracijo sveta, njegovo reorganizacijo, reformulacijo, ki pomeni odziv na doživljanje in procesiranje stvarnosti ter abstrakcije vsakdanjega življenja. Zbirko zaključujeta spremna beseda Muanisa Sinanovića, ki zbirko umešča v slovenski (pesniški) prostor, in avtorjeva esejistično zasnovana spremna beseda, v kateri osvetljuje vpliv sanj na svojo pesniško verbalizacijo. > MAJA ČREPINŠEK

CZESŁAW MIŁOŚZ

**DNEVNA SVETLOBA;
PESNIŠKI TRAKTAT;
KRALJ POPIEL IN
DRUGE PESMI**

Zbrane pesmi 2

prevod: Jana Unuk

Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,
2022, m. v., 305 str., 23 €, JAK

Drugi zvezek *Zbranih pesmi* poljskega nobelovca Czesława Miłosza (1911–2004), ki ga je prevedla Jana Unuk, prinaša tri pesniške zbirke, ki so tematsko močno zaznamovane z (drugo svetovno) vojno, za katero prevajalka v spremnem zapisu pojasni, da »gre za tako pomembno ločnico, da se dejansko odraža v celotnem loku pesnikovega ustvarjanja«. Prva zbirka *Dnevna svetloba* (1953) prvič v njegovem ustvarjanju prinaša ironijo, sicer pa je v njej veliko podob vojne, bolečine, smrti in tudi izkušnje povojnega prebivanja v Ameriki. Druga, *Pesniški traktat* (1957), ki jo je napisal v Franciji, prinaša zgodovino poljske poezije, pri čemer so koristne tudi avtorjeve obširne opombe, ki kontekstualizirajo zapisano; tretja, *Kralj Popiel in druge pesmi* (1962), pa je nastalo, ko se njegovo življenje v emigraciji ustalilo, v njej pa srečamo mističnega kralja. Nujno branje za vse ljubitelje vrhunske poezije. > VERONIKA ŠOSTER

IVO ANTIČ

JEKLENI CIKLON

Steel cyclone

KD Klub devete umetnosti, zbirka Trias,
2022, m. v., 86 str., 18 €

Pesnik, publicist, likovnik in književnik Ivo Antič (*Turkiz, Nasmeh zveri, Samuraj v galeriji, Hekatomba ...*) v novi pesniški zbirki bralcu natrosi v

naročje 34 skrbno obrušeni draguljev, zbranih v deset triptihov in en (centralni) kvadrinom. Z njimi sega v preteklost, v zakladnico perzijske, sufijske in stepske duhovne zapuščine, ki jo na novo pregnete. Vzpostavi lasten poetični svet, obarvan s starodavnimi simboli in besednimi igrami, ubeseden v šamanskem videnju z izrekanjem poetičnih urokov, v magiji ritma in zvena besed. Z besedami, ki jih niza v nova, še nikoli slišana zaporedja, z nepričakovanimi prelomi besed (deset zlogov v verz), z drobnimi premenami črk izrisuje nove pomenne. / *Sintagme, Sin tamge, magme, mag mén, / imen. Blavor. Nag otok, ortoklaz ...* / Ustvarja pesniške triptihe, v katerih povezuje likovno percepcijo močnih simbolnih barv (belo, črno, rdeče) z ritmi in zvoki, uglašeni na božansko vibriranje vesolja. Os zbirke je naslovna pesem, v kateri se sredi divjega sonca oglašata slutnja nesveta. Izdaja vsebuje tudi angleški prevod, tiskan v obratni smeri. > MAJA ČREPINŠEK

MELITA BEVC

**ČE PRIDE KDAJ JUTRI -
LJUBILA TE BOM**Nekaj najlepših
ljubezenskih izpovediCeljska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 85 str., 19,90 €

Kot pove že podnaslov knjige, gre za ljubezenske izpovedi, misli, razmišljanja o tem, kaj je ljubezen, o pričakovanju, kdaj se bo v življenju pojavila ljubljena oseba, in o zaupanju v Boga, da jo na našo pot pripelje v pravi, iskreni obliki. Avtorica piše, kako se ljubezen skriva v drobnih pozornostih, pesmi o zaupanju v prihodnost in moči dveh src, ki se podpirata in skupaj rasteta v preizkušnjah življenja, o hvaležnosti za ljubljeno osebo, o zavedanju, da je ljubezen darilo, ali kot pravi avtorica v uvodu: »Danes vem, da je ljubiti in biti ljubljen darilo. Darilo stvarstva. In darilo je treba z veseljem in hvaležnostjo sprejeti, mar ne? Torej ljubi in bodi ljubljen. To je v resnici vse, kar potrebuješ.« Oblikovno dovršena knjiga z razmišljanji o ljubezni je gotovo tudi primerno darilo ljubljene osebi. > SABINA BURKELJCA

CVETKA BEVC

SLED OGNJENEGA SVINČNIKA

Zavod Volosov hram, 2022, t. v., 95 str., 20 €

Natančno 56 pesmi Cvetke Bevc (1960) ubesedi pesniški portret in hkrati ustvari pretanjeno, pronicljivo lirsko biografijo pisateljice, feministke in publicistke Zofke Kvedrove. Pesnica z literarno vzornico potuje skozi mesta in čas njenega življenja – z Blok v Trst, nato v Zürich, Prago in Zagreb. Ustavi se na sedmih postajah v času in prostoru, da priključijo dogodke, čustva in doživetja, ki so Kvedrovo oblikovali med letoma 1888 in 1920. Izhodišče vsake postaje je citat Kvedrove, njen premislek, smela izjava o identiteti pisateljice, življenjsko spoznanje, krik izgube otroka, grenak spomin, priznanje brezmejnne duševne bolečine ... Citatom sledijo pesmi, ki preniknejo v pisateljico, z njo so-čutijo, se vračajo v njen čas in ostro začrtajo vzporednice s sodobnostjo. Doživljajske in

čustvene vzporednice pesnica razširi v bogato mnogoglasje ženskih glasov mater, ljubimk, žalovalk, prostitutk, pretepenih, posiljenih, zavrženih in preziranih zaradi spola, ranjenih, pogumnih, samozavestnih, obupanih, ponižanih, nezlomljivih. Feminizem je od časa Kvedrove (1878–1926) prehodil dolgo pot, toda aktualnost problematike kaže, da pot še ni končana. Bevcova je za zbirko prejela pesniško nagrado kresnice, ki je namenjena novim, angažiranim in ženskam posvečenim pesniškim zbirkam. Pisateljica, pesnica in scenaristka je prejemnica številnih priznanj za svoj opus, ki obsega več kot 30 del. Med drugim je bila finalistka za nagrado kresnik 2012 in nominirana za nagrado mira. > MAJA ČREPINŠEK

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je Peter Svetina (1970) diplomiral iz slovenistike, doktoriral pa iz starejše slovenske poezije, čeprav ga je študijska pot najprej zanesla na medicino. Po diplomi je bil najprej asistent za slovensko književnost na ljubljanski Filozofski fakulteti, nato krajši čas vodja Pionirske knjižnice v Ljubljani. Od leta 2003 dela na Inštitutu za slavistiko Univerze v Celovcu (od 2007 leta kot izredni profesor). Piše strokovne članke, pesmi za odrasle, največ ustvarjalne energije pa posveča ustvarjanju za otroke. Prevaja zlasti iz nemškega, češkega, hrvaškega in srbskega jezika. Pravkar je izšla dvojezična slikanica *Krušno mesto* (Miš, 2023), ki jo je ilustriral Peter Škerl.

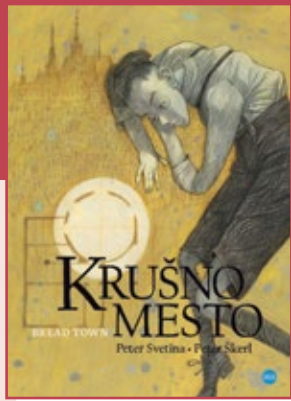
»Če lahko v miru pohajam, posedam, potem lahko tudi kaj opazim in se me kaj dotakne.«

PETER SVETINA, PETER ŠKERL

KRUŠNO MESTO

Bread Town

Miš, 2023, t. v., 44 str., 28,95 €, JAK

Bukla: Pred nami je čisto sveža knjiga, prepričana sem, da jo bodo mnogi mladi in malo manj mladi še to plo odprli in pohrustali. Naslovili ste jo *Krušno mesto*, govori pa o Jožetu Plečniku, tistem arhitektu, ki je pomembno zaznamoval ne samo Ljubljano, ampak tudi Prago. Pravite, da ste pripravili zmešnjavo dejstev in svojih doživetij. Nam lahko knjigo na kratko predstavite?

Svetina: Osrednji del slikanice je zgodba o fantku Pepiju, ki se odpravi k teti in stricu v Hotedrščico. Teta peče kruh, Pepi ji pomaga. Medtem ko oblikuje hlebček, zleze vanj. V hlebčku je mesto, po katerem se sprehaja z deklico Alice, dokler se (tako kot je v hlebček zlezel, pride tudi iz njega) ne vrne v kuhinjo k teti. To je zgodba, ki tematizira nekaj elementov iz Plečnikovega življenja: sorodnike v Hotedrščici, njegovo nagnjenje k ročnim spretnostim, osrednji del pa zavzemata deklica Alice, tako je bilo ime hčerki češkega predsednika Masaryka, s katero si je Plečnik dopisoval, in seveda Praga, po kateri ga deklica vodi. Praga je eno od mest, v katerem si je Plečnik služil kruh. Če bi sodil po tem, da sta si bila z gospodično Alice zelo blizu, mu je bila Praga blizu tudi sicer. Krušno mesto je na eni strani zares mesto iz kruha, ki ga peče Plečnik pri teti, na drugi pa Praga, ki je Plečnika v nekem življenjskem obdobju preživljala, mu dajala kruh. Ko omenjate izmišljive in lastna doživetja, v Pragi sem tudi sam študiral. To je svet, v katerem se tako nekomplirano prepletata fantastika in resničnost, da ni težko sestaviti besedila, ki to oboje vsebuje, že če samo pomislim, da bi se spet peljal v Prago.

Pred in po tej osrednji zgodbi sta v slikanici še dve besedili: na začetku je moje premišljanje o tem, kako je ta tekst nastajal in nastal, nekak vpogled v zapisovalno delavnico, zadaj pa še krasno besedilo gospoda Damjana Prelovška o Plečniku, njegovem delu in njegovem lastnem

odnosu do mojstra arhitekta – napisano zelo berljivo, zelo slastno. Vse skupaj je oblečeno v ilustracije Petra Škerla, ki so me obnemele. Lepe so, premišljene in pretehtane skoz in skoz.

Bukla: Pišete v glavnem za otroke, kar je odgovorno, verjamem pa, da tudi prijetno delo. Kako se ga lotevate? Kako vas najdejo teme? Med sprehodom s psičko, kakor nazadnje?

Svetina: Teme me po navadi zares najdejo spotoma, na sprehodu ali na potovanju. Večinoma takrat, ko v glavi nimam klobčiča skrbi, opravkov in časovnih kleščic. Če lahko v miru pohajam, posedam, potem lahko tudi kaj opazim in se me kaj dotakne. Takrat se začne. Potem slike v glavi nosim s seboj. In ko spet pride kakšen spokojen čas, se to izpiše. Včasih si tudi vzamem teden dni in se umaknem. Tako si pogoje kar sam ustvarim, drugi, tretji dan se po navadi odpre, po treh dneh intenzivnega pisanja sem pa že kot malo okajen in roke ne dohajajo več misli. Moram nehati in se spočiti. Prav pred kratkim sva bila z ženo Barbaro na Dunaju, v hotelčku na simpatični nekdanji primestni ulici, ki je zdaj že globoko mestna, ohranja pa tu in tam še svojo prvotno podobo. No, to je že bil prostor, pri katerem sem takoj dobil občutek, da bi zgodbe skakale skozi okna, takoj ko bi se v miru odpravil na sprehod in bi imel v hotelčku čas za pisanje.

Bukla: Ste tudi pesnik in prevajalec. Prevedli ste, med drugim, tudi delo Ivana Slamniga *Nostalgija ostanka*. Koliko pesnika je v vašem prevajalskem delu in koliko izkušnje prevajanja poezije vplivajo na pisanje pesmi?

Svetina: Za pisanje ob ležernem pohajanju in posedanju ni boljšega kot najbolj temeljito branje, ki je prevajanje. Ko prevajaš, se tako temeljito dotakneš dveh jezikov, dobesednih in prenesenih pomenov, motivov, miselnih skokov in vsakršne muzikalne in pomenske telovadbe, da to pusti sledi. Ob prevajanju poezije je nekaj čuta za poezijo seveda že potrebnega. Vidim pa pri sebi, da mi zares veliko pomaga pri tem početju tudi čisto strokovno znanje o rečeh verzologije in literarne zgodovine. Nekako varnega se človek počuti, če ve, kaj neki verz po strukturi pomeni v jeziku izvirnika, in kakšen verz moraš izbrati, da bo to isto pomenil v jeziku, v katerega pesem prevajaš.

IVAN SLAMNIG **NOSTALGIJA OSTANKA**

prevod: Peter Svetina

Mladinska knjiga, zbirka Nova lirika, 2022, pt. v., 133 str., 28,99 €, JAK

Peter Škerl je diplomirani grafični oblikovalec in ilustrator z obsežnim ilustratorskim opusom. Ideja o zgodbi o arhitektu Jožetu Plečniku se je avtorjema porodila ob 150-letnici Plečnikovega rojstva. Svetina jo je zasnoval kot preplet domišljije in resničnih oseb, krajev in stavb, Škerl pa umetelno ilustriral.

PETER ŠKERL O SLIKANICI KRUŠNO MESTO:

Zgodba je sestavljena iz treh delov, kar je nakazano tudi z različnimi barvami: sanjski del, ki arhitekta odnese na potepanje, je v barvah, druga dva pa sta v oker barvi. V uvodnem delu Plečnik sreba čaj v družbi svojega kužka Snežka. In opazuje

okolico. Potem je Plečnik otrok na počitnicah pri teti Johani. Po njenem vzoru je tudi mali Pepe, kot so ga klicali v mladosti, spekel hlebček, zlezel vanj, ta pa ga je ponesel v Prago, ki je obarvana zlato. Tam je srečal Alico in Snežka (ki je jedel samo trdo kuhana jajca) in skupaj so raziskovali mesto. Teta Johana je seveda prepričana, da jo je fant samo hecal in mu ni verjela niti besede.

»Tole je ta zgodba. Ali pa pravljica. Ali larifari. Kakor bo kdo pač mislil,« se zaključí pripoved. V zgodbi je veliko resničnega. Plečnik je res rad pil čaj, res je imel kužka in res je kadil kot Turek. Res je imel prednike iz Hotedrščice in res je poznal Alico, Masarykovo hčer, s katero ga je vezalo prijateljstvo in sta si dolgo tudi dopisovala, a sta pozneje izgubila stike. Knjigi pa dajo poseben čar tudi simboli. Klobuk je bil Plečnikov zaščitni znak.

Na stara leta je nosil čevlje brez vezalk. Na naslovnici vidimo mladega fanta, hlebček in Prago, na zadnji strani pa starega Plečnika, narisanega po njegovi zadnji črno-beli fotografiji. Delo poskuša predstaviti Plečnika ne samo kot velikega arhitekta in urbanista, ampak tudi kot človeka, asketskega, natančnega, skromnega, pa tudi zelo duhovitega in domiselnega.

Škerl pravi, da je bil ustvarjalni proces zanimiv in mu je dopuščal precej svobode. Svetina mu je pripovedoval zgodbe in anekdote iz Plečnikovega življenja in mu s tem širil obzorja, in ne da bi to hotel, tudi dajal namige, kaj uporabiti. Škerl pa pri ilustriranju dela ni komuniciral več, kot je bilo treba. Treba pa je bilo samo sem in tja razjasniti kakšno malenkost in seveda ne smemo pozabiti odlične urednice Gaje Kos.

Foto: Borut Krajnc

Peter Svetina

Pri Slamnigu me je osvobajal še njegov lasten pogled na prevajanje: govori o prepesnjevanju, o početju, pri katerem besedilo v prevodu nastaja nekako na novo, pelješ ga tja, kamor misliš, da bi ga zapeljal avtor, če bi ga pisal v tvojem jeziku. Tako je on počel, ko je prevajal. Pa sem napravil ob prevajanju njegove poezije tako tudi sam. Igrivo je bilo.

Bukla: S poezijo ste se srečevali tudi pri urejanju dela *Štirinajstica, antologija slovenskega soneta*, ki ima v slovenski literaturi že dolgo tradicijo. Zakaj ste izbrali ravno sonet? In kako močno je prisoten v današnji literaturi?

Svetina: Sonet sem izbral, ker je to pesniška oblika, ki je stara skoraj toliko kot natisnjena slovenska posvetna poezija. Sonet ni danes v naši literaturi čisto nič manj živ, kot je bil pred skoraj dvesto leti – to je ena od stvari, ki me je pri tej pesniški obliki nagovorila. Potem pa vprašanja: kakšna je to oblika, da ostaja živa in vitalna toliko časa, kaj se je moralo z njo dogajati in kaj se še dogaja, da to vitalnost ohranja? In zakaj prav ta oblika, ne pa gazela ali triolet ali kaj drugega? To me je srbelo. Pred leti smo se s sonetom ukvarjali s študenti, sami so jih raziskovali, sami so jih pisali. Od takrat naprej sonet tako ali drugače kaplja na mojo delovno mizo. No, uredniku Andreju Ilcu je bila ideja zanimiva, pa sem se reči lotil. Zdaj je tule za vse, ki jo bodo hoteli spreminjati, popravljanje, dopolnjevanje in izdajati spet in še kdaj.

Bukla: Smo v času, ko je kultura postavljena v ospredje bolj kot druge dni. Kako doživljate položaj kulture in kulturnikov v zadnjih letih? In kaj bi kulturi zaželeli za prihodnja leta?

Svetina: Velikokrat slišim, da kultura ni potrebna, vsaj ne kultura, ki se ne more financirati sama. Pa si mislim: Najbrž je res, kultura ni potrebna. Ravno tako kot ni potrebna sol. Ravno tako kot niso potrebne rože na mizi in na oknu. Ravno tako kot niso potrebne barve na stenah. Saj v bistvu človek preživi brez soli. In brez rož in brez barv tudi. Vse to lahko. Tudi govoriti ni treba. Ampak kakšno življenje pa to je? Ko kdo govori, da kultura ni potrebna, naj pomisli, ali ima ključ za avtomobil na obesku ali ne? Ker obesek je že kultura. To bi nam pravzaprav želel vsem v temle kulturno izpostavljenem času: če in ko kdo govori, da kultura ni potrebna, naj se samo ozre okrog sebe in pogleda, kaj vse bi si moral odnesti in zradirati, če bi hotel biti v skladu s svojo trditvijo. Že samo to, da je nekaj iz besedami povedal, je bilo kulturno dejanje. Malo več dobrohotnosti bi želel, pa zdrave pameti ob presojanju. Pa pisan obesek za ključ.

Bukla: Hvala za vaš čas in vse dobro.

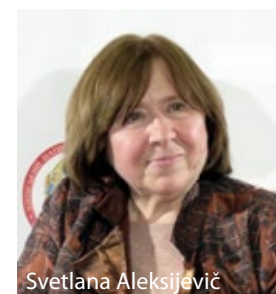
ŠTIRINAJSTICA; Antologija slovenskega soneta

izbor in urejanje: Peter Svetina
Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2022, t. v., 278 str., 32,99 €, JAK

SVETLANA ALEKSIJEVIČ ČAS IZ DRUGE ROKE

Poslednji Sovjeti
prevod: Veronika Sorokin
Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,
2022, t. v., 446 str., 44,99 €, JAK

Svetlana Aleksijevič

SVETLANA ALEKSIJEVIČ ZADNJE PRIČE

prevod: Jani Rebec
Goga, 2023, t. v., 368 str., 29,90 €, JAK

Svetlana Aleksijevič (1948) je beloruska pisateljica in novinarka, ki piše v ruščini, za svoj opus pa je leta 2015 prejela tudi Nobelovo nagrado za literaturo. Njene knjige temeljijo na zapisovanju »oralne zgodovine«, s katerim z neizprosno natančnostjo, neuklonljivo zavzetostjo in mojstrsko montažo preko izpovedi sogovornikov izrisuje ljudski pogled na polpreteklo rusko zgodovino. Najprej je, ko še ni bila tako znana, pri Modrijanu izšel prevod *Černobilske molitve* (1997, prevod 2009), pred nekaj leti pa smo dobili prevod njene knjige *Vojna nima ženskega obraza* (1985, prevod Goga, 2020). Zdaj smo skoraj hkrati dobili prevoda še dveh njenih ključnih del.

V zbirki Moderni klasiki je v prevodu Veronike Sorokin izšel njen *Čas iz druge roke* (izvirni izid 2013, za zdaj njena zadnja knjiga), v kateri je avtorica objavila pričevanja »poslednjih Sovjetov«, ki jih je zbirala približno dvajset let od razpada Sovjetske zveze, z njimi pa zaobjela vso bizarnost novih časov, ki so se začeli z Gorbačovom in razpadanjem ZSSR. To je rezultiralo v podivjanem vzhodu, kjer se je elita v podobi oligarhov s politično podporo lotila nove prvobitne akumulacije, običajni ljudje pa so v mnogih primerih padli v kruto pomanjkanje ter nemočno opazovali dogajanje okoli sebe. Po eni strani tako v pričevanjih beremo nostalgijo za velikimi, sovjetskimi časi, ko je imel komunizem radikalen načrt, s katerim je hotel preobraziti človeški rod, po drugi strani so nekatere od teh izpovedi polne upanja v zvezi z novimi časi, spet tretje pa nas dušijo z zgodbami o množičnih aretacijah, zatiranju, terorju, lakoti, pobojih in divjem kapitalizmu. Knjiga pričevalcev o razpadu imperija.

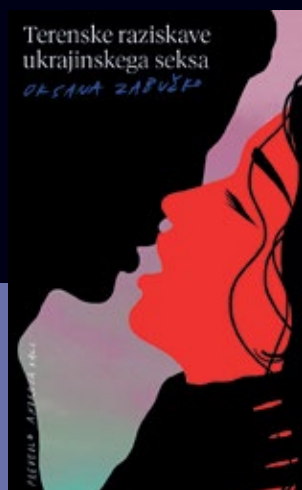
Druga knjiga Svetlane Aleksijevič z naslovom *Zadnje priče* (izvirni izid 1985) v prevodu Janija Rebca pa je nekakšno nadaljevanje oziroma dopolnitev knjige *Vojna nima ženskega obraza*, pri čemer se avtorica v njej osredotoča na doživljanje druge svetovne vojne skozi oči in perspektivo otrok, v času vojne starih tri do štirinajst let. Tem se je vojna neizbrisno zapisala v spomin in vplivala na njihovo otroštvo, saj so nasilno prezgodaj odrasli, ob tem pa niti malo niso užili brezskrbne mladosti, kar se denimo zrcali pri otroku, ki naleti na nemško kolo in se z njim igraje zapelje naokrog, saj v času vojne ni imel v rokah ničesar, kar bi spominjalo na igrače, do zlohotne tišine in molka na začetku vojne, ki se ga desetletja po njenem koncu še vedno spominjajo takrat otroške priče, zdaj že dolgo odrasli sogovorniki avtorice. Knjigi, ki vsaka na svoj način aktualizirata sovjetsko in rusko polpreteklo stvarnost, ki jo z vojno v Ukrajini kot popotresnim sunkom preteklih tektonskih sprememb doživljamo tudi v sedanosti. > SAMO RUGELJ

... Svetlana Aleksijevič je beloruska pisateljica in novinarka, za svoj opus je leta 2015 prejela Nobelovo nagrado za literaturo ...

Festival literature sveta
Fabula
... Beletrina

1. 3.–30. 3. 2023

Festival Literature sveta – Fabula, ki letos praznuje 20. obletnico, bo marca potekal pod sloganom (re)konstrukcije spomina, v Ljubljano pa pripeljal mednarodno priznane sodobne literarne glasove. Bralke in bralci jim boste v okviru pestrega festivalskega programa med drugim lahko prisluhnili na predstavitev knjig, v njihove pripovedne svetove pa se potopili s festivalskimi knjigami, ki bodo tudi letos na voljo po enotni ceni 10 evrov. Kupite jih lahko na www.beletrina.si.

Oksana Zabuzko
TERENSKÉ RAZISKAVE
UKRAJINSKEGA SEKSA
Prevajalka: Andreja Kalc

Otvoritev Fabule v Klubu
Cankarjevega doma,
3. marec 2023, ob 20.00

Terenske raziskave ukrajinskega seksa je del literarne kritike sprva označil za avtobiografski roman, in čeprav je med avtorico in prvoosebno pripovedovalko resnično nekaj podobnosti, Oksana Zabuzko zgodbo o strastnem, a tudi nasilnem ljubezenskem razmerju z ukrajinskim umetnikom izkoristi predvsem za reflektiranje boleče ukrajinske zgodovine, vprašanj ženske emancipacije, pisave, jezika, vprašanj identitete.

Oksana Zabuzko (1960) je ukrajinska filozofinja, esejistka, prozaistka in pesnica. Podpisala se je pod 20 knjižnih naslovov najrazličnejših žanrov.

Tatiana Tîbuleac
STEKLENI VRT
Prevajalec: Aleš Mustar

Literarni večer:
Klub Cankarjevega doma,
9. marec 2023, ob 20.00

V *Steklenem vrtu* spremljamo otroštvo romunsko govoreče sirote, deklice Lastočke, ki v osemdesetih letih prejšnjega stoletja odrasča v takratni nekdanji sovjetski republiki Moldaviji. Ne samo s travmami zaznamovano otroštvo, ki ga preživi pri revni ruski rejnici, njena najzgodnejša leta bistveno definira tudi razpetost med dve kulturi, dva jezika. Edini žarki upanja za mlado deklico tako ostajajo le mali ljudje okoli nje, ki so v romanu mojstrsko portretirani.

Tatiana Tîbuleac (1978) se je rodila v Kišinjevu v Moldaviji, od leta 2008 pa živi v Parizu. V številne jezike preveden *Stekleni vrt* je njen drugi roman po vrsti, zanj pa je avtorica prejela nagrado EU za književnost. Za svoje literarno ustvarjanje je prejela tudi državo nagrado Republike Moldavije.

José Luís Peixoto
MESTECE GALVEIAS
Prevajalka: Blažka Müller

Literarni večer:
Klub Cankarjevega doma,
13. marec 2023, ob 20.00

Na čisto običajen večer rutino portugalskega mesteca zmoti padec nebesnega telesa, ki prekrije Galveias. Srečanje makrokozmosa z mikrokozmosom bralcu odpre oder, na katerem spoznavamo krhko ravnovesje sobivanja romaneskni likov ter monotono življenje mesteca, ujetega v tradicionalne sponse. Iz otopelosti ga prebudi šele rojstvo otroka, ki prebivalce spodbudi k potrebnim premikom za oživitvev in možno prihodnost.

José Luís Peixoto (1974) je eden najvidnejših avtorjev sodobne portugalske literature, čigar dela so prevedena v več kot 30 jezikov. Poleg številnih drugih nagrad je avtor za roman *Mestece Galveias* prejel nagrado Oceanos, ki velja za portugalsko različico prestižne angleške nagrade Booker.

(re)konstrukcije spomina

Odkrijte celoten program Fabule:

www.festival-fabula.org

Cristina Morales

BOJEVNIKI

Prevajalka: Veronika Rot

Literarni večer:

Štišova dvorana, Cankarjev dom,
17. marec 2023, ob 20.00

Bojevniki skozi fikcijo bralcu pripovedujejo resnično zgodbo o reprezentaciji in resničnosti, o vsiljenih radikalizemih in avtentični transgresiji, o umetnosti kot provokaciji in provokaciji kot umetnosti. Protagonisti dela, mladi člani gledališke skupine, ki s svojo umetnostjo želijo izraziti prezir do družbe, v svojem delovanju smešijo vse spoštovanja vredne posameznike, začeniši pri sebi.

Cristina Morales (1985) je eden najbolj inovativnih glasov sodobne španske književnosti. Znana je po ostri kritiki družbenih, političnih in medijskih struktur, za svoja dela pa je prejela številne nagrade. Ugledna literarna revija Granta jo je leta 2021 razglasila za najboljšo mlado špansko prozaistko.

László Krasznahorkai

SATANOV TANGO

Prevajalka: Marjanca Mihelič

Literarni večer:

Klub Cankarjevega doma,
18. marec 2023, ob 20.00

Literarni prvenec Lászla Krasznahorkaija je eno temeljnih del sodobne madžarske proze. Z epiko velikega zamaha, izvornim konceptom in satanovim plesom kot silovito vizijo propadanja je takoj vzbudil izjemno zanimanje tako doma kot v tujini. V ospredju romana je zgodba o negativnem Mesiji, lažnem profetu, preko katerega avtor tematizira zmago sle po oblasti in nasilju, nerešljiva vprašanja o človeški naravi, naivno zaupanje preprostih ljudi samooklicanim vodjem ter kolektivno nemoč.

László Krasznahorkai (1954) slovi kot kulturni pisec del, v katerih se edinstveno prepletajo postmodernizem in melanholija, predmetni svet in nadčutnost, eksistencializem in pretanjena metaforika. Zadnja leta je stalni kandidat za Nobelovo nagrado za književnost.

Bernardine Evaristo

MANIFEST: NIKDAR ODNEHATI

Prevajalka: Katja Zakrajšek

Literarni večer:

Linhartova dvorana, Cankarjev dom,
29. marec 2023, ob 20.00

Manifest je navdihujoč opis življenja in kariere Bernardine Evaristo, v katerem dobivamo izjemno močan pogled na aktualne razprave o rasi, razredu, feminizmu, spolnosti in staranju. Opominja nas na to, kako daleč smo prišli in kako dolga pot nas še čaka. To je manifest o tem, kako ostati zvesti sebi in biti neustavljivi. Manifest za vse nas.

Bernardine Evaristo (1959) je avtorica osmih romanov, med katerimi je tudi *Dekle, ženska, druga_i*, za katerega je prejela nagrado Booker in postala prva temnopolta avtorica, ki je doživela to priznanje. Rojena je v Londonu, kjer živi še danes.

Kato

CUKRAINI

Dobro jutro

111

MINITEATER

tracuki

IRAMA

DELO

cankarjev dom

DELO

Mešna občina
Ljubljana

JAR

JAR

Beletrina

OLGA LOSSKY

REVOLUCIJA SVEČ

prevod: Sergej Valijev

Družina, 2023, m. v., 302 str., 29,90 €, JAK

Samostanske sveče so (nekaj časa) gorele tudi med oktobrsko revolucijo leta 1917, res pa je, kot pravi Pavle Rak v izvrstni spremni besedi, da od več kot tisoč samostanov v okviru tedanje ZSSR od leta 1914 do začetka druge svetovne vojne ni ostal niti en sam, preživeli so samo tisti, ki so bili v novoustanovljenih državah, kot so bile Estonija, Litva in Finska. Roman *Revolucija sveč* je leta 2010 objavila francoska pisateljica Olga Lossky (1980), potomka ugledne ruske umetniške družine, ki je morala emigrirati iz tedanje revolucionarne Rusije, roman pa s prologom in epilogom, umeščenima v sedanost, ko gospa Domontel-Antoniouff pri starinarju v Parizu najde bleščečo rusko ikono vstajenja, bralca popelje v Moskvo in čas revolucije leta 1917, kjer med drugim v samostanu Svetega Andronika (tam se je nekoč odlikoval njegov znameniti predhodnik Andrej Rubljov) oče Grigorij kot ikonopisec nadaljuje svoje samotno delo, ustvarjanje ikone vstajenja. A svet okoli njega se ruši: boljšeвики trkajo na vrata, zastala je tudi samostanska tovarna sveč. Mu bo uspelo dokončati zadan načrt? Roman o osebnih in večnih zgodbah v kolesju zgodovine. > SAMO RUGELJ

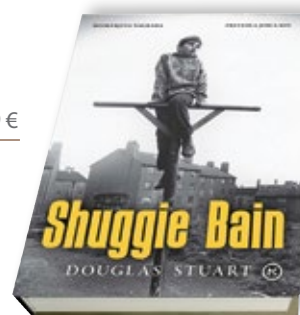
DOUGLAS STUART

SHUGGIE BAIN

prevod: Jerca Kos

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 512 str., 42,99 €

Roman za sladokusce! V približno istem času, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, in nedaleč stran od (sicer izmišljenega) mesta, kjer se je dogajal film *Billy Elliot*, se odvija tudi roman *Shuggie Bain*, prvenec škotskega pisatelja Douglasa Stuarta, ki temelji na osebni, vendar močno literarizirani zgodbi njegovega odrasčanja v glasgowskem delavskem okolju. Roman z močnim socialnim podtonom, ki se ukvarja z vprašanjem spolne identitete in je pred dvema letoma dobil prestižno Bookerjevo nagrado, ima v svojem osrčju naslovnega Shuggieja Baina in njegovo odločno in vztrajno mater Agnes, ki pa se vse teže otepa svoje odvisnosti. S skupnimi močmi se prebijata v tem surovem okolju, ki ga zaznamujejo robotost in surovost moških in Shuggiejeva drugačnost ob odrasčanju iz otroka v najstnika, torej nežnost in rahločutnost, ki zaradi tradicije netolerantnosti vzbuja burne odzive okolice. Potrpežljivo in precizno izpisan roman je avtentičen oris bednega predmestnega bivanja, kjer življenje ni kaj dosti vredno, obenem pa iz njega vedno znova zasije vitalističen princip njegovih junakov, ki skušajo najti svoj prostor pod tem soncem. > SAMO RUGELJ

SIGRID NUNEZ

KAJ PRESTAJAŠ

prevod: Petra Anžlovar

Aktivni mediji, 2023, m. v., 200 str., 21,90 €

Ameriško pisateljico Sigrid Nunez (1951) v slovenščini že poznamo po njenem romanu *Prijatelj*, za katerega je leta 2018 prejela ameriško državno nagrado, *Kaj prestajaš* pa je njena najnovejša leposlovna stvaritev, ki je izvirno izšla leta 2020, postavljena pa je v podobno (akademsko) okolje kot *Prijatelj*. Osnovni zaplet romana je preprost: ženska, obenem tudi prvoosebna pripovedovalka zgodbe, obišče prijateljico, ki umira za rakom, ta pa jo prosi, če bi jo spremljala na dopustu, med katerim bi nenapovedano zaužila smrtno tableto in umrla na svoj način in ob času, ki si ga je zamislila sama. Ženska ji ugodí, roman pa se sčasoma preobrne v meditacijo o življenju in kako ga prav živeti vse do dobrega konca, ob tem pa je zgodba ves čas preprejena z vsebinami drugih knjig in filmov ter utrinki iz njenega preteklega življenja (skupaj s ponovnim druženjem z nekdanjim ljubimcem), ki bogatijo duševni svet pripovedovalke in roman na trenutke prevesijo v eruditski esej o vprašanih človekove minljivosti. Roman za zimski čas in jesen življenja. > SAMO RUGELJ

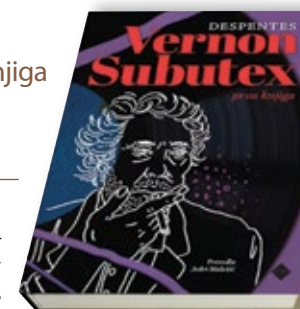
VIRGINIE DESPENTES

VERNON SUBUTEX; Prva knjiga

prevod: Jedrt Maležič

Cankarjeva založba, 2022, t. v., 362 str., 37,99 €, JAK

Virginie Despentes (1969) je francoska pisateljica in filmska ustvarjalka z burno in kontroverzno osebno zgodovino, ki jo že skoraj tri desetletja pretaplja tudi v svoje stvaritve. Njen prvi roman *Posili me (Baise-moi)* je izšel leta 1994, po njem pa je leta 2000 posnela tudi sporni film z istim naslovom. Knjižna trilogija *Vernon Subutex*, izvirno objavljena v letih 2015 do 2017, je njen najambicioznejši projekt doslej. Njen glavni junak je rahlo odcveteli naslovni junak Vernon, ki je imel nekdanj priljubljeno prodajalno plošč, to pa sta potem povozila tako internet kot gospodarska kriza. Zato se skoraj čez noč znajde brez vsega – celo takoj se mora izseliti. Tako se začne njegova odisejda preživetja v urbanem podzemlju, ki ji daje pospešek dejstvo, da ima Vernon v lasti zelo zaželene zadnje posnetke nedavno umrlega rockerja. Roman je dodobra začinjen s sočnim avtoričinim pripovednim slogom (dobro zvenečim tudi v prevodu), ki buhti od slengovskih izrazov vseh vrst, druga in tretja knjiga pa izideta v prihodnjih dveh letih. > SAMO RUGELJ

ANDRZEJ STASIUK

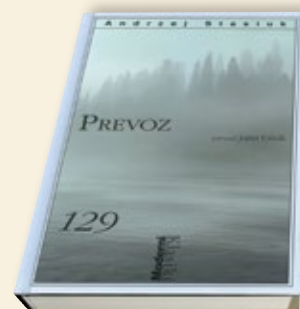
PREVOZ

prevod: Jana Unuk

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2022, t. v., 270 str., 35,99 €, JAK

Poljski pisatelj Andrzej Stasiuk (1960) je Slovincem že dobro znan, saj imamo v prevodu kar nekaj njegovih knjig, od potopisnih del, kot sta *Fado* in *Na poti v Babadag*, do romanov, kot sta *Galicijske zgodbe* in *Dukla*. V svojih knjigah Stasiuk prepleta leposlovne, izpovedne in potopisne prvine, te pa so doživele presenetljiv preobrat v njegovem najnovšem romanu *Prevoz*, ki je izvirno izšel leta 2021, prevedla pa ga je Stasiukova stalna prevajalka Jana Unuk. Stasiuk je *Prevoz* umestil na poljsko podeželje ob reko Bug v tisti občutljivi medvojni čas junija 1941, ko se na enem bregu reke Nemci s svojo težko oborožitvijo pripravljajo na operacijo

Barbarossa, na drugem bregu pa jih čakajo utrjeni Rusi, ki so nedavno zasedli te kraje. Kot nekakšna vez med bregovima je vaški brodar, ki v tem kolesju časa čez reko prevaža vse, ki mu za to plačajo, pri čemer prevoz čez reko pogosto pomeni tudi vozovnico za preživetje. Stasiuk je s svojim romanom ustvaril paleta izvirnih likov, ki skušajo vsak po svoje preživeti v tem negotovem času, svojega romana pa ne pušča zgolj v preteklosti, saj ga poveže s sedanostjo v poglavjih, ko kot prvoosebni pripovedovalec s svojim očetom, ki mu sicer nikoli ni govoril o vojni, potuje po teh krajih in si ustvarja svojo sliko o preteklosti in sedanosti. > SAMO RUGELJ

DOMINIQUE FORTIER

PAPIRNATA MESTA

prevod: Saša Jerele

Cankarjeva založba,

2022, t. v., 191 str., 27,99 €, JAK

... živ odmev
poezije Emily
Dickinson ...

Roman kanadske avtorice Dominique Fortier (1972) sublimno prepleta avtobiografsko zgodbo (izkušnjo selitve) z biografijo Emily Dickinson, velike ameriške pesnice (1830–1886). Ker pa o izjemno zadržani in samotarski Dickinsonovi, ki razen v času šolanja ni nikoli zapustila doma, ni veliko znanega, je njeno biografijo romanizirala in nanižala v poetične krokije. Krokiji subtilno spajajo dejstva, okruške pesmi in ohranjenih pisem v elegantno, lirično, skoraj sanjsko rekonstrukcijo pesničinega notranjega sveta. Besedilo spominja na pogled v kalejdoskop, ki ga za božič dobi mala Emily. Kalejdoskop jo kot deključa osupne in prevzame s fraktalno dekonstrukcijo stvarnosti, kasneje pa prav s ponovnim razporejanjem fraktalov osmisli, kristalizira in ustvarjalno na novo sestavi njen poetični svet. Dickinsonova zaživi v papirnatih mestih, ki so – in jih ni. Fortierjeva (za to delo je bila leta 2020 nagrajena z Renaudotovo nagrado na področju esejistike, esejistični roman pa je postal nepričakovana uspešnica) ob zgodbi o Dickinsonovi razmišlja o domu in izgubljenih domovih, ki še živijo v naših spominih, o papirnatih mestih, v katerih s(m)o doma vsi ubežniki iz stvarnosti v literaturo, o minevanju časa, o tistem, kar ulovimo v besede in poezijo, da ostane med stranmi knjige kot posušene cvetice v herbariju. Roman je prejel nagrado za esejistiko, toda bere se kot pesem v prozi in je presenetljiv, nenavaden in nenadejano živ odmev poezije Emily Dickinson. > MAJA ČREPINŠEK

SIMON SELLARS

UPORABNO BALLARDOVSTVO

Spomini iz vzporednega vesolja

prevod: Marko Bauer

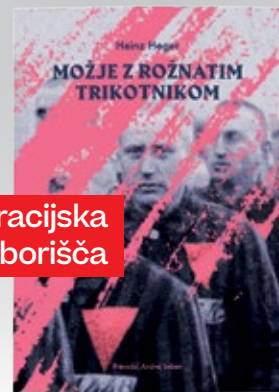
Sophia, zbirka Izhodi,

2022, m. v., 474 str., 25 €, JAK

Uporabno ballardovstvo je ena izvirnejših prevodnih knjig zadnjega časa (»neleposlovno delo, ki temelji na neresničnih dogodkih«), ki jo je leta 2018 objavil avstralski urednik in publicist Simon Sellars, živeč v Melbournu. Gre za izrazito hibridno delo, ki ga ponekod v knjigarnah postavijo med leposlovje, drugod med potopise, spet drugje pa med teorijo in filozofijo. Gre namreč za knjigo avtorja, ki je dela angleškega pisatelja J. G. Ballarda, dobro znanega tudi pri nas, vzel zelo dobesedno in njegove ideje želel živeti in raziskati v praksi, kar pomeni, da je, kot pravi sam, svoje življenje opazoval skozi prizmo znanstvenofantastičnih filmov (ter seveda knjig). Temeljni preobrat v njegovem gledanju na svet je povzročil Ballardov roman *Trk*, kar mu je, skupaj s tem, da je bival v Melbournu, mestu, ki je bilo nekdanji pojemu nasilja in avtomobilskih nesreč (za Melbournčane je bil, tako pravi Sellars, *Pobesneli Max* dokumentarni film), dalo zagon za to, da je postal ballardovec, začel študirati prvake kiberpanka in se v iskanju odgovorov podal po svetu (in pri tem naletel tudi na Slovenko Alenko in NSK), se oprijel priložnostnih poklicev, hodil na Ballardove nastope, poskušal narediti doktorat ipd. To vse je dodobra premešal in poglobil v svoji knjigi *Uporabno ballardovstvo*, ki bo navedena predvsem ljubitelje Ballarda, pa tudi tiste, ki so se z branjem nenavadnih knjig še pripravljali podatki v zajčjo luknjo, iz katere se bodo vrnila vsaj malce spremenjeni. Priporočam! > SAMO RUGELJ

Pretresljive podobe homofobije in uporne moči!

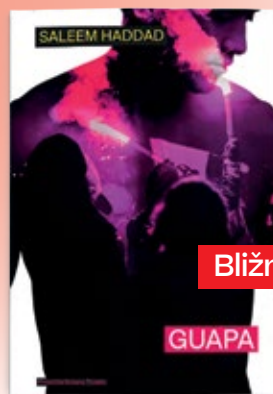
Koncentracijska
taborišča

Prva leta
hiva v Avstraliji

Vojaška
diktatura
v Čilu

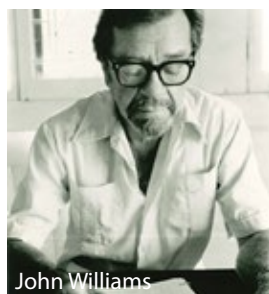
Bližnji vzhod

JOHN WILLIAMS

KLAVČEV PREHOD

prevod: Breda Biščak

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2023, t. v., 326 str., 34,99 €, JAK

John Williams

Zgodba o tem, kako so pred leti ponovno »odkrili« Williamsov roman *Stoner*, ki se je v prihodnjih letih zavrtil po globalnem knjižnem trgu (tudi pri nas, v prevodu Brede Biščak), je že ponarodela, literarno ustvarjanje tega spregledanega ameriškega pisatelja (si-

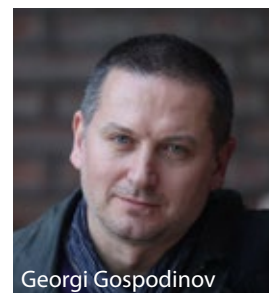
cer soimenjaka slavnega filmskega komponista) pa je zbudilo zanimanje knjižnih urednikov po vsem svetu. John Williams (1922–1994) je poleg zgodnjega romana *Nothing But the Night* iz leta 1948, ki ga ne štejejo za njegovo pomembnejše delo, napisal samo tri romane (ter dve pesniški knjigi): *Klavčev Prehod* (1960), *Stoner* (1965) in *Avgust* (1972). Slednja dva, roman o profesorju literature Willamu Stonerju in pisemski antični roman *Avgust*, že imamo v slovenskem prevodu, zdaj pa smo dobili še *Klavčev Prehod*, ki bi ga najlažje uvrstili v kategorijo vesterna, čeprav bi bil s svojo družbenokritično zgodbo lahko tudi antivestern. Seveda pa se lahko čisto preprosto bere kot prvovrstna ameriška divjinska pustolovščina ob koncu 19. stoletja, ki je tlakovala tla romanom takega kalibra, kot sta bila kasneje *Krvavi poldnevnik* Cormaca McCarthyja ali pa *Odrešitev* Jamesa Dickeyja. Glavni lik tega klasično spisanega romana, bogatega s karakterističnimi detajli in spretno odmerjenimi preobrti, je mladi Will Andrews, študent na Harvardu, ki poln pričakovanja pride v izmišljeno mesto *Klavčev Prehod* v Kansasu. Mesto ima perspektivo, gradi se železniška proga, ki naj bi tekla mimo, zato parcelam rastejo cene, dobro pa se da zaslužiti tudi s prodajo bizonjih kož. Andrews tako spozna Millerja, izkušenega lovca, ki trdi, da ve za dolino, kjer je še vedno polno bizonov. Tako se nekaj tednov kasneje četverica odpravi na lov, pri čemer pa se njihova odprava kmalu začne spreobračati v preizkušnjo polno pustolovščino, ki bo temeljno zaznamovala njihovo prihodnje življenje. Vrhunsko preveden roman, ki se ga po koncu spet zlahka lotite brati od začetka! > SAMO RUGELJ

GEORGI GOSPODINOV

ČASOVNO ZAKLONIŠČE

prevod: Borut Omerzel

Beletrina, 2022, t. v., 349 str., 27 €, JAK

Georgi Gospodinov

... večplasten,
luciden roman ...

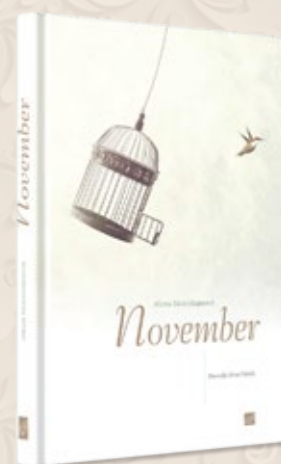
Večplasten, luciden roman bolgarskega pisatelja Georgija Gospodino-va (*Fizika žalosti*, *Naravni roman*) se prične kot zgodba o ponikanju v nostalgijo. Skrivnostni geriatrični terapevt Gaustin razvije inovativno metodo zdravljenja Alzheimerjeve bolezni, pri kateri bolniki z izgubo spomina izgubijo tudi sposobnosti za razmišljanje in s tem samostojnost. Gaustin za bolnike na kliniki ustvari časovno zaklonišče, kapsulo ustavljenega časa, dementni bolniki pa poustvarjeno okolje prepoznajo kot svoj v spominskih luknjah izgubljeni dom, svoj čas, svoj prostor, kjer spet najdejo same sebe. Pripovedovalca romana najame, da mu kot pisatelj z zmožnostjo tankočutnega poustvarjanja izmišljenih likov in dogodkov pomaga ustvariti določeno obdobje, na primer šestdeseta leta, v vseh podrobnostih, od vitrine s kičastimi spominki do popoldanske svetlobe v dnevni sobi, od radijskega programa do osebnih spominov, ki jih dementni prepoznajo kot resnične, lastne, čudežno povrnjene. Klinika časovnega zaklonišča je tak uspeh, da kmalu zrasede enake po vsej Evropi. Na tej točki roman zdrzne v jedko, neprizanesljivo satiro družbe, časa in političnih sistemov. Kot sprožilec najdragocenejših izgubljenih spominov se pojavi nekdanji agent tajne službe, ki je nekoč zagrizeno sledil opazovancu. Dragocen je, ker je edini, ki s svojim arhivom podatkov lahko poustvari pozabljeni čas in izgubljene spomine. Satira spet preskoči, tokrat v ironično distopijo. Če prihodnosti ni mogoče spremeniti, ker je že vse znano, je torej vse, kar nam še preostane, da spremenimo preteklost – kot pravi neka bridka šala na račun komunizma. > MAJA ČREPINŠEK

Urška Perenič
**LUIZE PESJAKOVE PESMI
ZA SLOVENSKO MLADOST
V ZRCALU BIDERMAJERJA**
(25 €)

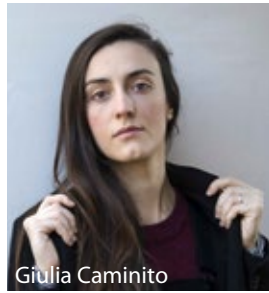

Melita Bevc
**ČE PRIDE KDAJ JUTRI –
LJUBILA TE BOM**
Nekaj najlepših
ljubezenskih izpovedi
(19,90 €)

Alena Mornštajnová
NOVEMBER
(25 €)

GIULIA CAMINITO

**VODA V JEZERU NI
NIKOLI SLADKA**prevod: Daša Perme Jurjavčič
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2022, t. v., 296 str., 34,99 €

Giulia Caminito

Elena Ferrante je sprožila val pisanja socialno podloženih italijanskih romanov, utemeljenih na žlahtni tradiciji italijanskega neorealizma, za katere se je porodilo zanimanje tudi drugod po svetu, sem pa se uvršča tudi tretji roman pisateljice Giulie Caminito (1988) *Voda v jezeru ni nikoli sladka*

iz leta 2021, s katerim je avtorica osvojila prestižno nagrado campiello. Glavni junak romana je Gajina šestčlanska družina z mnogimi težavami in malo denarja (neutrudna rdečelasa mati Antonia Colombo, iz prejšnje zveze ima sina Mariana, ohromeli oče, znan po močnih klofutah, ki se je poškodoval pri delu, potem Gaia in nazadnje še dvojčka, ki sta se rodila, ko je imela Gaia šest let), o kateri stvarno, zavzeto in barvito prvoosebno pripoveduje Gaia sama. Roman je pripoved o tej družini, ki se v upanju na boljše življenje iz rimske socialne soseske preseli v predmestje, a kmalu se zazdi, da so tu prišli le z dežja pod kap, saj mama odraščajčo Gaio hitro postavi pred dejstva tukajšnjega življenja, ki zapovedujejo sklonjeno glavo in vdanost v lasten socialni status ter usodo, ki mu pripada. Vendar pa ima Gaia s svojim življenjem drugačne načrte, z zgodbo pa nas odpelje na svoj življenjski vrtljak, v katerem voda v jezeru res ni nikoli sladka. > SAMO RUGELJ

PAOLO COGNETTI

VOLČJA SREČAprevod: Jernej Šček
UMco, 2023, m. v., 211 str., 22 €, JAK

Paolo Cognetti

Paolo Cognetti (1978), avtor večkrat nagrajene uspešnice *Osem gorà*, se s pisanjem vedno znova vrača v hribe, tudi njegov pravkar prevedeni roman *Volčja sreča* ni izjema. Gre za hvalnico hribom, goram in preprostem

gorjanskemu življenju, kar zaokrožuje njegov opus osebnoizpovednih knjig *Nikoli na vrh* in *Divji deček*, kjer je v ospredju spletnje toplih in iskrenih človeških vezi. Cognettijevo pisanje prepoznamo ravno po jasnem pogledu za medosebna razmerja in razmerja posameznikov z naravo. V romanu srečamo Fausta na križišču življenja, ko po končani dolgoletni zvezi išče zatočišče v gorski vasi Fontani Freddi, ki jo je obiskoval že kot otrok. Tam sreča Babette, tudi ona je ubežnica iz Milana, ki je svojo uteho že pred časom našla v gorah, kjer je odprla krčmo in je sedaj Faustu ponudila delo kuharja. Silvia tam pomaga v strežbi, mlada in neodločena ne ve ali ji gore pomenijo le zimsko zatočišče ali trajno hrepenenje, svoj ritem pa poskuša uravnati s Faustovim. Potem je tukaj še Santorso, daljnovidni mislec, ki prepogosto pregloboko pogleda v kozarec. Fausto kmalu ujame nov ritem v skrbi za druge, je točno tam, kjer si je želel biti, v gorah pa poleg iskrenih stikov s soljudni najde tudi samega sebe in svojo srečo. Roman o malih življenjih v visokih gorah. > NIKA HRANJEC

Ob 8. marcu podari knjigo ali ilustracijo avtoric

Praznična ponudba
ilustratorok ter
knjižnih izdaj avtoric

Vodnikova domačija Center
pri Trubarju na obisku
Stritarjeva 7, Ljubljana

1.-8. 3.
Vodnikova
domačija
Center

5. 3.
boljši sejem
na Bregu

JOSEF WINKLER

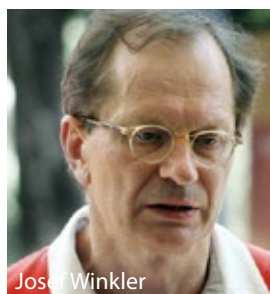
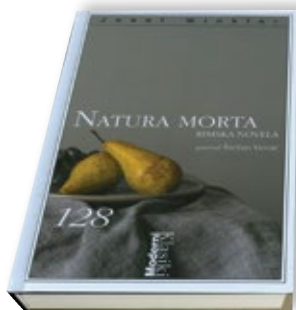
NATURA MORTA

Rimska novela

prevod: Štefan Vevar

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,

2022, t. v., 79 str., 24,99 €, JAK

Josef Winkler

V Sloveniji že dobro desetletje poznamo projekt Aleša Štegra *Na kraju zapisano*, pri katerem se ta slovenski pisatelj na neki točki našega planeta za en dan nekam usede in v tem času iz glave ter iz tega, kar opazi okoli sebe, napiše krajšo knjigo. Nekaj podobnega je pred dobrima dvema desetletjema naredil Josef Winkler, ko se je usedel pri železniški postaji v Rimu ter potem z literarno virtuoznostjo in posluhom za detajle zapisal dogajanje okoli sebe. Vse to je spletel v rimsko novelo *Natura Morta*, ki je v knjižni obliki izvirno izšla leta 2001. Ta knjiga buhti od življenja in življenjskih sokov, skoznjo se pretaka reka likov, ki sestavljajo vsakdan italijanskega glavnega mesta, sredi tega vrtinca se spretno giblje mladi sin prodajalke fig, ki pa mu oči (in še kaj) ves čas uhajajo k mladim dekletom v bližini, tako da se novela obenem preobrača v živopisni ples erotike in smrti, nad katerim pa suvereno bdi Josef Winkler (1953), eden od najpomembnejših avstrijskih pisateljev, ki je leta 2021 prejel nagrado vilenica, v slovenščini pa ga že poznamo po eksistencialističnem romanu *Roppongi: rekviem za očeta* ter zbirki kratkih zgodb *Trepalnico si izpulim in z njo do smrti te zabodem*, za katero je prejel Büchnerjevo nagrado, najvišjo nemško literarno priznanje. > SAMO RUGELJ

setletjema naredil Josef Winkler, ko se je usedel pri železniški postaji v Rimu ter potem z literarno virtuoznostjo in posluhom za detajle zapisal dogajanje okoli sebe. Vse to je spletel v rimsko novelo *Natura Morta*, ki je v knjižni obliki izvirno izšla leta 2001. Ta knjiga buhti od življenja in življenjskih sokov, skoznjo se pretaka reka likov, ki sestavljajo vsakdan italijanskega glavnega mesta, sredi tega vrtinca se spretno giblje mladi sin prodajalke fig, ki pa mu oči (in še kaj) ves čas uhajajo k mladim dekletom v bližini, tako da se novela obenem preobrača v živopisni ples erotike in smrti, nad katerim pa suvereno bdi Josef Winkler (1953), eden od najpomembnejših avstrijskih pisateljev, ki je leta 2021 prejel nagrado vilenica, v slovenščini pa ga že poznamo po eksistencialističnem romanu *Roppongi: rekviem za očeta* ter zbirki kratkih zgodb *Trepalnico si izpulim in z njo do smrti te zabodem*, za katero je prejel Büchnerjevo nagrado, najvišjo nemško literarno priznanje. > SAMO RUGELJ

ALENA MORNŠTAJNOVÁ

NOVEMBER

prevod: Nives Vidrih

Celjska Mohorjeva družba,

2022, t. v., 292 str., 25 €

Alena Mornštajnová, ena najbolj znanih čeških pisateljic, pri nas poznana po romanih *Hana* in *Tiha leta*, se vrača s svojim tretjim prevodom v slovenščino. Tokrat se loti zgodbe navadne češke družine, ki se ji življenje spremeni čez noč. Ta družina namreč živi v svetu, v katerem se žametna revolucija ni izšla tako, kot se je v resnici. V tej pripovedi komunizem ni padel novembra 1989, temveč je vodil v vpoklic vojske in množične aretacije. Med aretiranimi je bila ena izmed naših glavnih junakinj, ki je (bila) prisiljena zapustiti svojo družino. Čeprav je zaprta in ne ve, kaj se v resnici dogaja z domačimi, piše pisma svoji hčerki. »Moja draga Lenička, se me še spominjaš? Tako dolgo se nisva videli! Vendar ne bodi žalostna, v mislih sem ves čas s tabo.« Začetek prvega pisma postavi ton knjige, ki je izjemno čustvena in na trenutke brutalno iskrena. > ANJA KAMENARIČ

SALEEM HADDAD

GUAPA

prevod: Suzana Tratnik

Škuc, 2022, m. v., 308 str., 20 €, JAK

Naslovna Guapa je skrivni gejovski bar, v katerem je bil med aretacijo aretiran Maj, prijatelj mladega Rase, glavnega junaka romana, ki se odvija v zgolj 24-ih urah. V tem dolgem in z dogajanjem nabitem dnevu spoznamo odraščanje in življenje Rase, ki živi v neimenovani arabski državi in poskuša kot gej polno zaživeti svoje življenje. Ima ljubimca Tejmurja, ima staro mamo, pri kateri živi, vendar ta ne odobrava njegovega načina življenja, ima družinske skrivnosti, del katerih je tudi materin skrivnostni odhod po očetovi smrti, in ima prijatelja Maja, aktivista, ki si prizadeva za politično revolucijo. Vse to so eksplozivne sestavine tega dinamičnega romana, ki ga je kot svoj (nagrajeni) prvenec napisal Saleem Haddad (1983), iraško-nemški in palestinsko-libanonski pisatelj (tudi filmar), ki se je rodil v Kuvajtu, potem pa se šolal v Jordaniji, Kanadi in Veliki Britaniji. Roman za bralce odprtega duha in srca. > SAMO RUGELJ

JEAN-BAPTISTE POQUELIN MOLIÈRE

ŠOLA ZA ŽENE; KRITIKA ŠOLE ZA ŽENE; IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU

prevod: Aleš Berger

Slovenska matica,

2022, t. v., 321 str., 27 €

Jean-Baptiste Poquelin, bolj znan pod umetniškim imenom Molière, je bil francoski klasicistični dramatik, pisatelj in igravec. Namesto da bi igral stare, obstoječe, večkrat ponovljene italijanske ali francoske komedije, je začel pisati in uprizarjati svoja lastna komedijska besedila in tako vplival na razvoj evropskega stalnega gledališča in kulture v najširšem smislu. Ob 400-letnici Molièrovega rojstva je Slovenska matica v prevodu Aleša Bergerja izdala pričujočo komedijsko trilogijo, ki navdušuje tudi zato, ker vsebuje že vse komponente, značilne za avantgardna gibanja 20. stoletja, kar je na novo aktualiziralo Molièrov komedijski opus. *Šola za žene* je napisana v petih dejanjih in v verzih, s čimer je komedijo po statusu in pomenu izenačil s tragedijo. *Kritika šole za žene* je Molièrov odgovor kritikom v obliki humorne in prodorne razprave o komediji in njenih družbenokritičnih možnostih. *Improvizacija v Versaillesu* pa je dramatizacija gledališke vaje, v kateri je glavni lik komedije on sam. Igra *Šola za žene* obravnava še danes aktualna vprašanja o odnosih med spoloma in pravicah žensk, da same odločajo o sebi. Kot je v spremni besedi zapisal Janez Pipan, predstavlja živi model družbenokritične komedije in političnega gledališča, ki z nezmanjšano ostrino še vedno lovi portrete in anomalije vsakega novega stoletja. > GORDANA GRANATIR

... 400-letnica
Molièrovega
rojstva ...

kud
Logos

V ubesedovanju Duha že 21 let

Naročila: knjigarna.logos@gmail.com

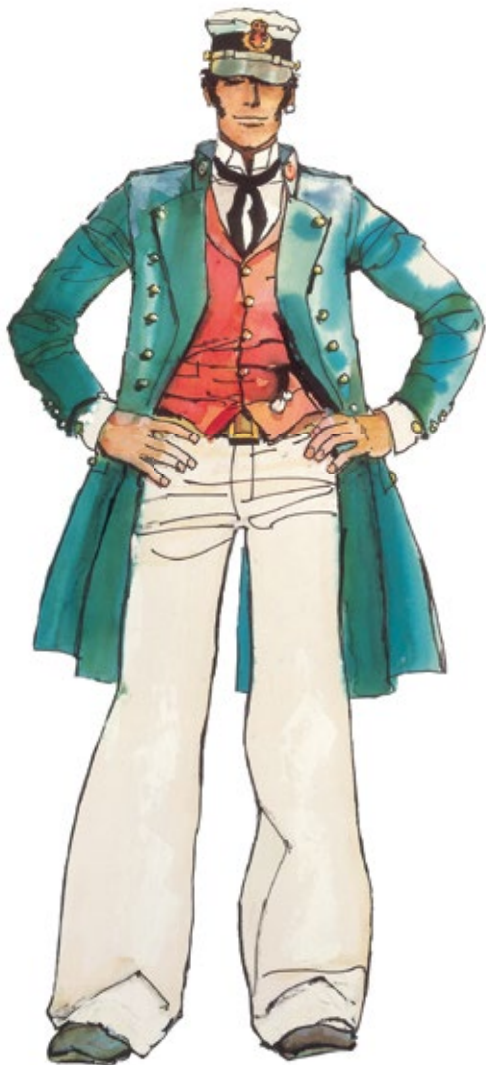
<http://kud-logos.si/knjigarna/>

Če bi lahko razumela: Božji Sin je človek.
Še več: Božji Sin je beseda,
postala bi zvezda ali sončnica.
Nekaj, kar samo časti in ne govori.

(Adélia Prado)

Hugo Pratt Beneška pravljica

Prevedla Veronika Simoniti, trda vezava, 104 strani, cena: 24,90 €

Neustrašen pustolovec, neumoren mornar, večni iskalec zakladov: Corto Maltese, ki ga je leta 1967 ustvaril italijanski stripar Ugo Eugenio Pratt (Hugo Pratt), je lik mnogoterih obrazov, predvsem pa uteleša avtorjevo skepsa do vseh vrst ekstremizmov. Njegove dogodivščine se pogosto gibljejo med domišljijo, sanjami in resničnostjo, med zgodovino in legendo. Beneška zgodba, ki je prvič izšla leta 1976 in velja za eno Maltesejevih najboljših dogodivščin, je Prattov poklon kraju njegove mladosti.

GOGA

Naročila: www.goga.si ali 07 393 08 11

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

SLAVENKA DRAKULIĆ

NEVIDNA ŽENSKA IN DRUGE ZGODBE

prevod: Mateja Komel Snoj
Beletrina, 2023, t. v., 181 str., 24 €

Slavenka Drakulić

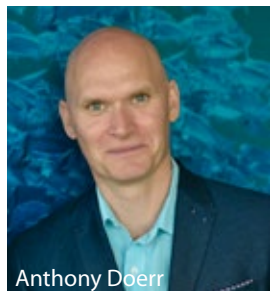
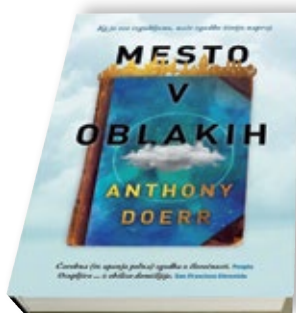
Slavenka Drakulić (1949) je ena najboljših avtoric z območja bivše Jugoslavije, s celovitim opusom, ki vključuje eseje (*Kako smo preživeli komunizem in se celo smejali*), literarizirane biografije (*Dora in Minotaver*) in tudi tako intrigantne romane, kot je

bil pred leti denimo *Okus po moškem*. V *Nevidni ženski*, v svojem desetem prevodu v slovenščino, se v kratkih intimnih zgodbah posveti ženskemu staranju, torej avtoričinemu opažanju, da moški v srednjih letih (že malce siv nad ušesi), ki pa ni tako mlad, da bi ji lahko bil sin, ob mimobežnem srečanju gleda skozi, kot da je ni – zanj je postala nevidna ženska. Knjiga je zbirka krhkkih in bolečih intimnih zgodb, izpovedi in opažanj, v katerih se Slavenka Drakulić sprašuje, zakaj sta v sodobni družbi, ki nasploh ruši vse tabuje, starost in staranje še vedno – ali pa celo vedno bolj – temi, o katerih je skoraj prepovedano govoriti. Sprašuje se, ali s starostjo res postajamo nevidni (kar ne velja samo za ženske), analizira kaj se dogaja z našimi telesi, z našim odnosom do drugih ter seveda tudi z odnosi drugih do nas, premišljuje kakšne so posledice izgubljanja spomina za naše družabno življenje in zakaj pride do tega, da se odnosi, ki smo jih gradili celotno življenje, začnejo krhati in so nenadoma na novi preizkušnji. Po knjigi je predstavo z istim naslovom v novomeškem gledališču Anton Podbevšek Teater zrezirala Ivana Djilas. > SAMO RUGELJ

ANTHONY DOERR

MESTO V OBLAKIH

prevod: Anja Bakan
Hiša knjig, 2022, m. v., 603 str., 19,95 €

Anthony Doerr

Anthony Doerr (1973) je ameriški pisatelj, ki je zaslovel s tudi v slovenščino prevedenim romanom *Vsa ta nevidna svetloba*, za katerega je prejel Pulitzerjevo nagrado, v njem pa je v skupno zgodbo povezal junaka z

različnih strani meje med drugo svetovno vojno. V svojem najnovejšem romanu *Mesto v oblakih* iz leta 2021 je v vzporejanju zgodb raznih junakov stopil še korak dlje, saj je v enovito pripoved na eni strani vpel srednjeveški Konstantinopol, kjer imata glavni vlogi sirota Ana, ki se uči pisati in najde najbrž zadnji izvod zgodbe o pastirju Etonu, in pa Omer, fant z druge strani zidu, ki ga vpokličejo v sultanovo vojsko, da zavzame to mesto, na drugi strani pa je v današnjem ameriškem Idahu postregel z ostarelim Zenom, ki se s svojimi varovanci pripravlja na uprizoritev Etonove zgodbe v knjižnici, v kateri se na teroristični napad pripravlja mladi Seymour. In to še ni vse: nekje v prihodnosti Etonovo zgodbo na izrezke z vreč prepisuje štirinajstletna Konstancia. Kompleksno? Morda, vendar spretno spleteno v nadčasovno zgodbo, v kateri bodo uživali bralci z veliko domišljije. > SAMO RUGELJ

JOCELYNE SAUVARD

CÉLESTE IN MARCEL

Proustova ljubezen
prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Celjska Mohorjeva družba,
2022, m. v., 266 str., 25 €, JAK

Jocelyne Sauvard

Spretno literarizirani francoski romani, zasnovani na resničnih dogodkih, so že stalnica tudi pri prevodih v slovenski jezik, med te pa spada tudi delo pisateljice in biografije Jocelyne Sauvard (1947) *Céleste in Marcel* iz leta 2021, ki ga je Celjska Mohorjeva izdala ob stoletnici

smrti znamenitega avtorja *Iskanja izgubljenega časa* (ki je lani pri Beletrini izšel v integralni izdaji). Céleste Albaret (1891–1984) je bila zadnja pomočnica Marcela Prousta (1871–1922), ki jo nekateri imenujejo tudi Proustova ljubezen, drugi pa zadnja ženska v njegovem življenju, z njo pa je Proust delil poslednje obdobje (in tudi prav zadnje dni) svojega precej kratkega življenja, od začetka prve svetovne vojne, ko Pariz preletavajo nemška letala, pa do pisateljice smrti konec leta 1922. Jocelyne Sauvard je roman napisala na podlagi spominov, ki jih je objavila Céleste, v njem pa spremljamo Proustovo ekscentrično dnevno rutino, stike s soljudmi in njegovo prizadevanje, da še pravočasno zaključi svoje literarno veledelo. Roman za vse, ki radi berejo romansirana življenja največjih svetovnih pisateljev. > SAMO RUGELJ

JANE AUSTEN

LADY SUSAN

prevod: Meta Osredkar
Miš, 2023, t. v., 128 str., 29,85 €

Jane Austen

Pri založbi Miš so v prejšnjih letih izdali tri romane Jane Austen (*Prepričevanje*, *Northangerska opatija* in *Mansfield park*), s čimer so zaokrožili romaneskni opus te viktorijanske pisateljice (1775–1817), ki poleg tega

vsebuje še dela *Emma*, *Prevzetnost in pristranost* ter *Razsodnost in rahločutnost*. Vendar pa ti romani ne predstavljajo celote avtoričinega pisanja. Tako smo zdaj v prevodu dobili še njeno zgodnje delo *Lady Susan*, ki ga je napisala že leta 1794, pri svojih devetnajstih letih, vendar je bilo objavljeno desetletja kasneje, po njeni smrti. *Lady Susan* je novela v pismih, kar je bil tedaj popularen žanr (denimo *Trpljenje mladega Wertherja* in *Nevarna razmerja*), ki se ga je na začetku pisanja oprijela tudi Jane Austen (njegovi odmevi so vidni v njenih kasnejših romanih), protagonistka knjige pa je lady Susan Vernon, privlačna in karizmatična vdova, stara petintrideset let, ki ji je nedavno umrl mož, zato plete nove osvajalske niti, za seboj pa pušča razočarane moške in uničene družine. Lady Susan tako na začetku pošlje pismo svojemu svaku Charlesu Vernonu, da se res z veseljem odzove njegovemu vabilu, da nekaj tednov preživi pri njih, kar seveda ni najbolj všeč njegovi ženi Catherine, ki v prihajajočem obisku sluti težave. Duhovito in privlačno izpisan romantičen ljubezenski vrtiljak se tako lahko zavrti. > SAMO RUGELJ

Program pri projektu Mesto bere literature sveta v naslednjih sezonah usmerjamo v sodobne žanrske zgodbe. V aktualni sezoni Mesto bere 2022–2023 raziskujemo *Poetike kratkih form*: Ljubljančane in Ljubljančanke tokrat vabimo k branju kratkih zgodb in novel z vsega sveta. Pri projektu Mesto bere beremo žanrsko, angažirano, intimno, čustveno, življenjsko, humorno, aktualno, fantastično, poetično, urbano, sodobno literaturo.

Mesto bere sodobne kratke zgodbe

Bralni sprehodi po kratkoprotnih poetikah

Knjiga je več kot besedna struktura, je dialog z bralcem, neskončen dialog, kot je neskončna književnost, je vodilna misel akcije Mesto bere, ki si jo sposojamo od Jorgeja Luisa Borgesa. Na priporočilni knjižni seznam literarnih del je ekipa projekta Mesto bere uvrstila 50 naslovov zbirke kratkih zgodb in deset krajših proznih besedil, ki tematsko prikazujejo raznolike obraze sodobne realnosti in družbene razmere, ki jih odslkava kratkoprotna literatura. Dodajamo tudi izbor krajših romanov sodobnih avtorjev in avtoric ter risoromane, zgodbe v stripu, ki literaturo združujejo z vizualno umetnostjo.

Živimo v času kratkih zgodb, fragmentarnih sporočil in omejenega časa, ko imamo občutek, da nas svet in življenje vedno prehiteta. Zbirke kratkih zgodb v ospredje pogosto prinašajo prvoosebni pogled, zgoščeno in jedrnatno pripoved, pogosto eksperimentalno, ko so detajli pomembnejši od širše slike in ko lahko iz podrobnosti ugibamo tudi o širšem kontekstu. Izbor knjig krajših literarnih form, ki lovijo utrinke življenja po več tirih hkrati, vsebinsko usmerjamo na zgodbe o identiteti, begunstvu, ženskah, raziskujemo identitete v različnih kontekstih in socialnih okoljih, multikulturalnost, različne obraze revščine, okoljskih problemov in tudi kafkovstva sodobnega sveta.

Naša bralna skupnost v času trajanja projekta Mesto bere spiše na stotine mnenj o knjigah, drobnih razmislekov ali literarnih analiz. V petih bralnih mesecih bomo preizpraševali literaturo, ki odpira zanimiva intimna in družbena vprašanja, kratke zgodbe avtorjev z vsega sveta, med njimi so prejemniki pomembnih mednarodnih ali nacionalnih literarnih nagrad.

Pri projektu Mesto bere promoviramo knjigo in branje širimo po mreži knjižnic in v virtualni prostor. V času trajanja projekta Mesto bere bo v knjižnicah Mestne knjižnice Ljubljana potekal literarni spremljevalni program. Pri bralnem projektu lahko sodelujejo člani Mestne knjižnice (16+), ki bodo v času trajanja projekta prebrali pet knjig z aktualne seznama priporočenih knjig in nam do 3. maja 2023 poslali izpolnjen obrazec ali izpolnili elektronski obrazec na naši spletni strani.

Vabimo vas, da skupaj z nami odkrivате zanimive, intrigantne in raznolike svetove, ki jih prinaša sodobna kratka proza!

Več informacij o projektu lahko dobite na spletni strani ali na naslovu mesto.bere@mklj.si

NOVO IZ ZALOŽBE DRUŽINA

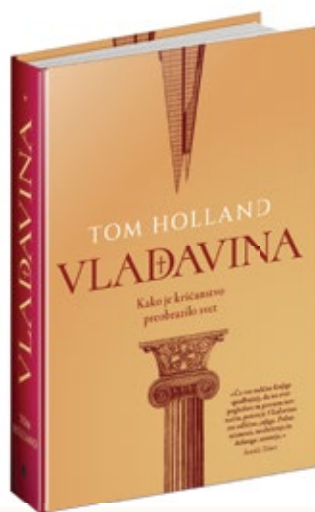
Tom Holland

VLADAVINA

Kako je krščanstvo preobrazilo svet

Odlična knjiga priljubljenega pisca zgodovinskih uspešnic Toma Hollanda o izjemnem vplivu krščanstva na oblikovanje zahodne civilizacije.

Vladavina (v izvorniku Dominion) pripoveduje zgodbo o tem, kako je zahodna civilizacija postala to, kar je, in zakaj razmišljamo tako, kot razmišljamo, v najširšem zgodovinskem kontekstu. Priljubljeni avtor sledi zgodovinskemu toku od Mojzesa do Merklove, od perzijskega vdora v Grčijo do sedanje migrantske krize v današnji Evropi, od Nebukadnezarja do Beatlov, od pojava sekularizma do odprave suženjstva, ter raziskuje, zakaj je v družbi, ki pogosto dvomi v verska stališča, toliko nagibov – v dobrem in slabem – povsem krščanskih.

Izid knjig je podprla Javna agencija za knjigo RS

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

Olga Lossky

REVOLUCIJA SVEČ

Zgodba romana je postavljena v Moskvo leta 1917. Oče Grigorij je ikonopisec v samostanu Svetega Andronika, kjer se je nekoč odlikoval njegov slavni predhodnik Andrej Rubljov. Medtem ko za obzidjem samostana življenje menihov ohranja nespremenjen ritem, državo pretresa nemirni revolucionarni duh. Medtem oče Grigorij nadaljuje svoje samotno delo. Ali mu bo uspelo dokončati svojo mojstrovino, ikono vstajenja, o kateri že tako dolgo razmišlja?

E-pošta
narocila@druzina.si

»Vida je mala založba, toda z vsako knjigo delamo, kot da je velika.« pravi Valentina Smej Novak (1976) o svoji založbi. Valentina – založnica, scenaristka, predsednica Društva slovenskih založnikov, televizijska voditeljica in kuharica, kolumnistka ... – je pred najinim srečanjem knjigotržcem ravno predstavljala svoj raznolik program, za katerega pravi, da najdeva navdih v tradiciji, izzive pa v globalnih gibanjih duha.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

VALENTINA SMEJ NOVAK: »Kaj ne bi bilo lepo, če bi se Slovenci kregali o knjigah namesto o običajnih razprtijah?«

Med založniškimi projekti lanskega leta, na katere je najbolj ponosna, Valentina omeni tri priročnike, kompleksne založniške celote, ki lahko nastanejo samo z veliko predanostjo in trudom mnogih sodelavcev. »Jezik mora dohajati vsakdanje prakse, če naj ostane relevanten,« pravi. Priročniki so zato tudi družbeno odgovorna naloga, saj skrbijo za vpeljavo strokovne terminologije.

Valentina je še kot študentka začela sodelovati z založbo Vale-Novak, pri kateri je najprej skrbela za komunikacije in ki je v tistih letih izdala nekatere kultne kuharske knjige (npr. Jamie Oliver). Kasneje je kot soavtorica (npr. uspešnica *Ljubezen skozi želodec*) tudi sama pomagala pri uveljavitvi sodobnih trendov na presečišču založništva in kulinarike. »Diskurz kuharskih knjig se je spremenil,« pravi, »nekoč so to bile zbirke kratkih navodil, ki te niso nič razvajale; šele kasneje so postale dobrohotne, anekdotične in zgodbarske.«

In ko se pogovarjava o tisti Napotnikovi teoriji o Cankarju in vampih, ki se ti zagnusijo za preostanek življenja, pa kako je Ljubljana mesto literature tudi zato, ker si nekoč točno vedel, v kateri gostilni boš srečal katerega pisatelja, prideva do ključnega vprašanja: kakšna je razlika med hrano in knjigo? Po mnenju večine je hrana nujno blago, knjige pa ne.

Toda Valentina je prepričana, da je treba to zmoto odpraviti: knjiga je nujno blago, hrana pa nujni stranski produkt. Med načini, kako

združiti dihotomijo človeka kot duhovnega in materialnega bitja, je tudi izdajanje kakovostnih kulinarčnih knjig, še nekoliko drznejši poskus pa sta bili knjigarna, ki je bila obenem tudi špecerija, in njena (modna) »trgovina s konceptom«.

»Knjiga stane toliko kot majica,« reče Valentina, »vendar pa je slovenska knjiga rezultat edinstvenega domačega dela, ne razpredene globalne ekonomije; kupiš (in razumeš) jo lahko samo tukaj, ne kjerkoli na svetu.« A obenem je prav to tudi problem knjige, da namreč ne ustreza razkazovalni potrošnji. Knjige so za vse iste. S tem, da si prebral knjigo, se ne moreš hvaliti, ker ti to ne bo pisalo na majici. Prava lepota je v tem, da bereš zase.

Iz tega duha demokratičnosti in knjige kot kulturne dobrine Valentina črpa tudi osvežujoč optimizem glede založništva. Slovenski založniki so, pravi, artikulirani, odzivni in prilagodljivi. Trenutno kot scenaristka soustvarja dokumentarni film za gostovanje Slovenije kot častne gostje na knjižnem sejmu v Frankfurtu – a se ji to, začuda, ne zdi nevhvaležna naloga. Kajti uspeh posameznih avtorjev bo ugodno vplival na recepcijo slovenske literature kot celote.

Sploh pa je še najpomembnejše, kako bo Frankfurt odmeval doma. »Kadar zmagujejo naši košarkarji, bi vsi igrali košarko, kadar odbojkarji, bi vsi igrali odbojko. Naj bo tako tudi s knjigami!« Če nam uspe prepričati knjigotržce,

Foto: Marko Delbelo Oceppek

Valentina Smej Novak

da na policah naredijo več prostora za male založbe, in bralce, da po teh policah malo bolj pobrskajo, potem bo slovenski knjižni trg lahko deloval vsak dan, ne samo v času knjižnega sejma.

Mogoče je zato treba mlade včasih tudi siliti s težkimi teksti, če že ne ravno z vampi. Vse, kar preberemo, nas oblikuje, uči nas razumeti čustva in poimenovati stvari sveta. In če se izkaže, da je naš besednjak pomanjkljiv, ga lahko pomagajo izboljšati tudi založniki.

Vodnikova
domačija
Center

PRIDITE,
Z VAMI
BO LEPŠE

Za čas obnove je Vodnikova domačija iz Šiške na obisku v Centru, v Trubarjevi hiši literature.

DNEVI ODPRTIH VRAT
14.-24. februar

Pogovori o knjigah, predavanja, Pravljичni studio in Nedelce za otroke, odprtje razstave mlade ilustracije, koncert. Vse to v 11 zaporednih dneh. Pridite, z vami bo lepše! Vstop prost.

PRI TRUBARJU NA OBISKU
VODNIKOVA DOMAČIJA CENTER
Hiša knjig in ilustracij

Stritarjeva 7, Ljubljana
www.vodnikovadomacija.si
FB in IG / Vodnikova domačija

BORIS FURLAN,
STAŠA FURLAN SEATON
SKOZI GOSTO NOČ

Dopisovanje 1951–1957
Beletrina, 2022, t. v., 487 str., 24 €

Romantičen naslov je pravzaprav vzet iz Fryeve drame *Gospa ne bo zgorela*, ki je prevzela profesorja Furlana, potem ko je končno premagal paničen strah pred ljudmi in prestopil gledališki prag. Knjiga je filozofija, kajti »filozofija je v bistvu dialog ali duha s samim seboj ali pa z drugimi«, mi pa beremo pisma med hčerko in očetom v povojnem obdobju. Prva živi v Ameriki, študira in se kmalu tudi poroči – predvsem pa je pred njo še celo življenje. Njen oče pa je v domovini, Jugoslaviji. Pravnik, profesor na ljubljanski fakulteti, leta 1943 tudi minister za vzgojo in izobraževanje v vladi v izgnanstvu, nato 1945 dekan pravne fakultete, na koncu pa obsojenec Nagodetovih procesov (sprva na smrt, nato na prisilno delo in kasneje zaradi bolezni pogojno izpuščen) in izobčenec. Njuna pisma so vpogled v intimo: v topel odnos med očetom in hčerko. Začetimo toplino iskrenosti, spoštovanje med njima, naklonjenost, ki se izraža z mnogimi ljubkovalnimi in nežnimi besedami, željo po preživetju, predvsem pa željo po znanju – predajanju in prejetanju znanja. To je tudi zgodba o krutosti prejšnjega režima, ki je s slo po prevladi in moči zatrl vse preveč slovenskih intelektualcev. Je opis najbolj vsakdanjih stvari, predvsem Borisove bolezni, hkrati pa pravi filozofski potopis od predsokratikov do naukov modernih filozofov, kar Staša spoznava na ameriških univerzah, oče pa jih je prebiral prej (oblast mu je namreč zaplenila knjige, novih pa mu ni uspelo dobiti) in jih sedaj deli s svojo edino učenko, hčerko. Hkrati pa so to tudi njegova in njena razmišljanja o svetu, filozofiji. »Res je, da je težko doseči srečo, ko je toliko zla na svetu, človek more doseči samo tako višino zadovoljstva, ki je v sorazmerju z zlom in nesrečo, ki je okoli njega.« Knjigo, ki jo na koncu bogati tudi obsežno slikovno gradivo, je natančno uredila in poglobljeno spremno besedo napisala Alenka Puhar, ki se med drugim posveča biografski književnosti po krivici pozabljenih oseb. > AJDA VODLAN

ESAD BABAČIĆ
NAVIJAJ V SEBI

Cankarjeva Založba,
2022, t. v., 191 str., 27,99 €, JAK

Esad Babačić, pesnik, pisatelj, pevec, novinar in med drugim tudi odličen esejist, prejemnik Rožančeve nagrade (2020) za zbirko esejev *Veš, mašina, svoj dolg?*, nam prinaša svojo novo knjigo esejev, ki gotovo ni zadnja. Lirično esejistično »besedotvorjenje« v knjigi *Navijaj v sebi* prinaša avtorjev pogled na kulturo, umetnost, šport, sodobnike, ki so vplivali nanj, glasbo, ki ga zaznamuje – vse, kar pač on je in kar prežema njegov svet in pogled nanj; precej izrazito je tudi jugoslovanstvo in s tem povezana socializacija, ki ga je gotovo oblikovala. V esejističnih zgodbah večkrat omenja očeta slovenskega eseja – pisatelja Marjana Rožanca in njegovo *Ljubezen*, ki je zaznamovala mnoge, tudi Babačića. Esejistika nagovarja bralce na poseben, drugačen način kot »čisto« leposlovje. Mene recimo Babačićeva »prijemlje« predvsem v liričnosti (»Poezija je kužna. Ko se je nalezesh, te ne izpusti več. Zaspj v tvoji krvi, kot virus, in te ne izpusti,« pravi na nekem mestu), v odnosu do umetnosti, ne spustijo me citati pesmi (njegovih ali od drugih umetnikov), ki jih vtke v esejistične zgodbe. Tako mi na primer odmeva, ko Kosovela imenuje »največjega angela med slovenskimi pesniki«, nič manj pa njegova misel, da »so knjižnice namenjene mižanju nad knjigami in čakanju, da se le-te odpro« in še bi lahko naštevala. Babačićeva knjiga od bralcev pričakuje, da jo berejo večkrat po malem (in vmes odlagajo), da jo spuščajo skozi srce, telo, razum in počakajo, kaj se bo rodilo. Je pa treba povedati še, da je Babačićeva esejistika močna tudi zato, ker je izrazito čustvena in osebna in razgalja pisatelja, z njegovim pisanjem pa tudi nas, bralce, če se pisanju odpremo, seveda. > SABINA BURKELJCA

BOJAN BREZIGAR
SREČANJA

... doma in po svetu, o svobodi,
identiteti, manjšinah
Založništvo tržaškega tiska,
2022, m. v., 135 str., 18 €

Dolgoletni novinar, politik in strokovnjak za področje evropskih in drugih manjšin nas seznanja z ljudmi, s katerimi se je v življenju srečal: s svetovno znanimi politikami, novinarji, borci za svobodo, Nobelovimi nagrajenci, opiše spomin na stisk roke s papežem Janezom Pavlom II. in nas popelje na različne kraje sveta. Bralec se sprašuje, zakaj so opisana ta srečanja, zakaj ti ljudje, zakaj so ostali ti spomini. Odgovor si vsak poda sam, jasno pa je, da nam Brezigar v srečanjih predstavi širino in globino evropskih manjšin (koliko jih je!) in ljudi, ki so se s tem področjem akademsko ali politično ukvarjali celo življenje. Ali pa preprosto tam živeli in to občutili – od borcev na Irskem, v Kataloniji in med Baski, pa vse do pribaltskih držav in njihove odcepitve od Sovjetske zveze ter (današnjih) ruskih vplivov, pa na Islandiji in v alzaški (nemški) Franciji ter seveda najpomembnejše, od tam iz kod prihaja Brezigar, to je slovenska manjšina v Italiji. Knjiga se zaključuje z romanji na posebne kraje, kjer občutimo ljudi, ki so bili nekoč tam (Ana Frank, Nelson Mandela, JFK itd.) in za vedno zaznamovali določen kraj. Tekoče branje, polno spominov in trenutkov ter ljudi, ki so ustvarjali zgodovino, je tako tudi zgodba človeka, avtobiografija na poseben način, ki nas spomni na unikatnost in minljivost življenja posameznika. Prisili nas k razmisleku o lastnem življenju in vprašanju, koga vse srečamo na poti življenja in zakaj. »Ovire na poti namreč niso ovire, ovire so pot.« > AJDA VODLAN

ANNE CARSON
GRENKO-SLADKI EROS

prevod: Nada Grošelj
LUD Literatura, zbirka Labirinti,
2022, t. v., 171 str., 25 €, JAK

V sedanjosti imamo eros v okviru zahodne miselnosti predvsem za pozitivno, vitalistično in žarečo ljubezensko lastnost, v preteklosti pa ni bilo tako, ugotavlja kanadska pesnica,

esejistka, prevajalka in klasična filologinja Anne Carson (1950), ki je leta 1986 objavila esejistično knjigo *Grenko-sladki eros* (njen predelan doktorat), v kateri je ta vznemirljivi pojem obdelala z antične perspektive. Avtorica si za izhodišče vzame fragment pesmi, ki jo je napisala Sapfo, v njej pa eros (prvič in) že takoj nastopi kot pojem, ki v sebi združuje užitek in bolečino (»Spet me pretresa Eros, ki ude mehča neobvladljiva grenko-sladka zver«), iz tega pa Carson izpelje, da je ljubezenska želja v grški književnosti le redkokdaj (zgolj) pozitivna sila. Eros je po njenih ugotovitvah, ki jih podkrepiti z navedki iz številnih antičnih del, od Homerja in Platona naprej, pogosto nasilen in razdiralen, če pa je uslišan, se hitro ohladi, saj ga razpihuje ravno »njegova nemogočnost«, kot ugotavlja prevajalka Nada Grošelj v spremni besedi. Monografija, v kateri se o erosu prepletajo tako lirični odlomki iz antičnih besedil kot polnokrvena znanstvena analiza. > SAMO RUGELJ

URSULA WEIDENFELD

ANGELA MERKEL

Kanclerka, ki je pustila pečat

prevod: Dolores Malič

Hiša knjig, 2022, t. v., 318 str., 34,90 €

To ni čisto običajna, tipična biografija, saj je Merklova veljala (in še velja!) za osebnost, ki je strogo ločevala poslovno življenje od zasebnega in zato o njeni zasebnosti vemo bore malo. Verjetno tudi zato ostaja nekdanja nemška kanclerka Angela Merkel še naprej ikona, s katere bi (pre)množi radi odstranili tančice skrivnosti in jo spoznali do obisti. A četudi to ni uspelo niti avtorici te knjige – kanclerka se namreč ni odzvala prošnji za sodelovanje pri pogovorih, so se pa zato številni drugi, med njimi tudi razni politiki, ki so želeli ostati anonimni, pa tudi njeni silni kritiki – to dejstvo sami biografiji sploh ne odvzame čara. Ursula Weidenfeld se je namreč »oborožila« s toliko različnega družbenopolitičnega materiala iz časov kanclerkega političnega udejstvovanja, vse skupaj pa je nato spretno prepletla še z zanimivostmi iz njenega zasebnega življenja, kolikor jih je pač sploh lahko nabrala iz uстных in pisnih virov, da je na koncu nastalo nadvse všečno branje. Nekdanjo nemško kanclerko nam avtorica tako približa z vsemi njenimi šibkostmi in pozitivnimi odlikami, med branjem izvemo tudi marsikaj o njenih strategijah političnega delovanja, ob vsem skupaj pa predvsem spoznamo, zakaj se bodo morali njeni nasledniki pošteno potruditi, če jo bodo želeli zasenčiti. Kajti zdi se, kot spoznamo med branjem, da to skorajda ne bo mogoče! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... fenomen Merkel
– slika ženske,
ki je spremenila
Nemčijo ...

JAMES WYLLIE

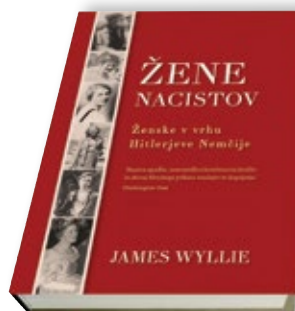
ŽENE NACISTOV

Ženske v vrhu

Hitlerjeve Nemčije

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 400 str., 25 €

O nacistih, ki so bili v vrhu piramide Hitlerjevega režima, je bilo napisanega veliko, o njihovih ženah zelo malo. Nacistična ideologija je ženskam odredila jasno vlogo – dom, mož, rojevanje. In vendar so Gerda Bormann, Magda Goebbels, Carin in Emmy Göring, Ilse Hess, Lina Heydrich in Margarete Himmler odigrale precej pomembnejšo vlogo, ugotavlja angleški pisatelj in scenarist James Wyllie. Razkriva njihove življenjske zgodbe, in oriše njihove značajске poteze in okoliščine, ki so jih pripeljale na pozicijo moči. Zgodbo pričanja v času po koncu prve svetovne vojne, prikaže splošno razpoloženje, okoliščine, v katerih je vzniknil nacizem, spremlja njegov vzpon, ekspanzijo, vojni čas, upadanje moči in poraz. Z odnosom nacističnih veljakov s Hitlerjem pojasni položaj njihovih žena. Govori o ljubezni in prevarah, o zakonskih preprih in spravah, o rojstvih otrok, medsebojnem prijateljanju in tekmovalnosti, o njihovem večplastnem osebnem odnosu s samim firerjem. Vse so ga občudovale, podpirale, celo oboževale. So vedele, kaj zanj počnejo njihovi možje? Tiste med njimi, ki so vojno preživele, so na sojenju izjavljale, da ne. Čeprav so se v njihovih vilah kopičile ukradene umetnine in je bil novi kavč prevlečen s človeško kožo, doma pa so imele delovno silo v položaju sužnjev, s katerimi so tako tudi ravnale. Iz njihovih osebnih dnevnikov se cedita arijski prezir do vseh drugih ras in ostro sovraštvo do Judov in komunistov. Posebno zanimiva so zaključna poglavja, v katerih Wyllie pronicljivo opisuje čas po drugi svetovni vojni, njihov odnos do nove stvarnosti in njihovo vlogo pri podtalnem povezovanju somišljenikov nacizma. Pogorišče še tli. > MAJA ČREPINŠEK

ANDRA BUCCI, TATIANA BUCCI

JAZ IN TI, DEKLICI IZ AUSCHWITZA

Najina zgodba

o preživetju holokavsta

prevod: Mina Mušinić

Hiša knjig, 2022, m. v., 156 str., 13,95 €

O holokavstu, še posebej o taborišču Auschwitz, je bilo napisanih že veliko osebnih pričevanj preživelih, ki so se spominjali enega najbolj tragičnih in grozovitih obdobij v zgodovini človeštva. Mi se znova in znova sprašujemo: »Kako je bilo to mogoče?« Sestri Andra in Tatiana, Judinji, sta bili odpeljani v tržaško Rižarno, nato pa v zloglasni Auschwitz. Stari sta bili komaj štiri in šest let. Potrebnovali sta petdeset let, da sta spregovorili in svojo zgodbo v celoti podelili z nami. Travmatični spomini imajo v človeški psihi čas, ki se odvija drugače, zato se travme, če niso ozaveščene in predelane, prenašajo na naslednje rodove. Mi, ki tega pekla nismo osebno doživljali, smo le priče, ki nemo gledajo kako zlo lahko pusti korenine v človeku, če se o njem ne govori. Mislim, da je sporočilo osebne zgodbe sester jasno: o (preživetem) zlu ne smemo molčati, še posebej moramo o njem govoriti mladim, da ne bodo pozabili, kaj so otroci preživljali med vojno in po njej, ko so si morali iz ruševin zgraditi novo življenje. Čas celjenja pri tako globokih ranah je dolg, a ko se rana očisti, zaceli, ko najde smisel v izrekanju in izobraževanju mladih rodov, je krog zdravljenja sklenjen in tudi osmišljen – nikakor pa ne pozabljen. Menim, da bi to knjigo moral prebrati prav vsak mladostnik. > SABINA BURKELJCA

Založba ZRC

knjiga meseca

- 50 %

OBIŠČITE NAS!

Knjigarna Azil
Novi trg 2, Ljubljana

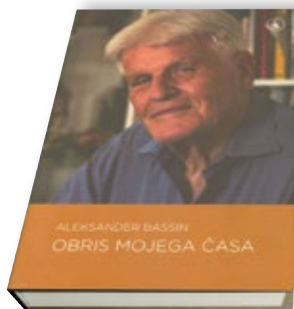
zalozba.zrc-sazu.si/sl

ALEKSANDER BASSIN

OBRIS MOJEGA ČASA

Slovenska matica, 2022, t. v., 317 str., 28 €, JAK

Aleksander Bassin je kritik, kurator in funkcionar, ki že več desetletij pomembno sooblikuje domači umetnostni prostor, predvsem likovni, bil pa je tudi mednarodno dejaven. *Obris mojega časa* je klasična avtobiografija, ki opisuje različna srečanja, pomembne posameznike in pa tudi kraje, ki so ga zaznamovali – genius loci (dom, univerzitetno okolje, Akademija za likovno umetnost v Ljubljani in Mestna galerija). Vendar pa je hkrati veliko več, saj je tudi zgodovinski dokument, je obris dogajanja na področju umetnosti, umetnostne zgodovine in kritike v Ljubljani, Sloveniji in širše. Čtivo ponuja razmislek o umetnosti (kar ne čudi, saj je Bassin več let pisal kolumne), pa tudi odgovor na vprašanje, ali je možno prijateljstvo med kritikom in umetnikom. »Nič več ne obstaja samo zase, vse je lahko transformirano v blago, v ceno...« Zanimivo branje o fascinantnem in široko razgledanem človeku, ki mu je že njegov ded, znameniti kulturni mecen dr. Fran Windischer, med letoma 1929 in 1949 predsednik društva Narodna galerija, v ranih letih odprl pot v svet velikih duhov slovenstva, bodisi ob osebnih obiskih pri Plečniku, Jakopiču in drugih umetnikih bodisi ob ogledih razstav. Kaj vse lahko doživi en človek! > AJDA VODLAN

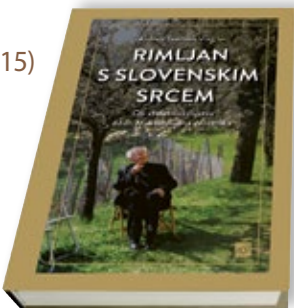
RIMLJAN S SLOVENSKIM SRCEM

Ob stoletnici rojstva ddr. Maksimilijana Jezernika (1922–2015)

urejanje: Andreja Štorman Vreg

Celjska Mohorjeva družba, 2022, t. v., 396 str., 30 €

Knjiga o življenju teologa in filozofa Maksimilijana Jezernika (1922–2015) na čudovit način predstavi izjemnega človeka. Bralcu ne prikaže samo njegovih impresivnih dosežkov, temveč ga odkriva tudi kot osebo. Knjiga je razdeljena na pet delov. Prvi del je zapisala njegova nečakinja Andreja Štorman Vreg; sestavljen je iz spominov, korespondence, odlomkov iz Jezernikovega dela *Ponikva*, med drugim bralcu predstavi tudi njegovo mladost in rodbino. Drugi del na iskren način prikazuje njegovo doživljanje mladosti v času vojne, saj zajema njegov dnevnik od septembra 1941 do oktobra 1945. Tretji del bo zaigral na srčne strune pozornega bralca, saj vsebuje Jezernikova pisma domačim od leta 1949 do leta 1999. V četrtem delu, ki se preusmeri na njegovo profesionalno dejavnost, mag. Roman Starc predstavi Jezernikovo poklicno pot, vključno s Papeškim slovenskim zavodom v Rimu. Peti in zadnji del sestoji iz devetih spominov, ki so jih zapisali ti, ki so ga poznali. > ANJA KAMENARIČ

DAVID LEAVITT

FIRENCE, OBČUTLJIV PRIMER

prevod: Staša Grahek

Cankarjeva založba, zbirka S poti, 2022, m. v., 135 str., 24,99 €, JAK

»Piazza je slačilnica vekov, kjer bogovi in junaki paradirajo goli, razkazujejo orjaška spolovila, se bahajo z osvojitvami in se postavljajo s trofejami.« Tako v svoji knjigi *Firence, občutljiv primer*, ki je izvirno izšla leta 2002, kar je pri branju treba upoštevati (denimo pri tem, ko piše o tedanji telefonski rezervaciji hotelov, ko prišleki ostanejo brez prenočišč), piše ameriški pisatelj David Leavitt (1961), ki ga v slovenščini že poznamo po zbirki kratkih zgodb *Družinski ples*. Levitt o Firencah, v katerih je nekaj časa živel skupaj s

svojim partnerjem, piše z naklonjenostjo, a tudi kritičnostjo, v knjigi prepleta zgodovinska dejstva in osebne ugotovitve, Firence se mu zdijo pogosto neprijetne za njene obiskovalce, obenem pa so vsestransko fascinantne, saj ponujajo petino umetnostnih zakladov sveta. Italijani za Firence menijo, da se tod govori najčistejša italijanščina, njeni najznamenitejši prebivalci v zadnjih sto petdesetih letih – tako trdi Levitt – pa so bili vsi po vrsti tujci. Zaradi vsega tega je pisanje o Firencah še kako občutljivo, kar pa ne spremeni dejstva, da bodo Slovenci to izvrstno knjigo, polno navedkov iz različnih knjig o Firencah, od zdaj gotovo jemali s seboj, ko se bodo odpravili v največje toskansko mesto. Vznemirljivo! > SAMO RUGELJ

Otroški abonma

- z vsestranskim Srđanom Milovanovićem
- sobota, 18. februarja, ob 11.00; Živalske zgodbe Anje Štefan
- sobota, 18. marca, ob 11.00; Sovica Oka

Četrtekovo popoldne s pravljico

- s Saro Primožič
- četrtek, 2. marca, ob 17.00; Princesa kamnitih besed

Klub fantastičnih

- pogovore vodita Katarina Baša in Aljaž Rabič
- sredo, 15. februarja, ob 18.00; William Gibson: Nevromant, pogovor o knjigi, ki je definirala žanr: kiberpunk
- sredo, 15. marca, ob 18.00; Strugacki: Teško je biti bog

Izbrani pogovori za dušo in srce

- organizira Založba Primus
- torek, 14. februarja, ob 18.00; Posebna punca; gostja Jerneja Renko, povezuje Zvezdana Mlakar
- četrtek, 2. marca, ob 18.00; Marjan Ogorevc, Nisem s tega planeta; povezuje Zvezdana Mlakar
- torek, 14. marca, ob 18.00; Visoko senzitivna oseba; gostja Manca Švara, povezuje Ana Vehovar

Hospickafe; povezuje Carmen L. Oven

- torek, 28. februarja, ob 18.00
- torek, 28. marca, ob 18.00

Enajsta šola v knjigarni

- predavanja Univerze za tretje življenjsko obdobje
- torek, 7. marca, ob 11.00; Mikro zelenjava – za naše zdravje in dobro počutje

Ostale predstavitve knjig

- četrtek, 9. februarja, ob 18.00; Kdo za vraga je S. K.? Mimogrede o indigu in vlogi družbenih omrežij; pesniški večer s Saro Kager
- ponedeljek, 20. februarja, ob 18.00; Dinil Paul, Ajurveda; srečanje z ajurvedo, celostnim pristopom k zdravju in zdravljenju; o knjigi Ajurveda v vsakdanjem življenju
- torek, 21. februarja, ob 11.00; Kajuh, pesnik partizan; predstavitev sedme knjige iz zbirke KAJUH100 – strip, avtorja stripa sta pisec scenarija Marijan Pušavec in risar Zoran Smiljanič; strip izhaja ob stoletnici rojstva Karla Destovnika Kajuha (1922–2022)
- torek, 21. februarja, ob 18.00; Danaja Lorenčič, o knjigi Nepopolna in prekletstvo perfekcionizma
- sredo, 22. februarja, ob 18.00; Samanta Hadžić Žavski, Obiski; srečanje s Samanto Hadžić Žavski (Založba Pivec)
- četrtek, 23. februarja, ob 18.00; Zvezdana Mlakar, Pogovori, ki so mi spremenili življenje; pridružite se pogovoru z Zvezdano Mlakar in Rokom Smolejem

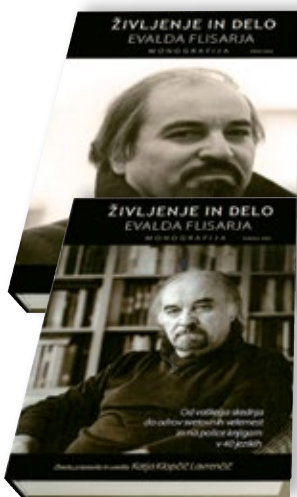
Se vidimo v Konzorciju.

Več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:
www.mladinska-knjiga.si/dogodki

ŽIVLJENJE IN DELO EVALDA FLISARJA

izbor in urejanje: Katja Klopčič Lavrenčič
KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 632 + 632 str., 29,90 €/knjigo

»Nekoliko preveč dramatično se je začelo življenje otroka, ki mu je bilo usojeno, da postane dramatik. Čeprav: nam je res karkoli v življenju usojeno?« razmišlja Flisar v avtobiografskem romanu *To nisem jaz* in marsikateri odlomki so navedeni tudi v tej bogati monografiji, ki jo je uredila Katja Klopčič Lavrenčič. »Zdi se, da je bilo skoraj vse moje življenje bežanje od stvari, ki mi jih je namenila usoda (ali vsaj od priložnosti, ki mi jih je nastavila).« Več kot 1200 strani v dveh knjigah opisuje izjemno življenje enega največjih sodobnih slovenskih pisateljev in dramatikov, tudi enega najbolj prevajanih in mednarodno znanega, sicer pa tudi dolgoletnega urednika. Odlomki iz knjig, pa tudi iz esejev o Flisarjevi prozi, številne fotografije, naslovnice njegovih knjig, nagrade, intervjuji, recenzije, časopisni izrezi in drugih virov, ki pričajo, kot je dejal Ivo Svetina: »Flisar že dolgo ni več čarovnikov vajenec. Postal je čarovnik jezika, zgodbe, dialoga.« Flisar je globalni nomad, skozi strani knjige se z njim podamo na potovanje po svetu, pa tudi v svetove njegovih knjig, v katerih se ukvarja z večnim vprašanjem, koliko resničnosti je sposoben prenesti človek. Flisar piše, ker bo jutri napisal svoje najboljše delo, in verjame, da je njegovo življenje reka (ne moreš dvakrat stopiti v isto reko), ki je ni dobro preveč nadzirati. Če si leta 2015 nismo ogledali razstave v NUK-u »To nisem jaz« ob 70-letnici njegovega življenja in delovanja, pa je tokrat pred nami priložnost, ne le da spoznamo njegovo življenje in delo, temveč se naučimo tudi nekaj več o samem življenju. Mar ni smisel umetnosti tudi preizpraševanje življenja? In, kot zaključí Flisar, ki se v osmem desetletju svojega življenja še vedno uči, kako živeti: »In se moram šele naučiti brati zgodbo, ki mi jo je povedal svet. ... Brati, ne zato, da bi se kaj naučil, ampak da bi se kaj doživel. In da moram z enako ponižnostjo brati tudi zgodbo, ki se je začela nekega zimskega dne ob koncu druge svetovne vojne in ji pravim *moje življenje*.« > AJDA VODLAN

VINKO MÖDERNDORFER GLEDALIŠČE MÖDERNDORFER

fotografije: Darja Štravs Tisu et al.
Forum in Slovenski gledališki inštitut,
2022, t. v., 1213 str. (2. zv.), 138 €

Ko sem prišel na Slovenski gledališki inštitut (SLOGI) po recenzijski izvod te knjige (poleg Foruma so pri njej sozaložnik), me je prijazna gospa opozorila »Pripravite se!«, kot da me bo oborožila s težkim orožjem. Opozorilo je bilo na mestu, saj sem v roke prijel več kot desetkilogramski knjižni projekt v dveh delih, ki je dobesedno najtežja knjiga, ki sem jo kdaj držal v rokah. Vinka Moderndorferja (1958) knjigoljubci vsekakor najbolj poznamo kot avtorja leposlovnih knjig vseh vrst, od otroških do obsežnih romanov za odrasle, v resnici pa je svoje umetniško ustvarjanje začel kot pesnik v drugi polovici sedemdesetih let prejšnjega stoletja ter gledališki režiser, ki je svojo prvo dramo v Gleju zrežiral leta 1980 (zadnja, umeščena v knjigo, je opera *Samorog*, ki je krstno uprizoritev doživela 2021). *Gledališče Moderndorfer* je gigantski knjižni projekt, v katerem nas Moderndorfer popelje čez štiri desetletja svojega gledališkega ustvarjanja in skozi več kot sto svojih gledaliških žirij. V dveh razkošnih knjigah (skupni obseg 1200 strani ogromnega formata) je tako na voljo izjemen slikovni material, fotografije predstav in zakulisja, njihove igralske zasedbe, režiserjeva spremna besedila k posameznim uprizoritvam, v katerih kontekstualizira svoje stvaritve, se spominja posebnosti posameznih predstav, sodelavcev, s katerimi jih je ustvarjal, itn. Umetelno oblikovanje je obogateno z intervjuji in izjavami iz preteklosti, uvodnim esejem Blaža Lukana, ki osvetli in umesti Moderndorferja kot gledališkega režiserja, tako da gre res za unikaten projekt, ki bo po eni strani navdušil vse, ki jih podrobneje zanima Moderndorferjev gledališki opus (njegova razmišljanja o teatru so sicer na voljo tudi v nekaj običajnih knjigah, od izdanih dram do esejev o gledališču), obenem pa postavlja nove standarde, kako lahko umetnik uredi svoje arhive (po svoji izvedbi me spominja na tovrstne knjige, ki jih izdaja Taschen) in jih prepusti v raziskovanje tako sodobnikom kot tudi naslednikom. Knjiga s težo! > SAMO RUGELJ

ANDREA MARCOLONGO BISTROUMNI JEZIK

Devet epskih razlogov,
zakaj ljubiti grščino
prevod: Gašper Kvartič
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 197 str., 25 €, JAK

ob neki priložnosti dolgoletnemu znancu povedala, da piše knjigo o stari grščini in zakaj je ta jezik treba ljubiti, se je ta zgrozil in sramežljivo priznal svojo (pre)izkušnjo s staro grščino: pred desetletji se je v srednji šoli tako bal ustnega ocenjevanja iz tretje sklanjatve, da je celo leto hlinil bolezen in mu je potem nekako uspelo prepričati profesorja, da mu ni bilo treba ponavljati letnika. Ne glede na (take) občutke, ki jih morda pri kom zbujata stara grščina, je avtorica prepričana, da četudi morda niste klasično izobrazeni, se je stari grščini vredno posvečati že zaradi lepote samega jezika. V knjigi tako večplastno, na podlagi devetih epskih razlogov, obdela lingvistične značilnosti stare grščine in njeno izpovedno moč (seveda s perspektive italijanščine, ki za razliko od slovenščine denimo nima dvojine in srednjega spola, kar oboje premore tudi stara grščina), iz celotnega dela pa diha njena temeljna ugotovitev: stara grščina je toliko kot jezik tudi zgodba o nas samih. > SAMO RUGELJ

ZALA DOBOVŠEK GLEDALIŠČE IN VOJNA

Mestno gledališče ljubljansko,
2022, m. v., 346 str., 22 €

Zala Dobovšek (1983), teatrologinja, dramaturginja in gledališka kritičarka, s knjigo, ki je nastala na podlagi doktorske dizertacije, gledališko produkcijo s tematiko vojne na Balkanu v 90. letih analitično umešča tako v gledališki kot širše družbenopolitični kontekst. Avtorica pronicljivo preizprašuje vlogo gledališča kot estetske prakse pri odzivu na skrajne politične razmere in vojno kot motnjo v kolektivnem zaznavanju zgodovine, oboje z namenom prenosa preslišanih tem v akademsko sfero in posledično tudi v javni diskurz. Fenomen estetike vojne in vprašanje scenske reprezentacije nasilja in bolečine obravnava skozi pojme dobesednega gledališča, dokumentarnega gledališča in dokumentarističnega hibrida, ki so se razvijali v iskanju ustreznega jezika za umetniško artikulacijo posledic vojnega stanja na skupnost in posameznika. Raziskuje gledališke prakse, ki so se formirale v samem žarišču vojne, in tiste, ki so fenomen kolektivne travme obravnavale s časovnim zamikom petnajstih let. Pri tem posebno pozornost posveča odmevnosti predstav Oliverja Frljića in njegovim mehanizmom gledališčenja človeškega zla. Knjiga ne podaja splošnega pregleda gledališke produkcije izbranega obdobja, temveč pogljobljeno analizo stičišča vojne in gledališča. > MAJA ČREPINŠEK

ALOJZIJA ZUPAN SOSIČ

**NEKAJ V MEGLI
NAD REKO**ali Literarna interpretacija
(maturitetnih) besedilLitera, zbirka Znanstvena literatura,
2022, m. v., 25 €, JAK

Nova monografija univerzitetne profesorice Alojzije Zupan Sosič je pregledno znanstveno delo, ki obravnava že uveljavljene in nove poti interpretacije literarnih besedil. Razdeljena na teoretični del in interpretativnoanalitični del. Vsak del obsega sedem poglavij. V prvem poglavju je literarna interpretacija utemeljena zgodovinsko in sociološko, drugo razloži razlike med interpretacijo, branjem in analizo. Tretje in četrto poglavje obravnavata literarne interpretacije v 20. in 21. stoletju. Med njimi vzbujajo pozornost novi pristopi, na primer afektivna hermenevtika, kogmotivni pristop in kvir teorija. Naslednje poglavje predlaga izvajanje sistematičnega branja in stopenjskega procesa interpretacije (najprej poglobljeno doživljanje, nato vrednotenje). Prvi del se zaključuje s poglavjem o interpretaciji pesmi. V drugem delu monografije je interpretativnoanalitično obdelano trinajst maturitetnih besedil, od tega enajst romanov in dve drami. Med njimi sta tudi besedila za maturitetno leto 2022 (*Čudežni Feliks* in *Veliki Gatsby*). Drugi del knjige je še zlasti namenjen srednješolcem, študentom književnosti, pa tudi vsem drugim poglobljenim bralcem. Avtorica je do sedaj objavila štiri samostojne znanstvene monografije (*Teorija pripovedi*, *Na pomolu sodobnosti ali o književnosti in romanu ...*) in je soavtorica srednješolskih učbenikov. > MAJA ČREPINŠEK

MARTINA POTISK

**MEDKULTURNOST
IN SODOBNI
SLOVENSKI ROMAN**Kulturni center Maribor,
zbirka Znanstvena monografija,
2022, m. v., 217 str., 29 €

Tri desetletja in več osamosvojene Slovenije se posledično odraža v razvoju slovenske kulture in tudi v njeni literaturi. Kakšna je posledica samostojne države v kontekstu medkulturnosti v domači romaneskni produkciji, je v svoji doktorski disertaciji iz leta 2018, ki je zdaj predelana izšla v knjižni obliki, raziskovala Martina Potisk (od leta 2020 deluje predvsem kot novinarka, ki piše za Delo). Avtorica v svoji monografiji, pri kateri sprva opredeli teoretične pojme svoje raziskave, od medkulturnosti naprej, vzame v prerez romane treh pisateljskih generacij (v prvo denimo spadata Pahor in Jančar itn., v drugo Lainšček in Blatnik itn., v tretjo pa Vojnovič in Skubic itn.), ki so izšli po letu 1991, pri njihovi analizi pa ugotavlja, da se je narodno-povezovalna vloga romanov po osamosvojitvi začela zabrisovati, v obravnavanih romanih pa je ugotovila, da »obrisi medkulturnosti v sodobnem slovenskem romanu soustvarjajo medsebojno povezljive kategorije medkulturnega pripovednega dogajališča, medkulturnega subjekta in/ali subjektivitete, ambivalentnega jezikovnega preklapljanja in medbesedilnega sklicevanja, kar so omogočila bivanjska pripovedna orodja s poudarkom na posameznikovi mobilnosti, intimnih identitetnih stiskah in razslojeni jezikovni pripadnosti«. Z drugimi besedami: slovenski roman se je po svoji osamosvojitvi vsebinsko, karakterno in kulturno dinamiziral tako s perspektive samega dogajanja in izbora glavnih junakov kot tudi besednega izražanja in vedenja protagonistov. > SAMO RUGELJ

TOMAŽ BREJC

ČAS PREBUJENJASlovenska umetnost 1880–1918
Beletrina, 2022, t. v., 527 str., 49 €, JAK

V vse bolj digitalnem času, kjer se tiskane enciklopedične knjige z ambicioznim vsebinskim profilom umikajo interaktivnim spletnim predstavitev, smo izpod peresa in očesa Tomaža Brejca (1946), zaslužnega profesorja na Akademiji za likovno umetnost, dobili prvi del (od predvidenih treh) pregleda slovenske umetnosti, ki pokriva obdobje od konca 19. stoletja do konca prve svetovne vojne. Knjiga z razkošnim vizualnim materialom (izvrstne reprodukcije ključnih slik in kipov iz tega obdobja) se začne novembra 1896, ko so v salonu hotela »pri Maliču« predvajali prvi kratki film sploh (*Prihod brzovlaka na postajo* bratov Lumiére), potem pa Brejc pred nami začne razpirati zgodbo tedanje umetnosti na slovenskih tleh, kjer najde presenetljive vzporednice in povezave, denimo med sliko Ivane Kobilce *Poletje* in izseki iz Grossmannovih posnetkov na domačem vrtu, torej prvih metrov slovenskega filma, ob tem pa v sugestivni pripovedi, ki bo zapeljala tudi umetnostno manj podkovanega bralca, v širši okvir postavi ključne slovenske umetnike tistega časa (Šubic, Kobilca, Ažbe, Grohar, Jakopič idr.) in raziše njihovo mednarodno uveljavitev na začetku 20. stoletja. Polnokrvna knjiga o umetnosti. Priporočam! > SAMO RUGELJ

URŠKA PERENIČ

LUIZE PESJAKOVE PESMI

za slovensko mladost

v zrcalu bidermajerja

Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 248 str., 25 €, JAK

Znanstvena monografija umešča poezijo pesnice in pisateljice Luize Pesjakove (1828–1898), avtorice zbirke pesmi *Vijolice*, *Beatinega dnevnika*, prvega dnevniškega romana v slovenščini, domoljubne povesti *Dragotin* in enodejanke *Na Koprivniku* (bolj znane kot libreto za Foersterjevo opero *Gorenjski slavček*). Avtorica Urška Perenič, literarna teoretičarka, univerzitetna profesorica na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in višja znanstvena sodelavka na Inštitutu za kulturno zgodovino ZRC SAZU, v središče zanimanja monografije postavlja enega najboljših segmentov pesniškega ustvarjanja Pesjakove – šopek krasnovonjavih vijolic poezije. Monografija pretehtano osvetljuje družbeni in zgodovinski okvir nastanka njenih pesmi in njihov odmev v sodobnosti, naslika sodobnike, ki so bili pesniki ustvarjalni sogovorniki (med njimi France Prešeren, Fran Levstik ter urednik *V(e)rtca* Ivan Tomšič), ter tiste, ki so jo ovrednotili kasneje, med katerimi izpostavi Minko Govekarjevo. Uvodoma ustvarjanje Pesjakove opredeli kot primer individualizacije slovenskega (otroškega) literarnega bidermajerja, ob tem pa pesnico postavi na častno mesto, ki ji je bilo kot ženski do sedaj po krivici nepriznано. Besedila z dragocenimi opombami in skrbno sestavljeno bibliografijo so zbrana v pet poglavij: Od Aloysie Crobath do Luize Pesjakove, Od pesmi o otrocih do pesmi za otroke in slovensko mladino, Narava, Družina, Družba. Zaključuje ga s strnjanim povzetkom z naslovom *Zadnji poskus približevanja slovenskemu (otroškemu) literarnemu bidermajerju*. > MAJA ČREPINŠEK

IGOR GRDINA

MED ZEMLJO IN ZVEZDAMI

Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 151 str., 27 €

Zgodovinar, literarni zgodovinar in libretist ddr. Igor Grdina je znanstveni svetnik na Inštitutu za kulturno zgodovino ZRC SAZU, raziskovalec na Inštitutu za civilizacijo in kulturo ter univerzitetni profesor. Knjiga je premislek o preteklosti, o tem, kar je bilo in se je zgodilo ter je vplivalo na prostor, ljudi, sedanost. Kajti zgodovina je iskanje dejstev ali kot zapiše Grdina: »Zgodovina, ki je v bistvenem smislu nasprotje pozabi, ni eksperimentalna veda. Do njenih spoznanj ne vodijo znanstveni poskusi ali simulacije, temveč kritični premisleki o posledicah, brez katerih ni nič, kar se (z)godi.« Delo ni kronološki zapis dogodkov, temveč je povezana celota dejstev preteklosti – od verskih razlag do citiranja pesnikov in pisateljev, raziskovanja umetnosti, nastanka jezika in pa predvsem do razlage političnih bojev in sprememb v evropski družbi s poudarkom na območju slovenskega prostora. »O preteklosti najpogosteje pišejo zgodovinarji, ki bi radi ugajali zmagovalcem. Služenje mogočnikom in večinskemu mnenju je skušnjava mnogih in imunost redkih.« Grdina se ne trudi ugajati, temveč dobro razmisli in poveže različne aspekte preteklosti, ki so ustvarjali zgodovino, saj »zgodovino zares vzpostavlja sleherno življenje«. To ni učbenik, temveč nov razmislek o preteklosti, zakaj je bilo, kot je bilo, in kako so se povezale različne niti, da je nastalo, kot je nastalo. Poslastica za ljubitelje zgodovine, politike in humanistike ter vse, ki iščejo širino razumevanja (sveta). > AJDA VODLAN

... tudi Slovenci
jo usmerjamo,
čeprav zgodovina
ubira svoja pota ...

DUŠAN KOS

V SLUŽBI NJENEGA VELIČANSTVA

Politika in elite med Dunajem,
Ljubljano in Trstom v zapisih
Franca Henrika barona
Raigersfelda (1697–1760)

ZRC SAZU,
zbirka Thesaurus memoriae Dissertatione,
2022, t. v., 378 str., 36 €

Ime Franca Henrika barona Raigersfelda (1697–1760) je glede na njegov ugled za življenja ter različne dosežke v službi Marije Terezije, pomembne tudi za današnjo Slovenijo, predvsem zaradi pomanjkanja podatkov premalo znano in upoštevano. Avtor ga v obsežni monografiji skupaj s potomstvom in sorodstvom predstavlja kot državnega in deželnega uradnika ter funkcionarja, merkantilista in podjetnika, svetovljana in tradicionalista, pa tudi skrbnega družinskega očeta. Poleg tega je bil še popotnik po službeni dolžnosti in turist, numizmatik, zbiratelj starin, knjig, arhivalij, eksotične šare itn. Poglavitni vir za osvetlitev njegovega delovanja so dnevniki, ki jih je pisal od zgodnje mladosti do smrti, a so skupaj z drugo pisno zapuščino postali raziskovalcem dostopni šele po arhivski ureditvi pred nekaj desetletji. Zgodovinar Dušan Kos (1963) jih je porabil za osvetlitev baronovega življenja in kariere; med drugim je bil deželni knjigovodja Kranjske in član prestižne Dizmove družbe v Ljubljani. Na zadnjih 48 straneh knjige je zbrano bogato in raznovrstno slikovno gradivo s portreti, načrti, vedutami itn. V zavihku na zadnji platnici je besedilom dodanih še sedem raztegljivih pol z rodovniki v knjigi predstavljenih rodbin, prikazom sorodstva in socialnega kroga barona Raigersfelda na Dunaju ter upodobitvi Trsta in Ljubljane v njegovem času. > IZTOK ILICH

DAMJAN PRELOVŠEK

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

ZRC SAZU, 2022, t. v., 175 + 95 str., 39 €

Z monografijo o Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani je Damjan Prelovšek, izvrstni poznavalec opusa Jožeta Plečnika pomembno obogatil bibliografijo o njem in njegovi arhitekturni zapuščini. Na enem mestu je strnil širše znana dejstva o načrtovanju in v letih 1936–1941 gradnji ene najiminenitnejših Plečnikovih palač ter jim dodal vrsto manj znanih podrobnosti in slikovnih dokumentov. Med drugim o sedem let trajajočem spopadanju vrha slovenskega izobraženstva s podporo študentov in upravnih struktur v Ljubljani s tedanjo beograjsko birokracijo, ki je bolj ali manj odkrito nasprotovala gradnji slovenske univerzitetne knjižnice – kot že prej ustanovitvi same univerze.

Pri knjigi so uredniško sodelovali Franci Lazarini, Tadej Glažar in Žiga Cerkvenik, sestavljajo pa jo trije tematski sklopi. Prvi prinaša vsestransko zgodovinsko in teoretsko predstavitev različnih, ne le Plečnikovih študij in načrtov ter poteka gradnje stavbe. V drugem delu so zbrane avtorske fotografije stavbe in zanimivejših detajlov, pri čemer avtor posebej opozarja na večinoma prvič objavljene, med gradnjo posnete fotografije iz zapuščine graditelja knjižnice Matka Curka. Tretji del vsebuje reprodukcije načrtov in skic univerzitetne, od leta 1945 tudi slovenske narodne knjižnice iz javnih in zasebnih arhivov. > IZTOK ILICH

SOPHIA

www.zalozba-sophia.si

01/434 49 35 | narocila@zalozba-sophia.si

SHEILA FITZPATRICK
V Stalinovi ekipi

prevod: Marko Kržan
364 strani, trda vezava

35 €

MIROSLAV KRLEŽA
Dialektični antibarbarus

prevod: Mica Matković
spremna beseda: Lev Kreft
232 strani, mehka vezava

22 €

ERIC GOBETTI
No, kaj pa fojbe?
(monografska številka
revije Borec)

prevod: Nevenka Troha
132 strani, mehka vezava

12 €

Arhivskodokumentarni in družbenozgodovinski portret Stalinove politike za zaprtimi vrati, skozi oči njegovih najožjih sodelavcev in ene vodilnih poznavalk sovjetske zgodovine Sheile Fitzpatrick. Krležev obračun s podleganjem barbarstvu. Kritični pogled italijanskega zgodovinarja na celotno dogajanje o eksodosu Italijanov iz Istre in Dalmacije.

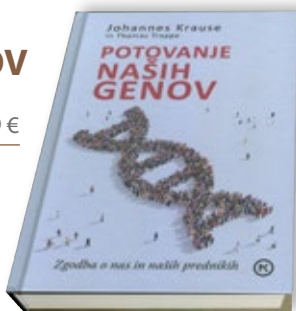
JOHANNES KRAUSE, THOMAS TRAPPE

POTOVANJE NAŠIH GENOV

prevod: Aleš Učakar

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 330 str., 34,99 €

Arheogenetika je še vedno mlada znanstvena disciplina, pri kateri skušajo s kombinacijo dešifriranja delov DNK in arheoloških izsledkov sestaviti preteklo zgodbo posameznih segmentov človekovega življenja, skupaj z njegovimi migracijami po našem planetu v pradavnini. Knjiga *Potovanje naših genov*, ki je v nemščini izvirno izšla leta 2019, napisala pa sta jo Johannes Krause, eden od vodilnih znanstvenikov na tem področju, in znanstveni novinar Thomas Trappe, nas tako seznaniti z razburljivimi izsledki te vede, ki po eni strani strežejo s podatki o tem, v kakšni meri se je takratni pračlovek in sedanji Homo sapiens paril z različnimi tipi praljudi, od neandertalcev in denisovancev naprej, kako so glede na sestavo DNK v resnici potekale selitve takratnega človeka iz Afrike po vsem svetu in še posebej znotraj Evrope, kako so na potovanje človeka vplivale nalezljive bolezni in kako so njegove premike zaznamovale takratne podnebne spremembe. Knjiga, ki nas s svojo genetsko zgodbo na vznemirljiv način iz preteklosti popelje vse do sedanjosti, iz katere pa se ozira tudi naprej v prihodnost. > SAMO RUGELJ

DANIEL DEFOE

DNEVNIK KUŽNEGA LETA

prevod: Andrej E. Skubic

Goga, 2022, t. v., 343 str., 27,90 €, JAK

Ko nas je pred tremi leti prizadela pandemija, se je marsikdo obrnil v zgodovino, da bi tam poiskal zglede, kako so se ljudje včasih soočili s tovrstnimi tegobami. Ena klasičnih knjig s tega področja, ki jo je natanko pred tremi stoletji, leta 1722, objavil legendarni Daniel Defoe (1660–1731), avtor do danes nepreseženega pustolovskega romana *Robinson Crusoe*, je *Dnevnik kužnega leta*. Gre za mešanico zgodovinskega dokumenta in avtobiografskih zapisov, ki jih je Defoe oblikoval po stričevih zapiskih več kot pol stoletja po tem, ko je v Londonu leta 1665 izbruhnila velika kuga, ki je desetkala prebivalstvo, mnoge pognala v beg iz mesta ter v temelju preobrazila mestno življenje. Ne glede na to, da je besedilo staro tri stoletja, se – z vsemi svojimi strahovi in izzivi, ki jih je prinesla kuga – bere presenetljivo sodobno, kar potrjuje dejstvo, da so temeljne človekove zagate večine in da se v svoji reakciji nanje ne glede na tehnološki in družbeni napredek nismo bistveno spremenili. Poučno! > SAMO RUGELJ

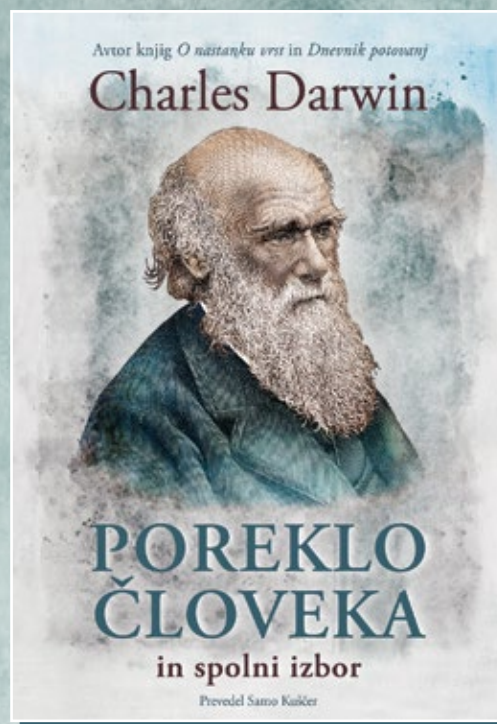

PREDNAROČILO!

Charles Darwin (1809–1882), eden največjih naravoslovcev vseh časov, je razvil in predstavil evolucijsko teorijo, ki temelji na predpostavki, da so se vsa živa bitja razvila iz skupnega prednika. Na osnovi svojih opazanj in poskusov je dognal tudi glavni mehanizem evolucije: to je naravni izbor, s katerim postajajo iz generacije v generacijo pogostejše tiste dedne lastnosti organizmov, ki jim dajejo večjo možnost za preživetje in razmnoževanje.

Integralni prevod

izhaja ob 150-letnici dopolnjevanje izdaje

Poreklo človeka je temeljno delo sodobne zahodne misli.

prednaročilo: izid 15. marec 2023

prednaročniška cena: 28,90 €, redna cena: 36,90 €

mehka vezava z zavihki, 793 strani

<https://www.bukla.si/umco/poreklo-cloveka.html>

Monumentalno delo *Poreklo človeka* (1871, dopolnjena izdaja 1874) pomeni vrh njegovega raziskovanja in predstavlja Darwinovo življenjsko delo. Z njim je svojo evolucijsko teorijo razširil na človeka, pokazal na njegov izvor, ga umestil v verigo živih bitij ter razširil svojo tezo o spremenljivosti živih bitij, s čimer je kronal svojo argumentacijo zoper dogmo tistega časa o stvarjenju in nespremenljivosti vrst.

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

Prednaročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

Leta 2014 je izšel njen knjižni prvenec *Ana v meni*, zdaj pa je pred nami njeno drugo delo z naslovom *Nepopolna*. Danaja Lorenčič, sociologinja, novinarka in urednica, se v njem dotika perfekcionizma, te rak rane sodobne družbe, v kateri, kot se zdi, ima kult popolnosti in brezhibnosti prav posebno mesto. Se ga je možno sploh kdaj otresti? In če ja, kako? Kako naporna je pot do ozdravitve? O vsem tem smo se pogovarjali z avtorico knjige *Nepopolna*, v kateri pisateljica razkriva svojo osebno izkušnjo boja s perfekcionizmom, vse skupaj pa zaokroži s številnimi sociološkimi študijami in novinarskim znanjem, kar daje delu še večjo vrednost.

»Ne skušam več pretirano ugajati drugim!«

DANAJA LORENČIČ

NEPOPOLNA

Moje spoprijemanje
s perfekcionizmom
Mladinska knjiga,
2023, t. v., 248 str., 29,99 €

Bukla: Že za vašo prvo knjigo *Ana v meni*, ki je izšla pred dobrimi osmimi leti in v kateri ste opisali svojo izkušnjo z anoreksijo, je bilo treba verjetno zbrati obilo poguma za tovrstno samoodkrivanje. Tudi v svoji novi knjigi *Nepopolna* ste neverjetno iskreni, do sebe in bralcev. Kaj vas je tokrat gnalo k pisanju? Je bil motiv podoben kot prvič?

Lorenčič: Če sem povsem iskrena, je bil pri *Ani v meni* motiv pisanja bolj altruističen, saj sem želela z njo v prvi vrsti pomagati osebam, ki se spopadajo z motnjami hranjenja, in njihovim bližnjim. Ne trdim, da motiv pri drugi knjigi ni podoben, vendar sem jo lahko dokončala šele, ko sem pisala, kakor da pišem sebi – dokler sem z njo hotela doseči potrditve in sem se obremenjevala s tem, kaj bodo o njej mislili drugi, pisanje ni steklo tako, kot bi moralo.

Bukla: V knjigi velikokrat omenite, da vam je šele ob pomoči psihoterapije uspelo spoznati, od kod izvirajo vsi vaši vzorci, ki so vas vodili k perfekcionistični osebnosti. Ali mislite, da bi brez psihoterapije in garaškega potapljanja v svoj lastni notranji svet sploh lahko stopili na pot ozdravitve?

Lorenčič: Ne, ker ne bi prepoznala uničujočih vzorcev, ki me omejujejo in oddaljujejo od resničnega bistva. Predvsem pa ne bi znala spremeniti svojega načina delovanja, saj sem se dolgo zatekala k samouničevanju, kadar sem se znašla v stiski. Potovanje iz sebe vase lahko seveda poteka na različne načine, a meni je razvojno analitična psihoterapija najbližja, čeprav včasih tudi izjemno naporna, saj ni enostavno »kopati« po sebi in pretvoriti travm v izkušnje.

Bukla: V zadnjih letih je na knjižnem trgu vedno več knjig, v katerih avtorji pokažejo obilo svoje ranljivosti in tudi nepopolnosti. So vendar tudi tovrstna dela nagovorila, naj se vendar zdaj še sami lotite pisanja o soočanju s perfekcionizmom, čeprav so vas menda vmes obdajali tipični perfekcionistični dvomi v slogu, ali bo vaša zgodba sploh dovolj zanimiva za bralce?

Lorenčič: Ne morem reči, da so me tovrstna dela nagovorila, naj pišem o perfekcionizmu. Občasno so mi pomagala, kadar mi je zmanjkalo poguma za razkrivanje svoje zgodbe, še pogosteje pa so me ovirala, ker sem izgubila svoj glas in prevzela tujega, zato sem na neki točki nehala brati knjige, ki bi lahko vplivale na moj slog, temveč sem posegala po literaturi, ki je bila vezana na perfekcionizem. Želim pa dodati,

da sem bila hvaležna, ker sta knjigi *Voli me vše od svega na svijetu* (Mira Furlan) in *Zakaj ne pišem* (Dijana Matković) izšli zatem, ko je bila *Nepopolna* že oddana in sprejeta v program Mladinske knjige. Kajti ob branju omenjenih mojstrov, ki sta sicer zapisani v drugačnem, bolj literarnem slogu, sem pomislila, da moja knjiga ni dovolj dobra – in zavedam se ironije v tem stavku, saj to pomeni, da se moj notranji kritik še vedno rad oglasi.

Bukla: V tokratnem knjižnem delu med drugim iskreno razgaljate tudi odnos s svojim življenjskim sopotnikom, novinarjem, publicistom in pisateljem Vasjo Jagrom. Vam je pri delu stal ob strani s kakšnimi konkretnimi nasveti oziroma napotki za pisanje?

Lorenčič: Tako kot jaz njemu, kadar piše knjigo (*smeh*). Kadar nisem bila prepričana o nečem ali pa sem presodila, da sem preveč razgalila intimo najine družine, sem ga prosila za mnenje. A bolj kot nasvete sem potrebovala čas za pisanje, kadar me je zagrabil navdih – takrat je odšel s hčerko na sprehod, skuhal kosilo in posesal stanovanje. Čeprav se mi zdi to nekaj povsem naravnega, saj sva enakovredna.

Bukla: Ob razčlenjevanju številnih svojih vlog, v katerih ste želeli blesteti kot najboljši in najuspešnejši in ste zato včasih plačali res visoko ceno, ste še posebej brutalno iskreni v poglavju o materinstvu. V njem ste med drugim zapisali, da ste šele, ko ste okolici pokazali svoji ranljivost in nemoč, lahko začeli svobodneje dihati. Ali upate, da bodo tudi takšna priznanja, kot vam jih je uspelo ubesediti v svoji novi knjigi, pomagala k demitizaciji lika cankarjanske mame?

Lorenčič: Ne vem, o tem nisem razmišljala. Želim pa si, da bi lik cankarjanske mame ostal tam,

Danaja Lorenčič

Foto: Borut Krajnc

kamor sodi – torej v preteklosti. Sicer pa upam, a obenem ne verjamem, da lahko moja knjiga ovreže mit, da je dobra mama v resnici mati, ki se brezmejno razdaja in žrtvuje, saj je ta v Sloveniji prisoten že stoletja.

Bukla: V knjigi *Nepopolna* priznate, da se včasih še vedno zapletete v mreže perfekcionizma ter da je pot do popolne ozdravitve dolga in naporna. Pa vendar je med branjem čutiti, da vam gre vedno bolje ... Kakšna je zdaj nepopolna Danaja, na katero ste vse bolj ponosni?

Lorenčič: Pristna. Dolgo sem odrivala svojo senco, ker se nisem upala soočiti z njo, sedaj pa jo sprejemam. To mi omogoča, da lažje izrazim svoje mnenje, ne skušam več pretirano ugajati drugim in pogosteje povem, kje so moje meje. Zaradi tega sem najbrž za okolico bolj naporna, vendar sama s sabo lažje in svobodneje živim.

Bukla: Si boste zdaj, ko je knjiga izšla, znali vzeti malo časa zase ali pa, nasprotno, vendarle že razmišljate o kakšnem novem, podobnem pisanju?

Lorenčič: Prisežem, da nisem načrtovala naslednje knjige tako hitro, vendar me je navdih našel in bi mi bilo žal, če mu ne bi sledila. Uživam v študiju, nabiranju materiala in potovanju, ki ga zaenkrat delim le z možem in prijateljico ter urednico Urško Kaloper. Toda čaka me veliko študija, preden se lahko lotim pisanja, saj moram tematiko zelo dobro poznati. Zato lahko traja več let, da postavim zadnjo piko v tretji knjigi (*smeh*).

Bukla: Kaj bi za konec položili na srce nepopolnejšim perfekcionistom?

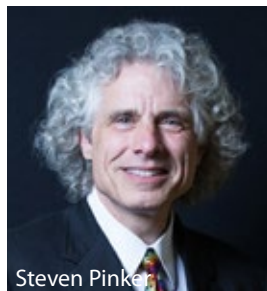
Lorenčič: Zaradi razmišljanja o svojih nepopolnostih in napakah ni vredno dopustiti, da vam življenje polzi kot pesek med prsti. In da perfekcionizem ni rešitev, temveč težava.

STEVEN PINKER

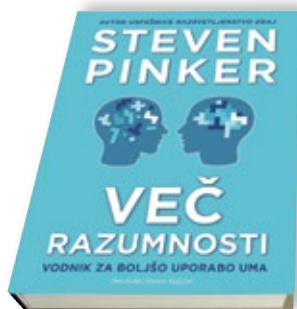
VEČ RAZUMNOSTI; Vodnik za boljšo uporabo uma

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano, 2023, m. v., 491 str., 26,90 €, JAK

Steven Pinker

Steven Pinker (1954) je eden najbolj izpostavljenih sodobnih svetovnih mislecev, ki s svojimi knjigami, denimo *Razsvetljenstvo zdaj* (2018, slovenski prevod 2019) v zadnjem času, natrpanem z lažnimi novicami in dezinformacijami vseh vrst, poskuša odpreti prostor razumnemu razmisleku. Pinkerjeva najnovejša knjiga *Več razumnosti*, ki je izvirno izšla leta 2021, je nastala na osnovi njegovih predavanj na Harvardu, pri katerih je raziskoval naravo razumnega mišljenja in vprašanje, zakaj včasih delujemo v nasprotju z njim. Tako kot

mnogi psihologi – kar nekaj si jih je za vprašanja človekovega mišljenja prislužilo Nobelovo nagrado – Pinker nadvse rad preučuje šibkosti našega razuma in jih ima za čudovit doprinos psihološke stroke k splošnemu razumevanju delovanja človekovega uma. Pinker meni, da bi si morali v izobraževalnem sistemu in pri poljudni znanosti prizadevati za čim višjo stopnjo razumnosti (ki bi morala biti celo del obveznega izobraževanja), v knjigi pa nam zato natančno predstavi uporabna orodja razumnega sklepanja. Med osnovna pomagala razuma tako šteje uporabo logike, kritičnega mišljenja, razumevanja verjetnosti in tveganj, korelacije in vzročnosti ter razlik med njimi, optimalnega pristopa k sprejemanju odločitev ob negotovih podatkih, jasna pravila pri sprejemanju odločitev, ko so pri njih vključeni tudi drugi ljudje s svojimi strategijami, itn., s čimer zaokrožuje kolekcijo logičnih premislekov in razmislekov na različnih področjih našega življenja. Orodja razumnega sklepanja so namreč po njegovem mnenju nujno potrebna, če se želimo izogniti nespametnostim v osebni življenju in tudi pri oblikovanju razumnih delovnih strategij v družbi nasploh. Z intelektualno širino in pripovedno globino je Pinker ustvaril sodobna navodila za uporabo razuma v vsakdanjem življenju. > SAMO RUGELJ

ROBERT WHITAKER

POGUBNOST KEMOPSIHIATRIJE

Epidemija farmakoloških čudežnih napojev, šarlatanskih psihiatričnih drog in osupljivi vzpon duševnih bolezni v zahodnem svetu

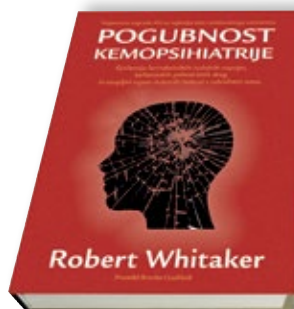
prevod: Branko Gradišnik

UMco, zbirka Angažirano, 2023, m. v., 544 str., 28,90 €

Robert Whitaker

Raziskovalni novinar Robert Whitaker (1952) je z medicino strokovno povezan že od prvih službenih let. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je postal direktor znanstvenih publikacij Harvard Medical School (Medicinske fakultete na Harvardu), se pri tem delu praktično izobrazil, že leta 2010 pa prejel nagrado IRE za *Pogubnost kemopsihiatrije* kot najboljšo delo na področju raziskovalnega novinarstva nasploh. V tej knjigi natančno razloži, kako je v zadnjih desetletjih prišlo do kopernikanskega preobrata v njegovem gledanju na današnjo farmakološko diktirano medicino. Vse skupaj se je začelo s povsem statističnim odkritjem, da je v manj razvitih deželah, kjer moderne medikacije ni na voljo, shizofrenija bolj zdravljiva in prognozično ugodnejša kot na zahodu. Whitaker se je neogibno vprašal, zakaj. Knjiga, podprta z znanstveno nespodbitno dokumentacijo in dokazi, koncizno razkriva pogubnost današnje šarlatanske kemopsihiatrije, ki pod praporom vere v to, da so duševna obolenja in motnje posledica biokemičnih neravnovesij, genske okvarjenosti in nevroloških problemov v možganih, danes celo dojenčkom predpisuje škodljiva »psihiatrična zdravila«, tako da ob nastopu odraslosti posamezniki pogosto že izpolnjujejo kriterije za priznanje dosmrtno invalidnosti. Do tega zločina z milijoni nedolžnih žrtev je prišlo ob sovplivanju dveh modernih in ene že dolgotrajne globalne težnje. Prva od teh teženj je želja psihiatrov, da bi obveljali za zaresne zdravnike, ki utemeljujejo svoje zdravljenje v znanosti, ne pa v ugibanju, druga pa je težnja farmacevtov, da bi čim več zaslužili. V tem sotočju interesov pa se je, tako trdi Whitaker, dobro znašla tudi oblast, ki po definiciji vselej teži k nadzorovanju in krotanju svojih podanikov. *Pogubnost kemopsihiatrije* je prelomna knjiga o stanju na področju duševnega zdravja in njegovem »zagotavljanju« s psihiatrično farmakologijo in ena od najpomembnejših knjig o psihiatriji v našem času. > SAMO RUGELJ

UNIVERZALNO IN SVOBODA

PETER TRAWNY

PREVOD: ALEŠ KOŠAR

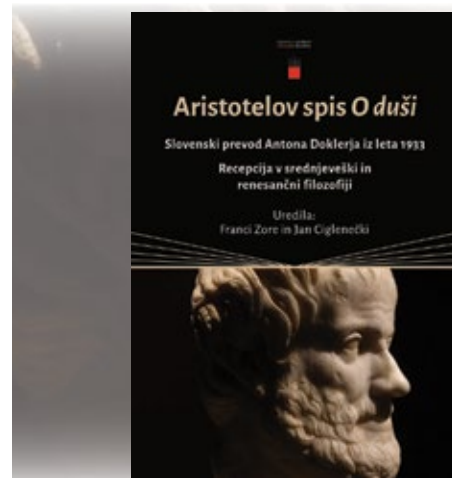
ARISTOTELOV SPIS O DUŠI

SLOVENSKI PREVOD ANTONA DOKLERJA IZ LETA 1933

RECEPCIJA V SREDNJEVEŠKI IN RENESANČNI FILOZOFIJI

UREDILA:

FRANCI ZORE IN JAN CIGLENEČKI

WILHELM REICH

FUNKCIJA ORGAZMA

Odkritje orgona, 1. del;
Vprašanja biološke energije z
gledišča seksualne ekonomije
prevod: Miriam Drev
UMco, zbirka Preobrazba,
2023, m. v., 437 str., 26,90 €, JAK

Wilhelm Reich (1897–1957) je bil avstrijski psihoanalitik, psihiater, seksolog in sociolog, ki je trdil, da je izvor človekovega nemira pogojen tudi s spolnim in socialno-ekonomskim stanjem posameznika. Je avtor pomembnih in vplivnih del, v zadnjem času sta bili v slovenščino prevedeni *Prisluhni, mali človek* in *Umor Kristusa*. Njegovo morda najbolj znano delo *Funkcija orgazma* je klasika psihoterapije in psihoanalize o razumevanju človeške seksualnosti. V njej je Reich predstavil tezo, osnovano na svojih terapevtskih izkušnjah in obsežnih empiričnih študijah, da je zmožnost doseganja orgazma in »orgazmična moč« eden pomembnih vidikov duševnega zdravja. Reich je trdil, da sta v tem smislu telo in duh neločljivo povezana, saj je ugotavljal, da so nevroze in druge duševne motnje posledica tako imenovane »orgazmične nemoči«. Po Wilhelmu Reichu tako pri osebi, ki ne zmore doživeti »popolnega orgazma«, pride do blokade libida, kar lahko v nadaljevanju pripelje do različnih osebnotnih motenj. Zato je bil eden od ciljev njegovega psihoanalitičnega zdravljenja povrnitev orgazmične moči. Da bi to dosegel, je Reich razvil lastno psihoanalitično in psihoterapevtsko tehniko: analizo obramb vzporedno z analizo značaja, s katero je aktiviral pacientovo telo. Privedla ga je do izvirne metode vegetoterapije, ki je vključevala fizično manifestacijo čustev. Zaradi svojih kontroverznih tez je bil Reich preganjan in tudi zaprt, vendar pa so kasnejše raziskave in sodobni psihoterapevtski pristopi v veliki meri potrdili njegovo osnovno tezo, da so disfunkcije telesa in duševne motnje neposredno povezane. Knjigo *Funkcija orgazma* je kot eno svojih »biblij« osebnotne preobrazbe in reševanja življenjskih problemov pri svojem delu redno uporabljal tudi znameniti slovenski psihiater dr. Janez Rugelj. > SAMO RUGELJ

JUDSON BREWER

ODSTIRANJE ANKSIOZNOSTI

prevod: Maša Zupančič
Hiša knjig, 2023, m. v., 323 str., 26,95 €

Ali sodite med ljudi, ki jih po malem ves čas nekaj skrbi in se ne morejo otresti tuhtanja o prihodnosti? Se občasno borite (tudi) s paničnimi napadi? Knjiga, ki je pred nami, nam

bo na znanstven, pa vendar tudi na razumljiv način razložila, kje v naših možganih »domuje« anksioznost in kaj jo poganja, da se ta lahko razbohoti celo v panične napade. Njen avtor, mednarodno priznani psihiater in znanstvenik, ki je s svojim znanjem pomagal že številnim po svetu, med njimi tudi uglednim politikom, športnikom in poslovnežem, nam v njej med drugim pojasni, zakaj je anksioznost lahko tako zelo »hinavska«: nenehno tuhtanje in »sekiranje« za stvari, ki se še niso zgodile (in se po navadi tudi nikoli ne bodo!) lahko vodita v številne odvisnosti, ki se razvijejo zgolj zato, da z njimi gasimo svojo anksioznost. Kako torej nad začarani krog strahu in skrbi? S pomočjo prepoznavanja sprožilcev anksioznosti, s čuječnostjo in drugimi strategijami, ki jih je dr. Brewer razvil na podlagi svojega dolgoletnega raziskovanja in dela s pacienti. Branje, ki nas bo pomirilo in navdalo z upanjem, da se lahko enkrat za vselej znebimo anksioznosti! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JOHANN HARI

UKRADENA POZORNOST

prevod: Urška Pajer
Primus, zbirka SamoSvoji,
2022, m. v., 292 str., 27 €

Johanna Harija (1979) smo v slovenščini spoznali s knjigo *Ukradene povezave* (Primus, 2022), v kateri se je spraševal o resničnih vzrokih depresije in tesnobe, zdaj pa smo dobili še njegovo najnovejšo *Ukradena pozornost*, ki je izvirno izšla leta 2022. V njej se je Hari posvetil učinkom spletne premreženosti in zaslonske invazije na človekovo pozornost. Ta je bila do zdaj popisana že v nekaj odmevnih prevodih, kot so denimo *Plitvine*, *Sužnji zasloni* in *Epidemija pametnih telefonov*, vendar se Hari stanja, v katerem naj bi se bili mnogi najstniki sposobni določeni nalogi posvečati samo še dobro minuto, loti na izviren način. Izčrpan od digitalno zaslonske preobremenjenosti se umakne v Provincetown, izolirano mesto na polotoku jugozahodno od Bostona, tam pa s pomočjo različnih raziskovalcev motnje pozornosti začne raziskovati temeljne vzroke za sedanje stanje. Svoje ugotovitve Hari razporedi v več segmentov. Po eni strani je vzrok za ukradeno pozornost v čedalje večjem pospeševanju, preklapljanju in filtriranju (ideja večopravnosti je zgolj mit). Po drugi strani nam zasloni in nenehna priklopljenost uničujejo stanja zanosa (po Csikszentmihalyiju) in prekinjajo zasanjanost, tavajoči um pa nam osmišlja svet in ustvarja nove povezave. Nadaljnji vzroki pa so po Hariju čedalje več telesne in umske izčrpanosti ob hkratnem telesnem in duševnem omejevanju otrok, vse manj poglobljenega branja, vse večji stres, vse slabša prehrana, čedalje večja onesnaženost, razmah ADHD (poglejte samo svoje šolarje) ter nesluteni vzpon za sledenje in manipuliranje, ki tesno sledi našim življenjskim težnjam in se bori za našo pozornost. Knjiga, za katero bi si nedvomno morali ukrasti čas, da jo preberemo. > SAMO RUGELJ

KAKO (ŠE) SPODBUJATI ZAPOSLENE

urejanje: Eva Boštjančič, Žan Lep
Univerza v Ljubljani,
2022, m. v., 398 str., 29,90 €

Dokončana formalna izobrazba že dolgo ne zadostuje več, zato si delodajalci prizadevajo, da bi bili na delovnih mestih obkroženi s čim bolj kompetentnimi ljudmi, ki pa naj bi bili poleg vsega sposobni tudi aktivnega razmišljanja, vključevanja v debate, kakovostnega in agilnega reševanja izzivov, ki jim pridejo na pot, ter še in še. Prav zato je pričujoča monografija, ki predstavlja nadaljevanje oziroma obogatitev podobne monografije, ki je nastala leta 2020, tako zelo dragocena: s svojimi sedemindvajsetimi predstavljenimi psihološkimi metodami in pristopi, ki pridejo prav tako rekoč na vsakem delovnem mestu, ponuja številne ideje in rešitve za spodbudo in motivacijo zaposlenih. Vsaka posamezna predstavljena metoda, ob kateri izvemo najprej nekaj o njeni zgodovini, je opremljena z znanstvenimi dejstvi in obogatena z napotki za konkretno uporabo, na koncu vsake opisane metode pa nas avtorji opozorijo tudi na njene morebitne omejitve. Vsekakor gre za dragoceno znanstveno delo, ki z aktualnostjo predstavljene vsebine poudarja vloženi dvoletni trud vseh sodelujočih raziskovalcev in bo zato dragoceno čtivo tako za študente psihologije na vseh stopnjah tega študija kot tudi za kadrovske strokovnjake, izobraževalce, svetovalce in vodstvene delavce. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SI DOVOLJ DOBRA?

**Kakšno je življenje v
prekletstvu perfekcionizma?**

**Ko na vseh področjih od
sebe zahtevaš popolnost?**

**Ko se zdi vsaka kritika
kot smrtna obsodba?**

Prvo knjigo Danaje Lorenčič z naslovom *Ana v meni*, ki opisuje njen boj z anoreksijo, lahko kot zvočnico poslušate v aplikaciji **Mladinska knjiga PLUS**.

Druga knjiga sociologinje Danaje Lorenčič je iskrena in presunljiva izpoved o perfekcionizmu, prepletena s spoznanji, osebnimi zgodbami in nasveti. V njej se bo prepoznal marsikdo, ki ga ženejo nemogoče visoka merila, s katerimi v resnici želi doseči samo eno: da bi bil sprejet in ljubljen.

Poskenirajte kodo in
izkoristite 14-dnevni
brezplačni preizkus.

Živa Čebulj je prevajalka iz francoščine in lektorica, zaposlena v Slovenskem ljudskem gledališču Celje. Med njenimi prevodi so dela Mathiasa Énarda, Emmanuelle Pagano in Adeline Dieudonné. Nase je opozorila s prevodom obsežne fantazijske pripovedi Christelle Dabos v štirih knjigah z naslovom *Zrcalka* (Sanje). Društvo slovenskih književnih prevajalcev ji je za prevod zbirke Andréé Chedid *Ubeseđiti pesem* (Hiša poezije) podelilo nagrado Radojke Vrančič za leto 2022.

Ko se razpoči mandelj

Bukla: Nagrajena si bila za prevod pesniške zbirke. Kdo je Andréé Chedid, kam bi uvrstila njeno poezijo, kakšno vrzel zapolnjuje ta prevod?

Čebulj: Andréé Chedid je ena izmed vrhov francoske poezije 20. stoletja. Njena poezija se mi zdi eksistencialna v globoko intimnem pomenu, saj so ljubezen, lepota in poezija njen protistrup za absurdnost sveta, naključnost življenja in neizbežnost smrti. Čeprav na videz ni politično angažirana, je njen klic k iskanju individualne poti univerzalen in večno aktualen: z eleganco duha, ki se zaveda tako krutosti bivanja kot zastojnosti lepote vsakdanjika, je zmožna dati moč za polno, iskreno, pogumno življenje. Zato Andréé Chedid vidim kot sopotnico Alberta Camusa: z močnim pesniškim glasom opominja njegovega Sizifa, da je mogoče in zato tudi nujno v absurdnosti vsakdana iskati polnost življenja.

A če se navežem na slovenski tukaj in zdaj: njena poezija človeka opozarja na tiste reči, dogodke ali doživetja, ki s svojo inherentno, a skrito močjo izpolnjujejo prvinsko željo po povezanosti s samim seboj, soljudmi in naravo, torej neposredno odgovarjajo na praznino, ki si jo sicer želimo zapolniti s kupovanjem predmetov, ki prej ali slej postanejo smetje. To pa razumem kot globoko angažiran, intimen političen boj proti turbokapitalizmu, ki postavlja smernice današnjemu družbenemu življenju. Udinjati se zahtevam življenjskega vrveža, ki posamezniku ne pusti več dihati, ali preusmeriti pozornost na trenutek, »ko se razpoči mandelj«: to se mi zdi skoraj takšna dilema kot Hamletov »biti ali ne biti«.

Mogoče sem zaljubljena v pesnico, ki sem jo in jo še prevajam, a verjamem, da nam Andréé Chedid, rojena v zlati dobi Kaira, sirsko-libanonskih korenin, dedinja dveh različnih vej krščanstva, poliglotka, Sredozemka in svetovljanka, ki je ustvarjala v Parizu v drugi polovici 20. stoletja, še vedno prinaša novice, zanimivejše od tistih v rumenem tisku.

Bukla: Kako si se lotila prevajanja, s kakšnimi pastmi si se srečevala? Naravna dikcija in z njo povezana estetika Andréé Chedid ne dopuščata veliko maneverskega prostora. Kako občutiš razliko med prevajanjem lirike, proze in gledaliških tekstov?

Čebulj: Struktura prostega verza je v njeni poeziji tako čvrsta, da ne omogoča svobode tektonskega premikanja besed, kakršno si je treba privoščiti pri prevajanju na metrum in rime vezanih stihov. Beseda, ki je izpostavljena na začetku ali koncu pesmi, mora biti tam tudi v prevodu. Na pomembnost takšnega tektonskega snovanja prevoda je pred kratkim opozorila Jelena Isak Kres pri novem prevodu *Iliade*: »Jezo, boginja, zapoj, zamero Pelida Ahila« – prva beseda je ključna. Groza pri prevajanju je zato skladnja: v izvorniku vse zveni naravno, vsaka beseda je na svojem mestu, s svojo težo, medtem ko slovenska

skladnja zahteva drugačen besedni red. To je ena največjih pasti, v katere sem se ločila pri Andréé Chedid. Druga je bila spol lirskega subjekta: kako naj lirski subjekt spregovori, ne da bi ospolil (kar slovenski deležniki zahtevajo) in s takšnim izrekanjem pripisal pesmi določeno konotacijo, vezano na družbeni spol.

Verze, ki so mi povzročali preglavice, sem se dostikrat naučila na pamet in običajno se mi je rešitev ponudila sredi kakega sprehoda. Gorje, če takrat nisem imela pri roki vsaj telefona, da si jo zapišem.

Živa Čebulj

Foto: Urban Kuntarič

Jasno, proza take metode ne prenese. Pri prevajanju proze je treba sestiti pred računalnik in potrpežljivo zidati svet iz odstavka v odstavku. Oboje, proza in poezijo, si pri prevajanju berem na glas, pri gledaliških tekstih pa imam občutek, da je treba glasove pravzaprav slišati; to je prevod za govor, zato mu je treba dati možnost utelešenja, ga ne zakoliti v papirnatost.

Bukla: Veliko nadarjenosti si pokazala pri prevajanju sodobne francoske proze, pa tudi fantazijske literature, ki zahteva drugačne strategije in jezikovno igrivost. V mislih imam zlasti serijo romanov Christelle Dabos z naslovom *Zrcalka*.

Čebulj: *Zrcalka* me je res zvalila v nekakšno igranje z jezikom. Avtorčin jezik je skorajda baročno obložen, besedišče na novo domišljeno ali pa izbrskano na primer iz Rabelaisa ali belgijskih narečij. To daje njenemu domišljijem svetu posebno barvo, torej jezika nisem mogla kar polikati, stisniti v plast besedišča, ki ga prinaša *SSKJ*. Zato sem takrat veliko prelistavala Pleteršnika; portal Fran.si je bil, kot še danes, nepogrešljiv pomočnik. Marsikatero besedo sem si tudi izmislila – po besedotvornih načelih slovenščine, ki je v tem smislu okretnejša od francoščine. Verjamem namreč, da nam neznane besede začinjijo besedilo, nas pritegnejo, ustvarijo suspenz za vsega naveličane možgane, ki mislijo, da vse vejo. To so kaveljčki, ki znajo ujeti zahtevne mlade bralce, da se še malo poukvarjajo z branjem v slovenščini in ne preskočijo takoj na angleške romane, ki jim neznane besede prinašajo že zato, ker to ni jezik okolja ali šolanja.

Bukla: Bi lahko izbrala svoj najljubši prevod – ali ga morda še hraniš v načrtih za prihodnost?

Čebulj: Sem po duši evforičen človek, navijaške nature: verjamem v projekt, v katerem sem. Torej je moj najljubši prevod vedno trenutni – vsaj doslej je bilo tako. Za zdaj še vedno živim z Andréé Chedid, saj pripravljam drugi del pesniščin osebne antologije, *Upesniti besedo*, ki bo prav tako izšla pri Hiši poezije. Hkrati pa se oziram po novih projektih in se jih veselim.

Bukla: In končno še nespodobno vprašanje: zakaj se sploh ubadaš s tako nedonosnim poklicem, kot je prevajanje? Kako bi opisala svoj prevajalski kredo?

Čebulj: Mogoče to izvira iz misli, na katero sem naletela v gimnaziji: »Če delaš nekaj, kar te veseli, nikoli v življenju ne delaš.« Rekla bi, da sem ji preveč verjela. Sem se pa zalotila, da kdaj pomislim: tudi če bi bila preskrbljena do konca življenja in bi lahko živela na veliki nogi, ne da bi mignila s prstom, bi še vedno prevajala. Astrofizik Carl Sagan je zapisal, da je branje najučinkovitejše potovanje v času. Dodala bi, da je prevajanje poglobljen pogovor z ljudmi iz drugih časov in krajev. Ne potrebuješ časovnega stroja, če imaš knjige.

BELL HOOKS

FEMINIZEM JE ZA VSAKOGAR

Strastna politika
prevod: Ana Makuc

Sophia, 2022, m. v., 150 str., 18 €, JAK

Gloria Jean Watkins (1952–2021) je ameriška pesnica, aktivistka in feministična teoretičarka, poznamo pa jo tudi pod psevdonimom bell hooks. V svojih delih polemizira rasne, spolne in razredne neenakosti ter ruši mit, da je feminizem gibanje jeznih žensk proti moškim. Gre pač za »gibanje za odpravo seksizma, seksističnega izkoriščanja in zatiranja«. Prvič je takšno definicijo podala že pred desetimi leti v svojem delu *Feminist Theory: From Margin to Center*. Takšna definicija pokaže, da ne gre za gibanje proti moškim, ampak za veliko večjo težavo, imenovano seksizem. Zaradi naše primarne socializacije, velikokrat seksistično usmerjene, so lahko seksistične tako ženske kot tudi moški. V knjigi feminizem prepleta tudi z razrednimi (feminizacijo revščine) in rasnimi neenakostmi (vpeljava rase v teorijo – tako položaj žensk pogledamo realno, ne samo skozi oči spola – in takšno razumevanje njihovega položaja je osnova feministične teorije). Avtorica je po delu *Naša pozicija: razred je pomemben* (Sophia, 2019) pripravila še en odličan »priročnik« o feminizmu, ki je namenjen prav vsem, predvsem pa osebam, ki menijo, da danes neenakost med spoloma ne obstaja več in je to težava, ki naj bi bila razrešena že v preteklosti. > NIKA HRANJEC

VLADO KOTNIK

TRANS(SPOL)NOST

Arheologija trans/vednosti

Krtina, zbirka Krt,
2022, m. v., 523 str., 40 €, JAK

Pred nami je jedrnata predstavitev temeljne vednosti in ključnih spoznanj o trans(spol)nosti. To ni akademsko delo, temelji pa na verodostojni metodologiji, ki je značilna za takšna dela. Je uvod v področje, o katerem veliko slišimo v medijih, vendar o njem ne vemo veliko. Zmedemo se že pri uporabi pravih besed, ki jih avtorica definira v uvodu z naslovom *Trans besede*. Množica besed, torej multikategorijsko spola ni spolna zmešnjava, temveč je rezultat čedalje bolj obveščene in natančne branja ter razumevanja. Prav s tem razlogom bi morali po tej knjigi množično posegati, da bi razumeli, o čem sploh govorimo in razmišljamo. Vendar pa knjiga ne definira trans(spol)nosti v tem, da bi jo omejila znotraj ograde, kar bi bilo seveda paradoksalno, temveč raziskuje, kaj trans(spol)nost lahko pomeni in lahko obsega. Avtorica v poglavju *Trans vednosti* razčisti nekatere najočitnejše zmote (npr. trans(spol)nost je stvar seksualnosti, je redka, je očitna ipd.), nato pa ponudi še kratek seznam ključnih izrazov in koncept, s katerimi to delo operira (biološki spol, pravni spol, interspol itn.). Ukvarja se s konceptom normalnosti, preučuje primere trans(spol)nosti iz zgodovine in poudari, da bi bilo dobro to področje preteklosti še podrobneje preučiti v slovenskem jeziku, nadaljuje s preučevanjem različnih teorij in njihovih vplivov na razvoj in zastoj trans(spol)nosti ter posebno poglavje nameni aktivnostim in vlogi medijev. Trans(spol)nost je v prvi vrsti družbeno gibanje, je pa tudi sestavljanje identitete, v kateri so se določeni ljudje prepoznali in potrjevali. Čtivo za vse, ki bi radi razumeli več in ki uživajo v razbijanju lastne glave s prepričanji, za katera do sedaj niso vedeli in se tudi ne zavedajo, kako so prišla tja. > AJDA VODLAN

ESTHER PEREL

NEZVESTOBA DO GROBA

O skokih čez plot malce drugače

prevod: Tina Stranek

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 339 str., 35,99 €

Belgijsko-ameriško psihoterapevka in avtorica Esther Perel (1958) smo v slovenščini že spoznali s prevodom njene prve knjige *Eros v ujetništvu* (2006, sl. prevod Mladinska knjiga, 2020), v kateri s svojo pripovedno analitično metodo, ki temelji na izpovedih mnogih parov in njenih izkušnjah z njimi, obravnava izzive sodobnega partnerstva in eno pomembnejših vprašanih, kako dolgoročno ohraniti živost tega ključnega odnosa. *Nezvestoba do groba* (izvirno je izšla leta 2017) je tako logično nadaljevanje njene prve knjige, ki je doživela velik mednarodni odmev in prevode v številne jezike, v njej pa se avtorica večplastno, strokovno, a angažirano posveča temi, ki je stara toliko kot monogamna zveza: to je nezvestoba. Avtorica prešuštvu obravnava kot zelo pogost in z njene perspektive normalen pojav (ob tem poskuša čim bolj jasno definirati, kaj nezvestoba sploh je), na katerega ni povsem odporna nobena zveza (irski pesnik in filozof O'Donohue denimo opominja takole: »Vselej nas preseneti, kako lahko vzklje ljubezen. Ni zgodbe, ki bi bila varna pred njo, ni dogovora, ni obveze, ki bi bila zanjo neprepustna.«). *Nezvestoba* ima po njenih ugotovitvah zelo različne vzroke in motive, avtorica jo analizira vse od osnovnega vprašanja monogamnosti naprej, skupaj z zelo bolečimi posledicami, ki jih povzročata, ter tudi celoten spekter razpletov za ranjeni odnos, od najbolj pogostega razpada ali pa, če se odnos ohrani, večnega utapljanja v preteklosti, stagniranja nadaljnega partnerstva, ter redke primere (avtorica take pare imenuje »raziskovalci«), ko lahko nezvestoba za prihodnost para pomeni tudi nekaj pozitivnega. > SAMO RUGELJ

Založba Pivec

NOVO

KRALJESTVO
ZA ŠOTOR

Branko Gradišnik

#METOO

Nika Kovač

Založba Pivec @ zalozbapivec

www.zalozba-pivec.com / info@zalozba-pivec.com / +386 2 250 08 28

FRANCE CUKJATI

NA POTI ISKANJA

Celjska Mohorjeva družba,
2022, m. v., 253 str., 23 €

Kaj in koga človek vse življenje išče? Avtor (jezuit, zdravnik, politik in tudi pisec) pravi, da je človek bitje, ki išče od začetka obstoja – žene ga iskanje lastnega smisla in lastne bivanjske osnove.

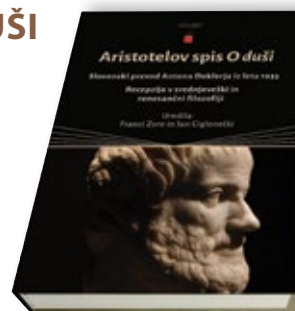
»Človek od vsega začetka išče človeka. Išče tudi sebe. Išče razumevanje družbe, zgodovine in sveta.« Pisec črpa iz svojih starejših in že objavljenih prispevkov (tudi iz sedemdesetih let), ki jih dodatno pokomentira, sicer pa večji del odgovorov najde v *Svetem pismu*. Cukjati ugotavlja, kje vse je človek izgubil sebe in najbolj naravne stvari – dotik, ki nam je tako tuj, spolni odnosi, ki jih vidimo povsod, hkrati pa so dehumanizirani, ukvarja pa se tudi z odnosom družbe do vere in nakazuje, da človek odgovore na izzive današnjih dni najde v odnosu do Boga. Predvsem pa je to delo kritika sodobne družbe potrošništva, ki človeka vrednoti po njegovem delu (in premoženju) – »sodobni človek je tragičen človek«. »Izpostavljeni smo takšni poplavi zunanjih vtisov, da nimamo časa premisliti in kritično prežvečiti vsega, kar vstopa v nas.« To pa je tudi knjiga o vprašanju vere v sodobnem svetu, o vlogi psihologije, sociologije ter drugih ved za razvoj (in razvoj?) zahodnega sveta. Za vse ljubitelje razmišljanja o smislu človeka in predvsem o družbi ter svetu, v katerem živimo. > AJDA VODLAN

ARISTOTELOV SPIS O DUŠI

Recepcija v srednjeveški in renesančni filozofiji
urejanje: Franci Zore, Jan Ciglenečki
Univerza v Ljubljani,
2022, m. v., 237 str., 22,90 €

Dva velika poznavalca zgodovine antične, srednjeveške in renesančne filozofije, prof. dr. Franci Zore in doc. dr. Jan Ciglenečki, sta obsežno spominsko monografijo posvetila klasičnemu filologu Antonu Doklerju (1871–1943), ki je Aristotelov spis *O duši* prevedel že leta 1933 in ga kot novoletno darilo podaril profesorskemu kolegu Francetu Vebru (1890–1975) za njegov filozofski seminar na ljubljanski Filozofski fakulteti. Doklerjev tipkopis tako velja za prvi prevod katerega koli Aristotelovega dela v slovenski jezik, je pa neobjavljen obležal v Vebrovi zapuščini. Zdaj skupaj z nekaterimi prevodnimi rešitvami prevod predstavlja osrednji del pričujoče monografije, ki ga v nadaljevanju dopolnjuje podrobna študija Mateja Hriberška o življenju in delu Antona Doklerja z bogatim slikovnim gradivom, zaključuje pa se z recepcijo Aristotelovega spisa v srednjeveški in renesančni filozofiji (krajše odlomke sta prevedla Kajetan Škraban in Jaka Klasinc). > RENATE RUGELJ

RAYMOND WACKS

FILOZOFIJA PRAVA

Zelo kratek uvod
prevod: Andrej Adam
Krtina, 2022, m. v., 166 str., 14 €, JAK

Profesor prava in pravne teorije Raymond Wacks (*Zasebnost: zelo kratek uvod*) razpira pahljačo uvodnih razmišljanj o družbenih, moralnih, kulturnih, ekonomskih in zgodovinskih temeljih prava. Dotika se tem, kot so pravica do splava in evtanazije, okoljskih tem, pravic istospolnih, rasne in spolne (ne)enakosti, pa tudi vojnih zločinov in terorizma. V živahni razpravi razkriva temelje prava in njegovega vpliva na življenje slehernika. V razmislekih osvetljuje univerzalna vprašanja pravičnosti in pravic, morale in demokracije. Vsebinska je zajeta v sedem poglavij, ki pretresajo naravno pravo, pravni pozitivizem, moralno integriteto prava, vprašanje pravic in pravičnosti, odnos prava in družbe ter kritično teorijo prava. V zaključnem poglavju avtor ugotovitve strne v kratek epilog s pomenljivim naslovom Razumeti pravo. > MAJA ČREPINŠEK

OKI PETROV

TRIJE JAPONSKI MEČI

Buča, 2022, m. v., 171 str., 19 €

Kako oziroma zakaj bi lahko imelo ustavno pravo Japonske vpliv tudi na dežele z drugih kontinentov? Tako se ob prvem stiku s to knjigo morebiti povpraša naključni bralec, a kasnejše poglobljeno branje tega tretjega avtorjevega dela na temo dežele vzhajajočega sonca nam v hipu ponudi temeljite odgovore na prej zastavljeno vprašanje. Namreč Japonska je morala, kot izvemo, kar trikrat v svoji zgodovini sprejeti zelo konkretne spremembe na področju ustavnega prava, k čimer so jo prisilili različni zgodovinski, sociološki, filozofski in drugi vzroki. Vse to je omenjeni deželi in njenemu narodu pustilo ogromne posledice, ki se še danes kažejo na številnih področjih, kot nam avtor tudi nazorno ponazori. V pričujoči antologiji, v kateri potujemo po poti treh japonskih ustav, vse od leta 604 n. št. pa do danes, Petrov navdušuje bralca s svojim pronicljivim in tudi kritičnim pogledom na opisano temo, sploh pa na stanje v moderni Japonski, kar pričujočemu delu pričara še večji pečat vrednosti in tudi posebnosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ALMA SODNIK IN NJENO FILOZOFSKO DELO

urejanje: Olga Markič
Slovenska matica in Univerza v Ljubljani, 2022, t. v., 191 str., 22 €

Nova knjiga iz zbirke Odstiranja (Slovenska matica), ki je namenjena objavi znanstvenih monografij več avtorjev na temo slovenskih ustvarjalcev, je posvečena filozofinji Almi Sodnik (1896–1965), prvi študentki, prvi doktorandki (1923), prvi ženski, ki je dosegla naslov redna profesorica na Oddelku za filozofijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, in prvi ženski, ki je bila v Sloveniji, verjetno pa tudi v Jugoslaviji, imenovana za dekanko. Urednica Olga Markič, tudi filozofinja in redna profesorica na Oddelku za filozofijo, je s predstavitvami dela in dosežkov Alme Sodnik povezala prispevke desetih uglednih avtorjev: devetih filozofov (Tine Hribar, Janez Juhant, Valentin Kalan, Božidar Kante, Maja Malec, Olga Markič, Nina Petek, Marko Uršič, Bojan Žalec) in režiserke ter scenaristke Helene Koder, ki je kot sorodnica

k javni podobi resne znanstvenice prentanjeno in literarno dovršeno izrisala osebnostne poteze te izjemne ženske ter dodala družinske spomine nanjo. Drugi avtorji in avtorice v svojih prispevkih obravnavajo široko tematsko področje, ki ga je Alma Sodnik pokrivala v pedagoškem in raziskovalnem delu. Segajo na področja metafizike, epistemologije, estetike, antične filozofije, filozofije na Slovenskem in na področje ženskega vprašanja. Monografija filozofinjo, ki je zaznamovala slovenski znanstveni in kulturni prostor (in tudi širši evropski prostor) prve polovice dvajsetega stoletja, toda ostala prezrta (kot tudi druge znanstvenice njenega časa), zdaj umešča na sam vrh slovenske filozofije, kamor že od začetka sodi. > MAJA ČREPINŠEK

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

ODRAŠČANJE NA SAMOI: PSIHOLOŠKA ŠTUDIJA MLADIH V PRVOTNI DRUŽBI ZA ZAHODNE BRALCE

Margaret Mead

224 str., 19 EUR
Pedagoška fakulteta UL

Knjiga opisuje način odraščanja mladih deklet, kulturne vzorce zgodnje vzgoje otrok, razmerja med spoloma in odnos do spolnosti.

PREHODI OD IZOBRAŽEVANJA NA TRG DELA

Barbara Samaluk

194 str., 19 EUR
Založba UL, Filozofska fakulteta

O poskusih in strategijah vstopanja sedanje generacije v poklice na področjih vzgoje in izobraževanja ter v socialnem varstvu.

PRAVNA DRŽAVA V SLOVENIJI IN ONKRAJ

Andrej Ferlinc

152 str., 20 EUR
Fakulteta za družbene vede UL

Delo predstavlja kritično refleksijo o delovanju in pomanjkljivosti pravne države v Sloveniji in širše.

POSTHEROJSKO VODENJE: KONTEKST, PROCES IN REZULTATI

Miha Škerlavaj

112 strani, 35 EUR
Ekonomski fakulteta UL

Sodobno okolje od nas zahteva spremembo paradigme pri dojemanju in izvajanju učinkovitega vodenja.

SIMULACIJA PROMETA S PROGRAMOM PTV VISUM

Vivien Lorenčič

91 str., 11 EUR
Fakulteta za pomorstvo
in promet UL

Študijski priročnik za izdelavo prometnega modela s programom PTV Visum.

IZBRANA POGlavJA IZ EPIZOOTIOLOGIJE

Ivan Toplak

195 str., brezplačna e-publikacija
Veterinarska fakulteta UL

Epizootiologija se ukvarja s preučevanjem bolezni v populacijah živali, predvsem tistih bolezni, ki imajo potencial, da se hitro razširijo in povzročijo množična obolenja.

journals.uni-lj.si
26 odprto dostopnih znanstvenih revij Založbe UL

ebooks.uni-lj.si
Več kot 350 odprto dostopnih knjig

knjigarna.uni-lj.si
Več kot 1400 knjig številnih fakultet in akademij UL

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite v spletni knjigarni Založbe UL in na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

Založba Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana
E: založba@uni-lj.si • T: 01 241 11 81

knjigarna.uni-lj.si

HELEN POLLARD

TRGOVINICA V CORNWALLU

prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2022, m. v., 478 str., 16,95 €

Svoje monotono življenje v Londonu je Claudia nekega dne pustila za seboj, se ločila od moža, ki si ni želel otrok, in se preselila v obalno vasico v Cornwallu, kjer je odprla trgovinico z dišečimi mili, eteričnimi olji, vilinskimi obeski in drugimi podobnimi stvarmi. Domačini so prikupno Claudio hitro vzeli za svojo, dobila je nekaj dobrih prijateljic in zdelo se je, da bo življenje mlade ženske odslej teklo nadvse mirno. Potem pa se je nekega dne v ta obmorski raj preselil odvoveli arhitekt Jason s svojo najstniško hčerko Millie. Ta je s Claudio že ob prvem obisku njene trgovinice navezala pristne stike, toda njuno prijateljstvo ni bilo najbolj povšeči Jasonu, saj je menil, da Claudia polni glavo njegove štirinajstletne hčerke s sami čudnimi alternativnimi stvarmi. Vse to je mlado žensko zelo ujezilo in zdelo se je, da z Jasonom ne bosta nikdar našla skupne točke. Očarljiva zgodba, polna nepričakovanih zapletov, vabi k branju in potepu po čudovitih obalah Cornwalla. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

VIRGINIA HEATH

NE ZALJUBI SE V ZAROČENKO

serija Sestre Merriwell, knj. 1
prevod: Nataša Hrovat
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2023, t. v., 384 str., 37,99 €

Nova serija o treh obubožanih sestrah Merriwell, ki v zgodnjem devetnajstem stoletju iščejo svoj prostor pod soncem, je prvi prevod angleške avtorice v slovenski jezik, doma in na tujem pa z različnimi serijami že dolgo kraljuje na lestvicah zgodovinskih romanc. Zgodnja smrt matere in odhod prevarantskega očeta sta komaj devetnajstletno Minerwo prisilila, da sama vzgoji mlajši sestri Diano in Vee. Kljub svojemu talentu za ilustriranje so ves čas na robu finančnega kolapsa in zato Minerwa nekega dne sprejme »nespodobno povabilo« bogatega grofa Farehamskega. Lahkoživec želi svojo mater prepričati, da je našel resno zaročenko, da bi s tem ustavil njena ženitna mešetarjenja, zato vsa tri mlada dekleta za teden dni povabi na svoj podeželski dvorec. Tam se začne romantična komedija zmešnjav o lažni zaroki, resnična ljubezen pa se porodi nekeje vmes. > BETI HLEBEC

CLARE POOLEY V ISKANJU PRISTNOSTI

prevod: Eva Žerjav
Primus, 2022, m. v., 323 str., 27 €

Vsi lažemo o svojem življenju. Kaj bi se zgodilo, če bi namesto tega povedali resnico? Tisto eno stvar, ki vas opiše in ob kateri vse postane jasno? Takole je v svojo zeleno knjižico zapi-

sal ostareli in osamljeni slikar Julijan Jessop, ki je po smrti svoje žene izgubil smisel življenja. Ko je bil nekoč povsem na tleh, je vso svojo žalost izlil v drobno beležko in jo nato pustil v lokalni kavarni, da bi njegova spoznanja navdihnili vsaj tistega, ki bi jo našel. In tako je zelena beležka povsem naključno prišla v roke lastnice kavarne, mladi Monici, ki je pred časom pustila službo dobro plačane odvetnice v londonskem Cityju in sledila svojim sanjam. A do popolne sreče ji je manjkalo še marsikaj, kar je mlado dekle zdaj iskreno izlilo v zeleno beležko. Ta si je nato po spletu naključij utrla pot še do nekaj drugih ljudi, in čeprav se med sabo (sprva) niso poznali, so imeli vendarle nekaj skupnega: neustavljivo željo po drugačnem, pristnejšem življenju ... Čudovito ganljiva pripoved o moči iskrenosti in ranljivosti, ki odpirata pot do novih priložnosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

TERESA MEDEIROS VRAG NOSI PLET

prevod: Irma Kukovič
Hiša knjig, 2022, t. v., 365 str., 35,90 €

Enaindvajsetletna Emmaline Marlow se mora poročiti s starim in mršavim poglavarjem Hepburnovega klana, da bi rešila svojo družino silnih dolgov, v katere so zabredli zaradi očetovega pijančevanja in kockanja. A med cerkvenim obredom, tik pred usodnim da, prijezdi v opatijo neznan moški, ki ugrabi Emmo in z njo odjezdi v škotsko Višavje. Čeprav je neznanec na prvi pogled precej robatega videza, Emma sčasoma ugotovi, da se za njegovo grobo, a čedno zunanostjo skriva nežna duša, h kateri jo srce iz neznanega razloga vedno bolj vleče. Po drugi strani se zaveda, da mora ubraniti svojo čast in nekako zbežati od njega. Bosta na koncu vedno večja medsebojna privlačnost in strast odstranili vse ovire in se Emmi ne bo treba poročiti z betežnim bogatim starcem? Prikupna zgodovinska zgodba ob nežni romanci skriva še polno družinskih skrivnosti, ki počasi prihajajo na površje ... > VESNA SIVEC POLJANŠEK

EMILY HENRY LJUBITELJA KNJIG

prevod: Alenka Gortan
Hiša knjig, 2022, t. v., 477 str., 37,90 €

»To je življenje. Vedno sprejemaš odločitve, hodiš po poteh, ki te vodijo stran od drugih, še preden vidiš, kje se sploh končajo. Morda imamo zato ljudje tako radi zgodbe. Vse te priložnosti za ponovitev, priložnosti za življenje, ki ga nikoli ne bomo imeli.« Pred nami je prevod najnovejšega ljubezenskega romana izpod peresa Emily Henry, ki je hipoma postala uspešnica New York Timesa in se povzpela na vrh lestvice. Nič nenavadnega, ko je pa to topla pripoved o dveh zaljubljenih v knjigi, ki na koncu sama postaneta junaka svoje ljubezenske zgodbe. Pa nihče ne bi v to verjel, sploh ne Nora, ki sicer ni cinična, vendar pa so jo pretekle ljubezenske izkušnje, ki so se vedno končale slabo, obrusile v realistko, ki težko verjame, da bi se ji lahko zgodilo tisto, o čemer sicer tako zelo rada bere. Pristrčno in prijetno branje! > AJDA VODLAN

beremknjige.si

KAT MARTIN

ČASTIVREDNO SRCE; trilogija Srce, knj. 1

prevod: Olga Štuhec

Hiša knjig, 2022, m. v., 477 str., 16,95 €

Prvo v slovenščino prevedeno delo ameriške avtorice uspešnic (New York Times) Kat Martin je prvi del trilogije *Srce*. Dogajanje je postavljeno v leto 1842 v Anglijo, kamor so ničvredni trgovci pripeljali Leifa Draugra, ujetega vikinškega potomca, poglavarjevega sina, da bi ga kot zver razkazovali v cirkuški kletki. Krista Hart, bogata in postavna londonska aristokratinja neodvisnega duha, urednica revije Srčni namigi, živi v povsem drugačnem svetu razkošja in omike. Na bistro in svobodomiselno mlado žensko pritiska družina, ki zahteva, da se svojemu stanu primerno čim prej poroči in jim zagotovi dediča. Le da njej ob nikomur ne zatrepeče srce, moški pa se nje, visokorasle ženske neustrašnega duha, izogibajo. Marsikdo je prepričan, da prevečkrat načenja družbena vprašanja, ki sodijo med moške posle. Toda prav zanimanje za družbene teme jo pripelje v cirkus, kjer razkazujejo »poslednjega Vikinga« ... Ljubezenski roman s številnimi humornimi drobtinicami, za katere poskrbi plemeniti vikinški divjak, ko se levi v angleškega gentlemana, počasi narašča v vulkansko ljubezen, v kateri se srečata dve neustrašni srci (in strastni telesi). > MAJA ČREPINŠEK

A. B. KROOSS

BLIZU

Argentarius, 2022, m. v., 189 str., 22 €

Tretji roman avtorice A. B. Krooss se bistveno razlikuje od njenih prejšnjih del. Četudi se je v njih dotaknila tematik ljubezni, odnosov in spolnosti, jih je v tem delu dvignila na višjo raven. Z elegantno obrušeni stavki raziskuje različne vrste ljubezni in kaj nam predstavljajo. Nekatere izmed njih so neuslišane, druge kratkotrajne in tretje večne. V knjigi nam pokaže raznolika čustva in vezi, ki se pojavljajo med očetom in

hčerko, starimi prijatelji, partnerji in ljubimci. Vseeno je vredno omeniti, da zgodba ne šteje med klasične ljubezenske pripovedi. Je neposreden družbeni roman, ki prikazuje življenja glavnih junakov ter izzive, s katerimi se soočajo. »Njegovo življenje je bilo enostavna enačba brez neznank. Preprosto in rutinirano ga je obvladoval do popolnosti.« To je opis življenja enega izmed protagonistov na začetku, a kakšno je njegovo življenje na koncu? Pisateljica je v pisanje vpletla tudi nekaj poševno zapisanih stavkov, ki vsake toliko na premišljen način prekinejo tok besedila in ga s tem obogatijo. > ANJA KAMENARIČ

CATHERINE ROBERTSON

SLADKO NOVO ŽIVLJENJE

DARRELL KINCAID

serija Nepopolna življenja, knj. 1

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 416 str., 25 €

Darrell Kincaid je s Tomom našla sanjsko življenje. Spoznala sta se pri štiriindvajsetih, se zaljubila in poročila. On jo je spodbudil, da je pričela pisati ljubezenske romane. Potem je Toma zadela srčna kap. Dve leti kasneje se Darell odloči, da se bo začasno preselila v London, ker je čas, da najde nov življenjski cilj in, kdove, morda celo novo ljubezen. Denarja ima malo, zato si v Londonu ne more privoščiti drugega kot majhno hiško, ki jo bodo sočasno prenavljali. V bližnjem lokalčku, kamor se vsak dan umakne pred gradbeniškim ropotom, sedijo tudi drugi osamljenci. Med njimi je nekdo, ki jo vznemiri ... Ljubezenski roman, ki govori o življenju »potem«, duhovito in sočno zapleše med družbenimi plastmi in slikovitimi liki – od nekdanjega zapornika do vojvode, od jezikeve Američanke do irskega psihiatra in romskega magna. Povabi nas na razkošne zabave, na pomerjanje čudovitih oblek in k zaupnemu pogovoru s prijateljico, odpre pa tudi vrata v spalnico, kjer Darrell ni zadržana sramežljivka. Ne, ni. London navsezadnje sploh ni siv in turoben, napolnjen je z novimi prijatelji, novo obetajočo ljubeznijo in celo novo pisateljsko kariero. Roman je prvi prevod dela Catherine Robertson (1966), najbolj brane novozelandske avtorice ljubezenskih romanov. > MAJA ČREPINŠEK

26,95 €

dr. Judson Brewer
Odstiranje anksioznosti

Klinično dokazan načrt, ki po korakih pomaga prekiniti cikel skrbi in strahu, ki povzročajo anksioznost in zasvojenost.

13,95 €

Andra in Tatiana Bucci
Jaz in ti, deklici iz Auschwitza

26,95 €

Ursula Weidenfeld
Angela Merkel
Kancelerka, ki je pustila pečat

15,95 €

Elizabeth Strout
Ponovno Olive

15,95 €

Mary Kubica
Pogrešana

15,95 €

Helen Pollard
Trgovinica v Cornwallu

Podarjamo
promo kodo
GALARNA10
za dodatnih

10%
POPUSTA!

Koda velja za naročila v vrednosti vsaj 25 €, do 30. 4. 2023. Uporabite jo lahko v nakupovalni košarici na strani www.galarna.si. Promo koda ne velja za artikla mlajše od 6 mesecev (Zakon o enotni ceni).

www.galarna.si

Distribucija Avrora
E: info@galarna.si
T: 040 922 522

všečkajte nas na Facebooku

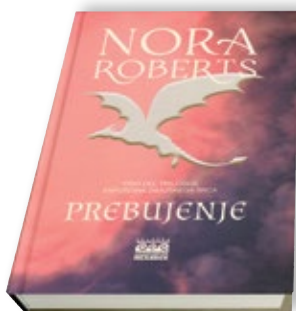

NORA ROBERTS

PREBUJENJE

Zapuščina zmajskega srca, knj. 1
prevod: Suzana Pečnik
Meander, 2022, t. v., 444 str., 34 €

Prvi del nove trilogije *Zapuščina zmajskega srca* uspešne ameriške pisateljice Nore Roberts, avtorice več kot 225 ljubezenskih romanov, je razkošen fantazijski ljubezenski roman. Ko prvič srečamo Breen, je pri šestindvajsetih siva miš. Komaj se prebija čez vsakdan, negotova je in nezadovoljna s poklicem srednješolske učiteljice. Z gospodovalno materjo, ki jo je prepričala, da je takšno življenje zanjo edino pravo, ker je manj kot povprečna, se ne razume dobro. Nato odkrije, da ji je mati prikrivala bogastvo na naložbenem računu. Zanj ga je odprl njen oče. Ampak kako ga redno polni, ko pa je že davno izginil iz njunega življenja in se vrnil na Irsko? Breen si z delom novega bogastva privoščiči potovanje, da bi spet našla očeta. Niti sanja se ji ne, da bo na Irskem odkrila portal v vzporedni svet in svojo pravo domovino, kjer jo potrpežljivo čakajo ljudje, ki so jo ljubili že kot otroka. Še manj pa, da nanjo preži temačna skrivnost, zaradi katere se je njena mati trudila, da bi jo skrila za masko sive povprečnosti ... Roman prestopi iz ameriške urbane sedanosti v vzporedni svet, bralca uroči in prenese tja, kjer je tema bolj črna, ogenj bolj žareč, strela močnejša, morje bolj divje, gozdovi globlji, bogovi bližje, magija resničnejša, voda prosojnejša in svetloba bolj bleščeča. > MAJA ČREPINŠEK

ŽIGA KASTELIC

DEŽELA DINOZAVROV

Začetek
samozaložba, 2022, m. v., 261 str., 22 €

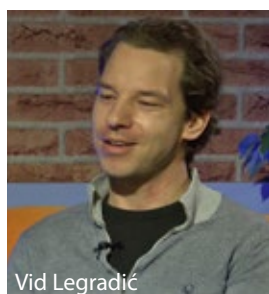
V pokovidnem obdobju so zopet aktualne knjige o pandemijah, ki sprožijo konec sveta. Nič drugače ni v leposlovnem prvencu Žige Kastelica (vsebinskega urednika na portalu Student.si in avtorja avtobiografske knjige *Ti, v moji krvi*, v kateri je popisal soočenje z materinim neozdravljivim obolenjem in odvisnostjo od alkohola), le da se poleg smrtonosne bolezni, ki zdesetka svetovno prebivalstvo, iznenada pojavijo še dinosavri. Najprej začudenje vzbudi prihod rastlinojedih vrst, nakar za opustošenje še zadnjih otočkov civilizacije poskrbijo nevarni večtonski plenilci. To nenavadno realnost – ki pa v okviru literarnega sveta vsled odličnega nastavka in gradnje deluje zelo oprijemljivo – pobljže spoznamo v štirih kratkih zgodbah, ki se odvijajo na različnih koncih Slovenije. V *Reševalni misiji* sledimo vojakom in vojakinjam, ki se s helikopterjem po padcu mesta odpravijo v center Ljubljane iskat preživele. Na podeželje je umeščena *Prleška trdnjava*, kjer se krajani, potem ko postane jasno, da pomoč ne bo prišla, samoiniciativno organizirajo in začno vzpostavljati varovano samozadostno skupnost. *Pobeg v jamo* opiše prizadevanja družine iz Črnega Kala, da se z motorji po zapuščenih cestah prebije do morebitnega varnega zatočišča. Dlje v prihodnosti pa se dogaja *Na konjevem hrbtu*, kjer samotni jezdec išče preživele in jih usmerja v novonastala naselja. Tekoče spisanim zgodbam dušo vdihnejo življenjsko realizirani junaki, globino pa jim dodata družbeni (ljudje se pogosto bolj bojijo neznancev kot živalskih predatorjev) in ekološki komentar. Vsekakor pa so v ospredju dinosavri, ki jih Kastelic dobro pozna in občuduje. Izvirno postapokaliptično delo, primerno tako za starejše najstnike kot odrasle! > ALEŠ CIMPRIČ

VID LEGRADIČ

SENCE GORSKEGA CVETJA

Primus, 2023, m. v., 235 str., 25 €

Vid Legradič

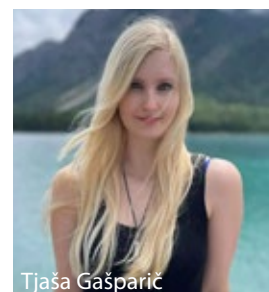
Popotnik in gornik Vid Legradič je izkušnje s potepanj popisal v knjigah *Zgodba o potovanju 1* in *2*, objavil pa je tudi odlično ZF pustolovščino *Travid: za devetimi zvezdami*. V njej je ustvaril izpiljeno vizijo daljne pri-

hodnosti, ko je človeštvo poselilo skoraj 2000 planetov. Nekaj teh nenavadnih svetov smo spoznali v tamkajšnji avanturi, v pričujočem delu, ki si deli isti knjižni univerzum, a gre za neodvisno zgodbo, pa bomo ves čas ostali na Zemlji, večinoma kar v Sloveniji. Kar se izkaže za sila privlačno, saj Legradič domiselno poveže že znano s futurističnim (na primer Metelkova je center kiberpankovske subkulture), s temo romana, ki se vrtili okoli plenjenja (zaščitenega) rastlinstva in njegovega nedovoljenega spreminjanja, pa poseže – in opozori – na pomembnost ohranjanja biodiverzitete, še posebej gorske. Temačna in ostra ZF kriminalka z elementi trilerja se suče okoli Eve, nedavno ločene učiteljice slovenščine (poklica, ki postaja odvečen zaradi tehnologije avtomatičnih prevajalnikov), ki pa si dodatno služi kruh s prepovedano preprodajo redkih cvetlic. To jo nepričakovano pahne v srž vojne dveh združenjskih kriminala, kjer se obračajo tako velike vsote denarja (denimo farmacevtsko podjetje na skrivaj naroči gensko manipuliranje obstoječe vrste, da proizvede nov alergen, proti kateremu nato na trg pošlje zdravilo z monopolno pravico), da življenje povsem izgubi vrednost. Zgodba nas iz tajnih laboratorijev vodi v osrčje Julijskih Alp – posrečeno je vpletena zapuščina našega očeta alpinizma, tudi botanika Juliusa Kugyja – zavoljo žanrskega prepletanja pa bo pritegnila širok krog bralcev. > ALEŠ CIMPRIČ

TJAŠA GAŠPARIČ

ŽAREK VEČNOSTI

trilogija *Polnočna zvezda*, knj. 3
samozaložba, 2022, m. v., 526 str., 17,99 €

Tjaša Gašparič

Zaključni del (po knjigah *Polnočna zvezda* in *Nočno nebo*) sijajne vampirske romance bo dokončno razkril, ali bo Avery in Ryonu uspelo premagati prepreke in zaživeti večno ljubezen. Trilogija se vrtili okoli študentke

Avery, ki je med šolanjem na prestižni univerzi v Kanadi spoznala privlačnega temnolasca s šokantno skrivnostjo. Izkazalo se je, da je vampir, s tem pa se ji je razkril razburljivi svet nadnaravnega, ki je običajnemu smrtniku še kako nevaren. Povezovanje Averyjinega vsakdanjega študentskega življenja, vroče romance in zoperstavljanja zlonamernim krvosesom je bilo srž dosedanje zgodbe, ta pa zdaj spremeni zorni kot: Avery je namreč postala vampirka. S tem pa groženj ni konec, saj je Ryon, da bi ji rešil življenje, storil več prepovedanih dejanj, kazni pa so neusmiljene. Hkrati se mora Avery naučiti brzdati nagon po hranjenju s človeško krvjo, če hoče ohraniti stik s človeškima prijateljicama. Obsežni roman prepričljivo oriše vznemirljivi svet bitij noči, razplet pa preseneti – in navduši – z vključenostjo dobro poznane legende in mita. Obvezno branje za vse ljubitelj(ic)e tovrstne žanrske literature, avtorica pa med tem pravi, da je nastajanje nove serije že v polnem razmahu. > ALEŠ CIMPRIČ

NADINE MATHESON

POSNEMOVALEC

Inšpektorica Anjelica Henley, knj. 1
prevod: Jerca Kos
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 431 str., 37,99 €

Na eni od londonskih policijskih postaj vlada zadnje dni pravo obsedeno stanje: njihove enote so ves čas na terenu, saj kot pobesnili iščejo sledi za storilcem, ki za sabo pušča razkosana trupla različnih žrtev. Inšpektorici Anjelici Henley postaja slabo že samo ob misli, da za vsem skupaj stoji (tudi) zloglasni večkratni morilec Peter Olivier, s katerim je v preteklosti že obračunala, zdaj pa zaradi svojih zločinov tiči v dosmrtni ječi. Ko inšpektorica neko nedeljo na vratih svoje hiše najde škatlo z odrezano glavo ene od žrtev, ji prekipi in se že tretjič v nekaj dneh odpelje v zapor do Oliviera, da bi iz njega izvlekla resnico o zakulisju dogajanja. Je možno, da zloglasni kriminallec razpreda lovke celo iz zapora, ali pa je na delu neki Olivierov neokusni posnemovalec? Henleyeva napne vse moči, da bi s svojo ekipo prišla na sled ljubečnemu zločincu. Kot struna napeto branje, ki bo navdušilo vse ljubitelje kakovostnih psiholoških kriminalk. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

STACY WILLINGHAM

ISKRA V TEMI

prevod: Katja Mrak
Hiša knjig, 2022, t. v., 416 str., 36,90 €

Prvenec in eden izmed najopaznejših trilerjev lanskega leta sledi žanrskim trendom, saj klasično zgodbo o serijskem morilcu poda skozi oči prepričljive junakinje, ki pa ni brez napak. Pri tem se spogleduje s tehniko nezanesljivega pripovedovalca (vendar ne tako izrazito kot denimo *Dekle na vlaku*), zasuk in lažna namigovanja pa s premišljenim tempom razmeče čez pester razpon potencialnih osumljencev, tako da se bralec zadovoljno vrti v krogu, ko postopoma del razpleta ugane, spet drugič ne. Dvaintridesetletna Chloe si je po strašni izkušnji iz otroštva, ko je bil njen oče spoznan krivega za umor šestih deklet, končno sestavila življenje. To stabilnost pa zmoti izginotje najstnice – in nato še ene – kjer so okoliščine sumljivo podobne očetovim ugrabitvam ... Čeprav *Iskra v temi* vsebuje srhljivkam pričakovane sestavine, napetosti ne gradi s prikazi nasilja, ampak z izvrstnim uvidom v Chloeino osebnost – na površju deluje čvrsto, a se vsled travmatične preteklosti prepogosto zateka k pomirjevalnim zdravilom – in njeno stopnjujočo paranojo, kdo vse bi lahko bil storilec. Roman odlikuje celovit in analitičen razvoj likov, z umestitvijo v Louisiano pa se tiho primakne še ščepec južnjaške gotike. Če radi berete avtorice à la Mary Kubica, Lisa Jewell, Miranda Megan ..., vas bo tudi tu zagrabilo že po prvih nekaj straneh! > ALEŠ CIMPRIČ

GREER HENDRICKS, SARAH PEKKANEN

ZLATI PAR

prevod: Maša Zupančič
Hiša knjig, 2022, m. v., 444 str., 16,95 €

Kot struna napeta psihološka kriminalka je delo ustvarjalnega para Greer Hendricks in Sarah Pekkanen, avtoric največjih uspešnic New York Timesa: *Nisi sama*, *Anonimno dekle* in *Žena med nama*. Začne se z vsakdanjim do-

godkom: terapevtka Avery, ki je izgubila poklicno licenco zaradi svojih neortodoksni, toda učinkovitih metod, sprejme novi stranki – lep, uspešen in bogat »zlati par«, ki želi zakrpati zakon. Po osmih letih sta se čustveno oddaljila, nekdo pa je nekoga tudi prevaral. Z Avery želita preizkusiti njeno metodo desetih seans, ki lahko spremenijo vse. Ne vesta pa, da njena metoda vključuje ne le odkrit terapevtsko vodeni pogovor, ampak tudi detektivsko razkrivanje zamolčanih skrivnosti, zasledovanje in skrivno opazovanje, da bo odkrila bistvo, ki se skriva v ozadju zakonske težave. Hitra in napeta zgodba je bistrourmna, kompleksna kriminalka, ki ustvarja neznosno napetost. Nihče ne govori popolne resnice, marsikdo ve več, kot je pripravljen izdati, medtem ko nekdo, ki se igra igro mačke z mišjo, zateguje niti usode. Zdi se, da se bralcu izmika celo motiv, ne le da avtoricama uspe do zadnje strani prikriti, kdo bo žrtev in kdo je rabelj. Posebnost romana so bistre in močne ženske, ki niso pripravljene prevzeti vloge žrtve. > MAJA ČREPINŠEK

VINCE FLYNN

SMRTONOSNI STREL

serija Mitch Rapp, knj. 2
prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2022, t. v., 445 str., 36,90 €

Nadaljevanje romana *Ameriški morilec* ponovno opisuje prizadevanja Mitcha Rappa, tajnega operativca Cie, da bi izsledil – in »odstranil« – odgovorne za napad na potniško letalo. Po več uspešnih nalogah pa ga zdaj v Parizu pričaka zaseda, kjer napadalci ubijejo tudi nedolžne civiliste. Ker velja za osumljenca, se potuhne in uporabi bo moral vse svoje znanje, da izsledil krivca – je morda ovaduh v njihovih vrstah? – in opere svoje ime. Napet politično-vojniski triler z *bournovsko* filmskim tempom in širokim naborom oseb prikaže delovanje tajnih sodelavcev tako z vidika terenskih agentov kot delujočih v pisarni (oboji se morajo poleg zunanjih sovražnikov soočiti še s trenji in merjenji moči znotraj lastnih vrst), medsebojno prepletanje varnostnih služb in politike pa pomeni, da se karte lahko še kako hitro obračajo. Za ljubitelje Leeja Childa in Jamesa Pattersona! > ALEŠ CIMPRIČ

W • E • B • I • N • A • R
za moderatorje bralnih klubov

BRALNI KLUBI V TEORIJ IN PRAKSI

po 2 spletni konferenci
uporabno gradivo v e-obliki
mentorstvo pri pripravi načrta
klasični in spletni bralni klub
potrdilo o izobraževanju

redna cena: 60 € / zgodnja ptica: 49 €
možnost popusta in brezplačne udeležbe

Začetna stopnja
7. in 14. marec 2023

Nadaljevalna stopnja
28. marec in 4. april 2023

Izpopolnjevalna stopnja
18. in 25. april 2023

Višja izpopolnjevalna
9. in 16. maj 2023

Več na:

www.policadubova.org

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna smo k motiviranju bralcev želeli pristopiti na nov in svojevrsten način. Sobo pobega oziroma knjižnično detektivko smo zasnovali z namenom, da bi med knjižne police pritegnili različne obiskovalce knjižnice. Podobno sobo pobega smo spoznali v Nacionalni centralni knjižnici Rim, ki smo jo leta 2021 obiskali v sklopu projekta Erasmus+, ko smo projekt uspešno izpeljali s knjižnicami iz Italije in Avstrije.

DOBRE PRAKSE ZA SPODBUJANJE BRANJA V SLOVENSКИH SPLOŠNIH KNJIŽNICAH

Soba pobega ali »Escape room« v postojnski knjižnici

Ideja mednarodnega sodelovanja ter izmenjave dobrih praks je v začetku izvirala iz drugačnih vsebin spodbujanja branja, organizacija sobe pobega v naši knjižnici je med projektom nastala kot nekakšen stranski produkt. Najprej smo v knjižnici razvili in izvedli motivacijsko delavnico za otroke s težavami pri branju, s katero je na natečaju Inovativna Postojna 2019 njen avtor prejel 2. nagrado za družbeno najbolj koristno idejo. To je bil povod, da smo delavnico nato razvili v predlog sodelovanja in izmenjave dobrih praks z drugimi knjižnicami po Slovenji in tujini. V knjižnici smo nato pričeli priprave na prijavo projekta za pridobitev evropskih sredstev iz programa Erasmus+, sklop Mobilnost posameznikov in izobraževanje odraslih, in leta 2020 tudi uspešno pridobili sredstva. K partnerstvu smo povabili Narodno in študijsko knjižnico v Trstu, Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu in zaradi inovativne storitve »soba pobega« dodali še Bibliotecca Nazionale Centrale di Roma, v kateri se ta izvaja. Projekt je potekal med epidemijo covid-19, zato so bile aktivnosti velikokrat prestavljene, prilagojene in spremenjene, vendar smo ga kljub temu uspešno izvedli.

V knjižnici v Rimu smo si ogledali »Escape room« ali sobo pobega v klasični obliki. Osnovno idejo smo v naši knjižnici nadgradili in prilagodili lokalnemu okolju z detektivsko zgodbo, povezano z izvirno slovensko literaturo in domoznanskim gradivom našega območja. Kot prostor pobega smo uporabili kar celotno knjižnico. Knjižnična detektivka se odvije v času, ko knjižnica zapre vrata za obiskovalce. Cilj detektivke oziroma sobe pobega je najti ukradeno knjigo. Udeleženci korak za korakom spoznavajo knjižnico in njene oddelke ter rešujejo naloge, povezane z odlomki v različnih knjigah. Iz prebranega udeleženci največkrat ne dobijo neposrednih odgovorov na zastavljeno vprašanje, ampak so usmerjeni v način reševanja problema. V detektivki so uporabljeni razni pripomočki kot

Knjižnica je sobo pobega uvrstila v svojo stalno storitev promocije branja, z njo imamo še veliko načrtov, med drugim jo bomo v dogovoru z italijansko agencijo za promocijo branja preselili tudi v digitalno okolje.

so criptex, nevidna pisala, magic box, video vsebine, telefonski odzivniki itd., vse skupaj pa povezujejo zgodbe iz določenih knjig, ki jih morajo udeleženci sami najti v knjižnici. Na tak način se uporabniki seznanijo s postavitvijo knjig v knjižnici, različnimi vrstami knjižničnega gradiva, hkrati pa morajo prebrane odlomke povezati še z drugim znanjem.

Soba pobega je bila osnovana kot motivacijski kviz za spodbujanje branja, v prvi vrsti smo jo namenili mladim, nato pa smo razvili še izvedbo za odrasle udeležence. V mladinski različici sobe pobega detektivko povezuje zgodba iz knjige Žige X. Gombača, medtem ko je različica za odrasle povezana z domoznanskimi vsebinami. Soba pobega je namenjena tako mladim kot starejšim ter primerna za manjše skupine od štiri do osem ljudi. Sobo pobega smo na koncu projekta odprli s tekmovanjem lokalnih osnovnih šol in gostovanjem predstavnikov zamejskih knjižnic, pri čemer so udeleženci neznanstveno uživali in se tudi izkazali s svojim znanjem.

Pri končnih rezultatih sobe pobega v knjižnici smo vedno sledili v prvi vrsti spodbujanju branja, potem pa tudi ideji, da udeleženci podrobno spoznajo našo knjižnico in tukajšnjo postavitev gradiva ter si znajo na koncu tudi sami poiskati knjige. Naš namen je bil pripraviti takšne vsebine, da bi se udeleženci ob branju in iskanju počutili razigrane in da bi knjižnico spoznali kot prostor za kvalitetno preživljanje prostega časa.

V letošnjem letu bomo detektivko umestili v enoto potujoče knjižnice, kjer pripravljamo uganke za družine z mlajšimi otroki. Vse skupaj bo bolj podobno klasični sobi pobega, kjer se bo morala družina skozi zgodbo prebiti iz potujoče knjižnice.

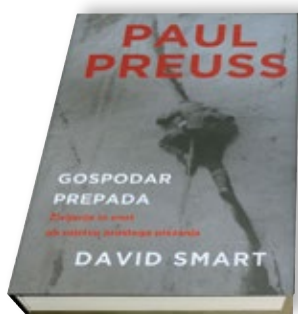

Foto: Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

DAVID SMART

PAUL PREUSS

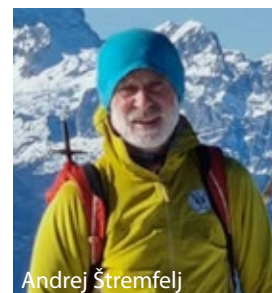
Gospodar prepada:
življenje in smrt ob
rojstvu prostega
plezanja
prevod: Gorazd Pipenbaher
Arna,
2022, t. v., 246 str., 29,90 €

ANDREJ ŠTREMFEJL

KRISTALI SREČE

Avtobiografija alpinista
ilustracije: Neža Štremfelj
fotografije: arhiv Andreja Štremfija et al
Založništvo N. Štremfelj, 2022, m. v., 317 str., 35 €

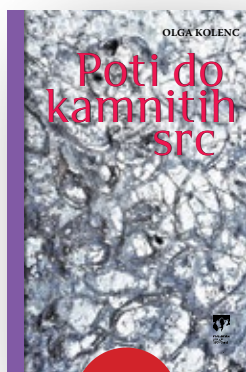
Andrej Štremfelj

Slovenija ima častljivo tradicijo prevedenih alpinističnih knjig in tej zbirki se je zdaj pridružil še prevod knjige o avstrijskem plezalcu Paulu Preussu (1886–1913), ki je v svojem času postavil nove etične standarde za premagovanje najtežjih sten. Navdahnjene knjige o njem se je lotil David Smart, avtor plezalskih vodnikov in ustanovitelj plezalskih revij, v njej pa je raziskal Preussovo življenje in korenine njegove odločitve za »čisto« plezanje brez klinov in drugih dodatnih pomagal, s čimer je že v svojem času sprožil mnogo polemik, si pridobil mnogo privrženec, a tudi nasprotnikom, po prezgodnji smrti med prvenstvenim vzponom pa za seboj pustil plezalsko dediščino, ki je preživela vse do današnjih dni. Avstrijski prvak alpinizma Reinhold Messner je zaradi Preussovega kladiva zgradil muzej in ustanovil fundacijo, ki nosi Preussovo ime, Alex Honnold, virtuozni plezalec, ki je v solo vzponu pred nekaj leti brez varoval v prostem slogu preplezal »nepremagljivi« El Capitan, pa ima Preussa za enega svojih vzornikov. Navdušujoča knjiga o alpinistični legendi. > SAMO RUGELJ

Knjiga *Objem na vrhu sveta*, ki jo je Andrej Štremfelj (1956) spisal skupaj z ženo Marijo in v kateri sta dvoglasno popisala skupno alpinistično pot vse do osvojitve Everesta, je bila zanj kot kaže šele ogrevanje, saj se dve leti kasneje vrača s samostojno avtobiografsko knjigo zgodnjih alpinističnih let, pomenljivo naslovljeno *Kristali sreče* (lepa naslovna metafora za solze sreče ob osvojitvi vrha, ki spolzijo za očali in na zaledeneli bradi tudi same hitro zmrznejo). Štremfelj v njej z ognjevitim pripovednim darom opiše svoje otroštvo in mladost, ko so ga začarale gore, saj se je z bratom Markom, ki so ju povezali prav hribi (imenovali so ju brata Štremfelj), pa legendarnim Nejcem Zaplotnikom in drugimi hitro začel lotevati vse bolj ambicioznih podvigov. Že kot osnovnošolec je z bratom, ki ga je kasneje poimenoval Mk, prehodil najzahtevnejši del Slovenske planinske poti od Vrat do Petrovega Brda, leta 1977 je z Zaplotnikom po prvenstveni smeri osvojil svoj prvi osemtisočak, Gašerbrum I, dve leti kasneje pa kot prvi Slovenec (Zaplotnik mu je tik pred vrhom odstopil prednost) stopil na Everest. A nevarnost na Himalaji nikoli ne počiva, saj se knjiga, ki bo gotovo dobila svoje nadaljevanje, sklene z Zaplotnikovo nesrečo leta 1983, ko ga na Manasluju nenadoma in nepričakovano odnese plaz, kar vpliva tudi na odpravo na Anapurno pol leta kasneje, ki jo predčasno zaključijo. Radostno popisano življenje alpinista, ki se je marsičesa loteval »na glavo«, a mu jo je, tudi po zaslugi žene Marije, ki je s svojim ženskim čutom blažila njegovo neustavljivo željo po plezanju, uspelo ohraniti celo in bistro. > SAMO RUGELJ

POTI DO KAMNITIH SRC, Olga Kolenc

24,90 €

V knjigi avtorica predstavi predvsem manj obiskane poti vzdolž zahodne slovenske meje z Italijo, ki so bile do vstopa v Evropsko zvezo zaradi strogega mejnega režima zapostavljene in bolj poredko obiskane. Doživetja ne temeljijo le na klasični pripovedi o lepotah gora, predgorij in Krasa. V njih se prepletajo tudi intimnejše in hkrati univerzalnejše razsežnosti, ki so prisotne ob večnih iskanjih v nas samih. Na poti avtorica išče celoto, vezna nit je človek, ki nase-ljuje ta prostor.

DDV je vključen v ceno.

OSNOVE PLANINSTVA, Jože Drab

24,90 €

Osnove planinstva sestavljajo teme, ki jih mora poznati vsak obiskovalec gora:

- Priporočila za varnejše obiskovanje gora (pravilna izbira in uporaba opreme, priprava na turo, poznavanje nevarnosti, vreme, prva pomoč, orientacija, tehnike gibanja).
- Predstavitev domačih in tujih gorstev in njihov nastanek in zgradba, rastlinstvo, živalstvo in zgodovina gorništva.
- Predstavitev organiziranega planinstva pri nas ter pomen družabnosti.

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti:** p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu:** 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu:** 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka:** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila:** narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS:** <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

PRIMUS
izbrane knjige

Spletna knjigarna
izbranih knjig

www.primus.si

Novosti Založbe Primus

UKRADENA POZORNOST

Odkrijte, zakaj se ne moremo zbrati – in kako si znova pridobimo zmožnost poglobljenega razmišljanja

27 €

VISOKO SENZITIVNA OSEBA

Naučite se, kako uspevati, ko vas svet prevzame

27,90 €

POT K SEBI

Uporabite modrost eneagrama, starodavnega sistema za razvrščanje tipov osebnosti, za boljše poznavanje sebe

25,90 €

ZVENEČE CEDRE RUSIJE

Prenovljena izdaja drugega dela iz znamenite zbirke o Anastasiji, samotni prebivalci tajge

25 €

SLASTNO

SAŠO ŠKETA

EVO TI KOSILO

fotografije: Sašo in Neža Šketa
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 140 str., 29,90 €

V čem je ta kuharica drugačna, kaj prinaša, česar ljubitelji kulinarike in kuharije še ne vedo, še niso poizkusili? Zdi se, da je namenjena vsem, ki si želijo skuhati malce drugačno, a zelo okusno kosilo zase, za družinske člane ali prijatelje. Knjiga je razdeljena na tri sklope: hitra kosila za med tednom, ideje za sobotna druženja in nedeljska kosila, ko imamo več časa. Opis sestavin in priprave jedi je razumljiv, tako da bi se najraje takoj lotili kuharije; v vsako dobro kuharico sodijo tudi fotografije pripravljene hrane – bralcem se namreč ob njih poredijo slinice in motivacija za uporabo kuharske knjige je zagotovljena. V vsako dobro kuharico pa sodijo tudi zgodbe – z njo nam (namesto predjedi) v uvodu postreže Sašo Šketa ter razloži zelo zanimiv naslov *Evo ti kosilo*. Nanizanih je veliko kulinarčnih idej, gremo kar kuhat. > SABINA BURKELJCA

TATJANA ŠUBIC, DARJA MAVRIN

KAKO IZDELAMO JOGURT, SIR, MASLO

fotografije: Tatjana Šubic et al.
Kmečki glas, 2022, m. v., 196 str., 25 €

Po priročnikih *Izdelajmo jogurt, maslo, sir* (2015) in *Mlečni izdelki, narejeni doma* (2019) sta Tatjana Šubic in Darja Mavrin pripravili nov strokovni priročnik, namenjen vsem,

ki bi se želeli preizkusiti v predelavi manjših količin mleka v jogurte, kislom mleko, kefir, skyr, sir ... Vsebinska je primerna za domačo rabo, ki morda kdaj prerase v kaj več, za začetnike in tudi za bolj izkušene, ki bi želeli svoje znanje razširiti, da bi znali pripraviti tudi sire različnih okusov, mehke in trde, pa kajmak, maskarpone ... Prva poglavja so namenjena splošnemu znanju o mleku in mlekarstvu. V drugem delu je podrobno predstavljeno vse, kar potrebujemo za pripravo izdelkov iz fermentirane vrste mleka, sirov in smetane. Postopki so pregledno in nazorno prikazani s fotografijami, seznamom pribora in sestavin, z navodili, pa tudi z opozorili na napake. > MAJA ČREPINŠEK

ERIKA GIOAHIN

RASTLINSKI NADOMESTKI

mleka, jogurta, namazov in sirov
fotografije: Polona Bartol
BP, 2022, t. v., 120 str., 27,99 €

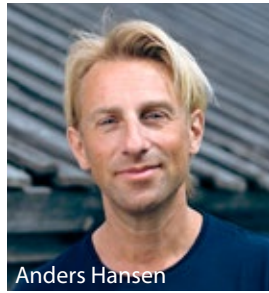
Knjiga je delo Erike Gioahin, magistre mikrobiologije, ki se zadnjih nekaj let profesionalno ukvarja s fermentacijo hrane. Kot pravi sama: »Hrana je zdravilo, črevesje pa so naši drugi možgani.« Nedavno izdani priročnik je namenjen vsem navdušencem nad rastlinsko polnovredno hrano, koristil pa bo tudi tistim, ki so intolerantni ali alergični na mlečne proizvode. Avtorica že takoj na začetku predstavi več različnih starterskih kultur za fermentacijo nadomestkov mlečnih izdelkov. V nadaljevanju razloži, kako s pomočjo tega lahko izdelamo različne pripravke od mandljeve skute, ovsenega jogurta, lešnikovovega ali mandljevega kefirja, fermentiranega tofuja, mladega sira iz mandljev in še veliko več. Recepti so zelo preprosti in se jih lahko lotijo tudi amaterski kuharji. Okusno in hkrati zdravo – odlični kuharski priročnik. > NIKA HRANJEC

www.primus.si

ANDERS HANSEN

KO MOŽGANI BLUZIJO

Odveza vsem, ki ste depresivni in tesnobni
prevod: Andreja Bolton
Mladinska knjiga, 2023, m. v., 212 str., 27,99 €

Švedski psihiater, ki preučuje evolucijsko biologijo, nam že uvodoma odgovori na vprašanje, zakaj se počutimo tako slabo, ko pa nam gre tako dobro: »Pozabili smo, da smo biološka bitja. Pozabili smo, kaj nas osrečuje.« Nato pa v knjigi to tudi pojasni, utemelji in razloži, zakaj se

danes, »ko imamo vse«, srečujemo s tesnobo in depresijo. Možgani so organ, ki ima pomembno nalogo: preživeti; in to je glavno sporočilo knjige, podprte s strokovnimi in znanstvenimi spoznanji, ki so na koncu tudi citirani. Ni lažno upanje, da bo vse v redu, temveč nam čtivo s pomočjo biologije omogoča spoznati, da z nami ni nič narobe. Anksioznost in depresija sta namreč pogosto naša obrambna mehanizma, del normalnosti in ne bolezni. V svetu, kjer premalo spimo, jemo predelano hrano, se ves čas soočamo s preveč stresa, mnogo preveč sedimo, se premalo gibamo in smo konstantno izpostavljeni imaginarnim primerjavam na družbenih omrežjih, ki nas vodijo stran od samozavesti in prepričanosti vase v osebno nezadostnost, ni nič nenavadnega, da se počutimo slabo. Hansen ponudi nekaj nasvetov (telesna dejavnost, pravi prijatelji), vendar v večini ne moralizira, kaj moramo storiti, temveč nam le razloži, zakaj je tako, kot je. Kar je dejansko čisto dovolj, saj je spoznanje, vedenje in razumevanje vse kar potrebujemo. > AJDA VODLAN

MICHAEL MOSLEY

BREZ MUK V SPANJE

Kako se res dobro naspiti s programom Fast Asleep
prevod: Petra Anžlovar
Aktivni mediji, 2022, m. v., 313 str., 25,90 €

Nekaj tako preprostega, kot je zdravo spanje v dovolj velikih odmerkih, je v zadnjem obdobju, prepredenem z nezdravim prehranjevanjem in nenehno priključenostjo na razne zaslone, postala tudi tema številnih priročniških in poljudnoznanstvenih knjig – nekatere, denimo *Zakaj spimo*, smo dobili tudi v slovenskem prevodu. Michaela Mosleyja v slovenščini že poznamo po njegovi knjigi *Dieta Fast 800*, v kateri promovira način izgubljanja pretirane telesne teže s kombinacijo prekinitvenega posta in znižanega vnosa hrane, svoje poglede na zdravo življenje pa logično dopolnjuje s priročnikom *Brez muk v spanje*, v katerem, spodbujen z lastno nespečnostjo, na preprost, a učinkovit način razloži, zakaj so težave s spanjem tako pogoste, zakaj je spanje tako pomembno za splošno zdravje itn. Mosley je tudi sam sodeloval v različnih spalnih poskusih in preizkusil različne metode za njegovo izboljšanje, rezultat pa je štiritedenski program izboljševanja spanja, ki je opisan v tej knjigi, podkrepljen tudi s številnimi recepti za hrano, ki prispeva k boljšemu spanju, saj ponudi različne nasvete za nespečneže vseh vrst, od tistih z najstniškimi težavami, tistih, ki delajo v nočnih izmenah in po vrnitvi domov težko zaspijo, do tistih, ki potujejo v druge časovne pasove ter se tam soočijo z večdnevnim ali celo daljšim jetlagom. Uporabno! > SAMO RUGELJ

TIKA HRIBAR, TAJKA SELAN

ŽIVJO, LEPA KOŽA

Vida, 2022, m. v., 295 str., 34,90 €

Svet je danes popolnoma zasičen s kozmetičnimi izdelki in spletnimi vplivneži, ki promovirajo lepotno industrijo. Tika in Tajka sta eni izmed redkih domačih strokovno podkovanih vplivnic, ki številnim sledilcem na družbenih omrežjih skrbno podajata svoje znanje, vse to pa sta sedaj združili v prvem popolnoma slovenskem priročniku za nego kože. Na začetku bralce podučita o zgradbi in nalogah kože, natančno opišeta, kakšna je kožna bariera in kako ugotovimo, ali je poškodovana. Priročnik je zanimiv tudi zaradi njune izmenične pripovedi. Tika je specialistka managementa, a se neformalno na področju nege kože izobražuje že osemnajst let. Mnogi jo poznajo po njeni platformi Tixibeauty.com, Tajka pa je študirala kozmetologijo in kasneje še industrijsko farmacijo. Njena misija je izkoreninjanje napačnih mitov s področja kozmetike, zato je ustanovila blog Cosmedoc.si, kjer ponuja tudi možnost individualnega svetovanja o negi kože. Kvalitetno priročniško delo, s pomočjo katerega boste lažje razumeli in pravilneje izvajali nego, ki je primerna za vaš tip kože. > NIKA HRANJEC

PETE EGOSCUE

BREZ BOLEČIN

prevod: Višnja Jerman
Primus, 2022, m. v., 314 str., 27 €

Imate nenehne bolečine v rami, se pritožujete nad zategnjem vratom ali glavoboli, tožite zaradi vrtoglavice? Sezite po tej knjigi, v kateri vam mednarodno priznani fiziolog Pete Egoscue odkriva revolucionarne tehnike, s katerimi se boste poslovili od bolečin in znova zaživeli povsem lahko! In ne, še zdaleč ne gre za kakršnokoli prevaro – Egoscue zgolj stavi na preverjene tehnike, ki vključujejo posamezne ciljne gibe, s katerimi lahko osvobodimo telo iz primeža bolečin ter skozenj znova poženemo energijo. Priznani strokovnjak je namreč v desetletjih svojega dela spoznal, da se pretekle generacije niso soočale s tolikšno vrsto mišično-skeletnih bolečin kot današnji svet zgolj zato, ker so se vsaj dvakrat več gibale! In prav gib ter z njim na novo vzpostavljeno mišično ravnovesje pogojujeta boljše počutje in nam pomagata pri odpravi bolečin, obenem pa nas vodita tudi do večje psihofizične trdnosti in vzdržnosti. Avtor poljudno naniža znanstvena dejstva, povezana z (ne)delovanjem posameznih delov telesa, postreže pa tudi s konkretnimi vajami, ki nas bodo vrnile na pot življenja brez kakršnih koli bolečin. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Nasveti in vaje za oblikovanje skupne vizije dobrega zakona!

OSEM LEKCIJ za SREČNEJŠI ZAKON

ZBIRKA WILLIAM GLASSER 4. KNJIGA

dr. WILLIAM GLASSER in CARLEEN GLASSER

ZALOZBA-CHIARA.SI | 01 5341 252
PRODAJA@ZALOZBA-CHIARA.SI

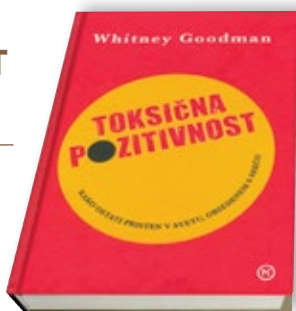
WHITNEY GOODMAN

TOKSIČNA POZITIVNOST

prevod: Ana Grmek

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 267 str., 32,99 €

Psihoterapevtka Whitney Goodman je dolga leta stoično prebirala številne pozitivne afirmacije in stavke, zapisane v knjigah, medijih in na družbenih omrežjih, dokler ji pred štirimi leti ni prekipe- lo: ustvarila je profil na Instagramu, na katerem je začela pisati o toksični pozitivnosti, iz vsega skupaj (in tudi na podlagi njenih bogatih psihoterapevtskih izkušenj) pa je kasneje nastala pričujoča knjiga. Seveda ni z optimizmom in pozitivno naravnostjo v osnovi prav nič narobe, v knjigi hitro razčisti Goodmanova, a tisto, kar jo najbolj žuli in kar je spoznala tudi v letih dela s svojimi klienti, je to, da lahko instantna pozitivnost po njenem napravi v ogromno življenjskih situacijah – denimo ob raznih izgubah, žalovanjih, razvezah, ob napadih tesnobe in podobnih situacijah – več škode kot koristi. Še več, na nas in naše počutje lahko deluje že prav toksično! Knjiga prinaša osvežujoč pogled na odnos do pozitivnosti, ki se je v zadnjih letih zažrla v vse naše pore, in nam ob tem odpira oči, da ni slabih čustev, temveč da je vsa skrivnost dobrega počutja v tem, da se povežemo z vsem, kar se poraja v nas, vse to sprejmemo, predelamo in se iz vsega občutenega tudi česa (novega) naučimo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DANIEL H. PINK

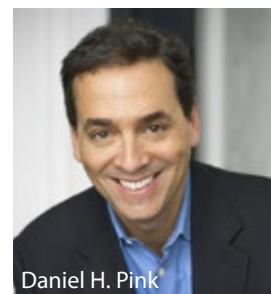
MOČ OBŽALOVANJA

Kako nas pogled nazaj žene naprej

prevod: Niki Neubauer

UMco, zbirka Preobrazba,

2023, m. v., 310 str., 24,90 €

Daniel H. Pink

Po knjigi *Kdaj* (2018, prevod v slovenščino 2019), v kateri je Daniel H. Pink raziskoval človeške časovne cikle in iskal primerne trenutke za različna opravila in odločitve, se ta priljubljeni ameriški pisec uspešnic z raznovrstnimi vsebinami vrača s knjigo *Moč obžalovanja* (izvirni izid 2022), v kateri

obžalovanje vidi kot priložnost za osebnostno rast in razvoj, saj filozofijo »brez obžalovanja«, ki jo živijo nekateri ljudje, vidi kot precej nespametno. Pink izhaja iz tega, da vsakdo kaj obžaluje, ti občutki pa so temeljni del našega življenja, ki jih lahko uporabimo na izvirne in domiselne načine, s katerimi svoje obžalovanje unovčimo za prihodnje pametnejše odločitve, boljše rezultate v službi in šoli ter za poglobljanje svojega občutka smisla in poslanstva. Pink se v knjigi opira na raziskave s področja psihologije, nevroznanosti, ekonomije in biologije, s katerimi spodbija splošno sprejete predpostavke o čustvih in vedenju. Z uporabo največjega vzorca stališč do obžalovanja, ki so jih izrazili anketiranci ene najboljše raziskav z naslovom Svetovna anketa o obžalovanju (World Regret Survey) – ta je vključevala več kot 16.000 ljudi v 105 državah, tudi Slovenijo – avtor identificira štiri glavne vrste obžalovanja, prisotne pri večini ljudi, te pa so: temeljna obžalovanja, obžalovanja pomanjkanja poguma, moralna obžalovanja in obžalovanja zvez. Vsa ta obžalovanja, navaja Daniel H. Pink, delujejo kot »fotografski negativ« dobrega življenja. Če razumemo, kaj ljudje najbolj obžalujejo, lahko doumemo tudi, kaj najbolj cenijo. Sledeč preprostemu, znanstveno utemeljenemu procesu v treh korakih, ki ga avtor smiselno razdela, lahko po njegovem mnenju svoje obžalovanje spremenimo v pozitivno silo za bolj premišljeno delo in kvalitetnejše življenje, s čimer knjiga *Moč obžalovanja* postane zelo uporaben in nepogrešljiv vodnik za dobro življenje. > SAMO RUGELJ

STUART FARRIMOND

ZNANOST O ŽIVLJENJU

prevod: Tim Hiti Ožinger

Hiša knjig, 2022, t. v., 255 str., 30,99 €

Svetovno znani zdravnik dr. Farrimond nam z novimi znanstvenimi spoznanji odgovori na 219 vsakdanjih vprašanj, ki jih razdeli na jutro, popoldan, večer in noč, torej takrat, ko

si jih zastavljamo. Pri tem podre marsikatero stereotipno prepričanje (Ali ženske res več govorijo kot moški?), razkrije marketinško prevaro (So kosmiči res zdravi?), morda reši našo intimno zvezo (Mi telefon uničuje spolno življenje?), nam pomaga shujšati in živeti zdravo (Tako zdravo jem, zakaj se torej redim?), predvsem pa razumeti najosnovnejše stvari v naših življenjih, ki jih marsikdaj ne razumemo. V svojih odgovorih uporabi spoznanja iz psihologije, nutricionistike, pa tudi biologije in fizike, ter nam pomaga ne le bolje razumeti, temveč tudi da znamo ključne stvari spremeniti. Čeprav so podatki strokovno podkrepjeni, je branje trivialno in zabavno – vsako vprašanje je svoje poglavje na eni ali dveh straneh, ki ga lahko hitro preberemo, zato spada ta knjiga na knjižno polico vseh radovednežev. > AJDA VODLAN

KELLY MCDANIEL

HREPENENJE PO MAMI

Kako naj odrasle hčere razumejo in prebolijo pomanjkanje ljubeče nege, varnosti in vzgoje

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 272 str., 32,99 €

Certificirana psihoterapevtka, ki pomaga ženskam zaradi odvisnosti v odnosih, je po treh desetletjih raziskav, prakse in učenja, definirala hrepenenje po mami kot navezovalno poškodbo in raziskala posledice navezovanja na čustveno kompromitirano mamo. O tem vodi tudi delavnice in o konceptu hrepenenja po mami predava po vsem svetu. V knjigi najprej podrobno predstavi tri bistvene elemente materinske ljubezni: ljubečo skrb, varnost in zaščito, pa tudi vzgojo in usmeritev. Pomanjkanje ene, dveh ali vseh treh prvin med odraščanjem vodi v nastanek praznine in trajno hrepenenje po ljubezni v odrasli dobi, kar nam avtorica razjasni z biološkega, čustvenega in psihološkega vidika. Različne zgodbe v knjigi nam pomagajo razumeti lastne bolečine in nas korak za korakom peljejo po poti ozdravitve, pa naj bo ta v obliki večje čustvene varnosti, manj tesnobnih občutkov ali zmožnosti sočutja in razvijanja ljubečih in spoštljivih odnosov z bližnjimi. > RENATE RUGELJ

Damijan Šef

Internetni »dating« ali naravni pristop

DANAŠNJI IZZIVI SODOBNEGA MOŠKEGA

»Zakaj vam ne gre tako, kot bi si želeli in kaj je potrebno narediti, da boste v današnjem času uspešen iskalec ženske, ki si jo resnično zaslužite in se boste hkrati ob tem še nebeško zabavali?«

cena: 19,80 €

ŽE NA VOLJO V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

WILLIAM GLASSER, CARLEEN GLASSER

OSEM LEKCIJ ZA SREČENEJŠI ZAKONprevod: Aleksander Urbančič
Chiara, 2023, m. v., 104 str., 18,90 €

So vam poznani stavki v slogu »če bi se ti spremenil/a, bi bilo v najini zvezi vse drugače«? Jih v zakonskih prepirih pogosto uporabljate? Dr. William Glasser, avtor teorije izbire, pojasni, da človekove največje frustracije izhajajo prav iz dejstva, da razloge za svoje nezadovoljstvo večinoma pripisujemo »zunanjemu nadzoru«. A ključ do sreče je treba iskati drugje – v zavedanju, da samo mi sami, z izbiro svojega ravnanja ali čustvovanja (so)oblikujemo svoje življenje in odnose v njem. In prav to je tudi glavno sporočilo vseh osem predstavljenih lekcij te knjige, ki jo je dr. Glasser ustvaril skupaj s svojo soprogo Carleen. Na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj dela s pari sta se v pričujoči knjigi lotila osvetljevanja različnih zakonskih izzivov. V svojem delu tako med drugim predstavljata, kaj se zgodi, če za vse težave nenehno krivimo partnerja, nas opozorita, katerih sedem razdrilnih navad je lahko usodnih za zakon, in nas opolnomočita, kako v dolgoletno zvezo vnesti svežino, vznemirljivost in novo zadovoljstvo. Knjiga, vredna branja tako za strokovnjake, ki delajo s pari, kot tudi za vse, ki se zavedajo pomena povezovalnih navad, ki so osnovni gradniki trdne in srečne partnerske zveze. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

RHONDA BYRNE

SKRIVNOST LJUBEZNI, ZDRAVJA IN DENARJANadaljevalni tečaj
prevod: Neža Kralj
Mladinska knjiga, 2022, m. v., 339 str., 32,99 €

Smisel življenja, poudarja avtorica tega priročnika, ki predstavlja nadaljevanje slovite predhodnice, svetovne knjižne uspešnice *Skrivnost*, je v odnosu s soljudmi, zato svojo pozornost v knjigi najprej namenja ljubezni, tej občeloški gonilni sili. Ob tem avtorica tako kot v prvem delu tudi sedaj ne pozabi poudariti pomena naših misli, saj prav te sprožajo vsa naša čustva. Kdor se, denimo, pogosto utaplja v jezi, nezadovoljstvu, strahu ali žalosti, preprosto ne more v svoje življenje pritegniti ničesar pozitivnega – ne zelenega partnerja, trdnega zdravja ali dobrega finančnega stanja. Šele ko bomo v svoj vsakdanjik vpeljali vaje iz hvaležnosti in vizualizacije, lahko začnemo postopoma spreminjati svoje življenje. In ne, to še zdaleč ni prav nič nemogočega, nas navdihuje avtorica ter vse skupaj podkrepi z zgodbami ljudi, ki so svoja življenja že spremenili po metodah iz knjige *Skrivnost*. Ob tem pa za nameček naniza še strategije, s katerimi se učinkovito lotimo manifestacije zelenega. Stran s samopomilovanjem in pritoževanjem torej, čas je za akcijo! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

WILLIAM H. McRAVEN

ZAČNITE PRI POSTELJIprevod: Luka Pieri
Aktivni mediji, 2023, t. v., 127 str., 20 €

Če imate pri načrtovanju boljšega in učinkovitejšega življenja radi disciplino, potem je to prava knjiga za vas. Napisal jo je upokojeni admiral William H. McRaven (1955), ki ima za seboj kariero na različnih področjih, saj je bil poveljnik vseh ameriških specialnih enot, pa tudi rektor teksaškega UT Systema, ki združuje več univerz in bolnišnic, zdaj pa je v nadzornih svetih velikih podjetij. V svoji uspešnici *Začnite pri postelji* iz leta 2017 motiviranemu bralcu postreže z

BOB GOFF

SANJAJTE DRZNOprevod: Marko Nzobandora
Celjska Mohorjeva družba,
2022, m. v., 259 str., 22,50 €, JAK

Res je, na svojih življenjskih poteh niletimo na mnogo ovir, a samo od nas je odvisno, ali nas bodo te popolnoma podrle ali pa bomo, nasprotno, v njih videli izziv oziroma možnost, da se iz vsega skupaj naučimo nekaj novega in se tako obogatimo za še eno življenjsko izkušnjo. V tem duhu nas Bob Goff, znani in priljubljeni motivacijski govorec ter avtor številnih knjižnih uspešnic, vodi skozi pričujočo knjigo, v kateri ne skopari s konkretnimi primeri, vzetimi iz svojega lastnega življenja, ki jih pogosto popestri s kančkom humorja, za nameček pa skoraj vsako poglavje okrona tudi s kakšno Jezusovo modrostjo, kar da njegovim razmišljanjem še večjo težo. Med branjem tako prijetno vijugamo od samospoznavanja pa do razmislekov o svojih največjih ambicijah in sanjah, ob tem pa se učimo, kako naj poglobimo vero vase in svoje sposobnosti. Ob koncu knjige nam avtor natrosi obilo vprašanj, ki vodijo v samorefleksijo in nas hkrati spodbujajo, da lahko uresničimo še tako drzne sanje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ELAINE N. ARON

VISOKO SENZITIVNA OSEBAprevod: Mateja Zevnikar
Primus, zbirka Primula,
2022, m. v., 343 str., 27,90 €

Če so vas v otroštvu kar naprej obsojali, da ste cmera, ali pa če vas še dandanes nemara motijo močni zvoki in drugi intenzivni dražljaji, vam avtorica te knjige že na samem začetku ponuja nežno tolažbo: Ne, z vami ni prav nič narobe, le med tiste ljudi sodite, ki jih znanstveniki označujejo kot »visoko senzitivne osebe«. To še zdaleč ne pomeni, da ste introvertirani ali nevrotični, še dodaja Aronova, ampak da do sedaj preprosto niste vedeli, kam s čustvi, ki se porajajo v vas. Vsem tem silnim stiskam – da so te res hude, ve najbolje prav Aronova, ki je tudi sama visoko senzitivna oseba in je, preden se je na psihoterapiji lotila dela na sebi, močno trpela in se pogosto skrivala pred zunanjim svetom – je zdaj odklenalo! Pričujoče delo, ki s svojimi koristnimi nasveti, sestavljenimi na podlagi zgodb avtoričinih raziskav, intervjujev s prostovoljci in različnih znanstvenih študij, bo namreč v odlično pomoč vsem, ki se spopadajo z izjemno senzitivnostjo. Avtorica v knjigi med drugim predstavi, kako visoka senzitivnost vpliva na številna področja našega življenja, z nanizanimi tehnikami pa nas spodbudi, kako si povrniti samozavest, preokvirirati svoje pretekle izkušnje in iz življenja potegniti kar se da največ! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

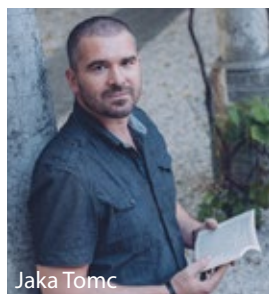
desetimi nasveti/zapovedmi, povzetimi iz obdobja urjenja, s katerimi lahko v življenju lažje dosežejo to, kar si želijo. Vse začne pri vsakdanjem pospravljanju postelje, nadaljuje z zavedanjem, da je v življenju treba znati delovati v timu, da je pri presojanju ljudi pomembna velikost njihovega srca, da življenje ni vedno pošteno, da nas uspeh lahko utrdi, da je treba biti drzen, da je treba ohraniti upanje, da se človek ne sme nikoli predati in ne sme podlegati ravnodušnosti. Učinkovito! > SAMO RUGELJ

JAKA TOMC

STOP IGRA

Proksima, 2023, m. v., 190 str., 19,90 €

Jaka Tomc

»Kot otroci smo rekli stop igra, če nam kaj ni ustrezalo. Hotel sem stop igro ...« o svojem življenju z bipolarno motnjo pripoveduje Jaka Tomc (1980). Za avtorja, pisatelja, pesnika

in založnika je to druga knjiga o življenju z bipolarno motnjo (*Manični poet*, 2010) in hkrati njegova deveta avtorska izdaja (*Androidi čutijo v barvah, Pokanje mehurčkov, Dandy dildo, Zgodba o Davidu Locku ...*). Knjiga, ki se prebere na dušek, prepleta dnevniške zapiske, zdravniške diagnoze, avtorjeva razmišljanja, spoznanja in opise dogajanja, kot se mu je zarezalo v spomin. Avtor sega globoko vase, raziskuje zavest in zunanji svet. Piše o ponavljajočih se cikličnih maničnih epizod, mogočnih valov od vznesenosti do globoke depresije, ki človeka premetavajo od privzdignjenega stanja v nezadržno naraščajoč nemir in razdražljivost ... dokler se ne razpoči, zlomi. Sledi hospitalizacija, nato pa mukotrpna pot nazaj na izhodišče. Brutalno iskreno pripoveduje o dogajanju z očmi insajderja, človeka, ki je bil tam in je videl dno in vrh, kar branju daje posebno vrednost tudi z nebeletističnega vidika. > MAJA ČREPINŠEK

ROBERT KUDER

SESTAVLJANJE

Iskanja, 2022, m. v., 293 str., 20 €

Svetovni popotnik in duhovni iskalec Robert Kuder nas v svoji drugi knjigi povabi na pot odkrivanja: razkriva nam nove kraje, kulture, ljudi in religije, predvsem pa resnico o sebi in tem, kdo je. Pridružimo se mu v Parizu v sedemdesetih letih, kjer je kot otrok začel svojo pot, in sledimo njegovi življenjski zgodbi po Indiji, Braziliji, Bosni, Šrilanki in še marsikje. Njegovi slikoviti opisi mest so idealni za bralce potopisov in popotnike, medtem ko je njegov odkritosrčen proces iskanja sebe popolno branje za vse, ki jih zanimajo avtobiografije in širjenje lastnih obzorij. Na svojih popotovanjih avtor pride do raznih spoznanj, ki lahko tudi bralca spodbudijo k razmisleku. »Življenje se nam v vsakem trenutku izteka, kot pesek v peščeni uri, ki nam z vsakim drobcenim zrncom odmerja, koliko časa nam je še ostalo,« je le ena izmed misli, ki jih avtor deli v tem večplastnem delu. > ANJA KAMENARIČ

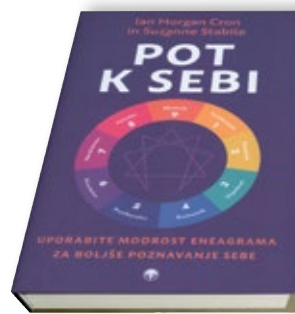
IAN MORGAN CRON, SUZANNE STABILE

POT K SEBI

Uporabite modrost eneagrama za boljše poznavanje sebe

prevod: Anaja Sever

Primus, zbirka NeZavedno, 2022, m. v., 284 str., 25,90 €

Ian Morgan Cron je ameriški psihoterapevt in episkopalni duhovnik. Po srečanju s Suzanne Stabile, dobro poznavalko eneagrama, sta oba postala predavatelja, knjižna avtorja in učitelja eneagrama. Eneagram je sistem razvrščanja devetih tipov osebnosti (perfekcionista, pomočnik uspešnež, romantik, preiskovalec ...). Je močno orodje uvida in trdna opora na poti samospoznanja. Avtorja drugega za drugim osvetlujeta posamezne tipe osebnosti, motivacijo in gonila njihovega vedenja, njihovo otroštvo, odnose na delu, v družini in s prijatelji, njihove darove in slabosti. Razložita, kaj v eneagramu pomeni stransko število. Cilj razumevanja svojega eneagramskega tipa (števila) je krepitev samozavedanja in učenje, kako prepoznati dele svoje osebnosti, ki nas omejujejo. Namen je preseganje samouničujočih dimenzij osebnosti, izboljšanje odnosov in večje sočutje do drugih, da bi se znova združili s svojim prvim jazom. > MAJA ČREPINŠEK

PETER MAROLT

NEVIDNA MOČ PROSTORA

Buča, 2022, m. v., 321 str., 24,50 €

Arhitekt, likovni ustvarjalec, pesnik haiku poezije (*Kakor ptica v nebo, Onkraj vseh besed*), raziskovalec in teoretik arhitekturnega prostora Peter Marolt (1965) v tem delu raziskuje realnost prostora onkraj vidnega. Vsebin deli na dva dela z naslovoma Moč in možna premena zavesti ter Nevidna moč prostora. Na osnovi osebnih izkušenj predstavlja možne modele drugačne resničnosti, vlogo obstoja elementov narave in energij v prostoru, in razmišlja o tistem, kar požene stvari v tek. Uvid v soodvisnost vsega obstoječega mu odpirata ustvarjalna domišljija in umetniška namera, kar se odraža tudi v hibridni obliki knjižnega dela, ki povezuje prozno besedilo (misel) z ilustracijo (ustvarjalno vizualizacijo) in haiku poezijo (poetični uvid). V iskanju očem nevidnega se obrača h kreativnemu viru narave, razbira informacije na nezavedni ravni, sprejema nadčutne zaznave, sozvenenje energetskih tokov, mreže in točk prostora. Pogloblja se v bistvo živali. Interpretira jih večplastno, kot simbole, ki razkrivajo dogajanje v človekovi notranjosti, v njegovi podzavesti. Knjiga se zaključuje s seznamom priporočene literature za potohodce prostorov onkraj vidnega. > MAJA ČREPINŠEK

VESNA PRIJATELJ

IGRE STRAHU; Dovolj je

samozaložba, 2022, m. v., 176 str., 23,90 €

Potopis skozi desetletje življenja z boleznijo je Vesna Prijatelj (1962) napisala na osnovi lastne izkušnje, resničnih dogodkov, dokumentov, korespondenc in razmišljanj, ki jih je beležila v času boja z rakom. Avtorica, ki ima izobrazbo na področju medicine, razgalja svojo izkušnjo bolezni, njenega vpliva na duševnost in telo, na družinske, partnerske, prijateljske in poslovne odnose. Piše o izkušnjah borbe, ki se ne preda. Govori o prvih trenutkih, ko diagnoza človeka pretrese, in nato o iskanju, dvomih in težkih odločitvah, o strahu, zdravljenju, izboljšanjih in poslabšanjih. In nato o nujnih spremembah v življenju, o tem, kako

počistiti navlako in živeti dalje. Razgrinja misli o spoznanju lastne končnosti in o preživetju. Pogumno, informirano in aktivno pretresa uradno medicino, ostro osvetli zdravstveni sistem in njegove akterje v dobrem in slabem. V drugem polu knjige kot iskalka lastnih poti z bralci deli izkušnje s številnimi vzporednimi, komplementarnimi terapijami, ki jih je preskusila sama. Ta pol knjige je za bolnike lahko svetilka na poti individualne odločitve za optimalen izbor med različnimi možnostmi komplementarnih terapevtskih pristopov. Vesna Prijatelj je tudi avtorica knjig *Carica, Prebujanje in S teboj v tišini*. > MAJA ČREPINŠEK

CAROLINE MYSS

ANATOMIJA DUHASedem stopenj moči
in zdravljenja

prevod: Višnja Jerman

Primus, zbirka NeZavedno,
2022, m. v., 294 str., 27,90 €

Po *Arhetipih*, *Petih mitih o zdravljenju* in *Posvečenih dogovorih* smo v slovenščini dobili še prevod temeljnega dela Caroline Myss (1952), ameriške intuitivne zdravilke, mistikinje in avtorice uspešnic o misticizmu ter dobrem počutju. Prepoznavnost je dosegla s pričujočim temeljnim delom, v katerem razkriva svoje vedenje o energijskem zdravljenju, ki ga utemljuje na starodavnih spoznanjih hindujske, krščanske in kabalistične tradicije. Priročnik je razdeljen na dva dela. Prvi del je uvod v anatomijo duha, v katerem avtorica pojasnjuje bistvo energijske medicine, moč hindujskih čaker, krščanskih zakramentov in kabalističnega drevesa življenja (sefirot). V drugem delu podrobno razdeli sedem svetih resnic; pove, da se vsaka bolezen ujema z določenim vzorcem prepričanj in čustvenega ter mentalnega stresa, ki sovplivajo na zdravje določenih delov človeškega telesa. Teoretični deli besedila so dopolnjeni s številnimi praktičnimi primeri, s katerimi avtorica osvetljuje pot samoraziskovanja, podaja pa tudi odgovore na vprašanje, kako se okrepiti. > MAJA ČREPINŠEK

KEN WILBER

**KRATKA
ZGODOVINA VSEGA**

prevod: Jedrt Maležič

Primus, zbirka Primula,
2022, m. v., 402 str., 29,90 €

Knjiga bi prav lahko bila najboljši uvod v miselnost človeka, ki so ga poimenovali »Einstein zavesti«. Avtor,

priznani ameriški filozof, je svoje prvo delo *The Spectrum of Consciousness* napisal pri 23 letih in takoj zaslovel, saj je uspešno združil vzhodni in zahodni način razmišljanja, ali kot v predgovoru zapiše Tony Schwartz, da je »poročil Freuda z Budo«. Wilber je kasneje napisal še enajst knjig, v tej (ki je izšla leta 1996) pa je združil bistvo vseh prejšnjih knjig in spisal čtivo za širšo publiko (uvod v integralno teorijo), saj za razumevanje vsebine ne potrebujemo predhodnega znanja. V kontekstu duhovnosti se skozi knjigo sprehodimo od velikega poka pa do danes in preučujemo različna zgodovinska obdobja (revolucionarne spremembe v proizvodnji), dogajanje, predvsem pa vplivanje, ki sta ga čas in takratna družba imela na človeka, njegovo zavest in um: »od materije do življenja do uma«. »Subjekt je umeščen v kontekste in tokove svojega lastnega razvoja, svoje lastne zgodovine, svoje lastne evolucije in slike sveta, ki jih izdeluje, so v veliki meri odvisne ne toliko od sveta kot od te zgodovine.« Vsi mi smo namreč sinovi in hčere plemen. To je knjiga široke razsežnosti – Wilber namreč pravi, da je vsaka interpretacija vezana na kontekst: »Veliko postmoderno odkritje je, da niti jaz niti svet nista vnaprej dana, temveč obstajata v kontekstih in ozadjih, ki imajo zgodovino, razvoj.« Vendar odgovori naše prihodnosti niso v preteklosti, saj je »za vsak evlucijski korak potrebno plačati ceno«. To je prvi prevod del tega velikega misleca in prepričana sem, da bo navdušil zainteresirane bralce. Čtivo vsebinsko ni enostavno, vendar je strukturno tako napisano (v obliki vprašanj in odgovorov), da je dostopno vsem, ki želijo razmišljati o našem kontekstu in rešitvah, ki jih avtor ponudi: zavrnitev puste dežele in sprememba zavesti, ki je vključena v spremembo institucij. Za konec pa poslastica: intervju avtorja z Leno Wachowski (scenaristka in režiserka *Matrice*). > AJDA VODLAN

VLADIMIR MEGRE

ZVENEČE CEDRE RUSIJE

Zveneče cedre Rusije, knj. 2

prevod: Miroslava Jakopec

Primus, 2022, m. v., 253 str., 25 €

Druga knjiga (prva je *Anastasija*) iz zbirke *Zveneče cedre Rusije* nosi enak naslov kot celotna zbirka, s katero je ruski podjetnik, pisatelj, filozof in mistik Vladimir Megre (1950) prebudil starodavno duhovno dediščino prostranstev tajge in dosegel najprej velik uspeh v Rusiji, nato pa še mednarodni preboj. Zbirka je sprožila družbeno in versko gibanje, ki ga je težko opredeliti, saj temelji na intuitivnem, ki ga mora vsakdo prebuditi v samem sebi. Tja ga je že ob našem rojstvu položilo stvarstvo. Zato vsakdo, ki je prebujen, uvidi, da je Zemlji treba pomagati, da si opomore. Razmah vrčkarstva in sonaravne pridelave hrane sta prva koraka k velikim spremembam v prihodnosti. Avtor tudi v drugi knjigi pripoveduje o svojem srečanju s skrivnostno mlado žensko Anastasijo, ki ima (šamansko) moč, da seže v prihodnost in preteklost, ju vidi in si z njima pomaga pri zdravljenju z mislimi oz. »žarkom«. Enako je nekoč davno zdravil Jezus. Anastasija se vživlja v rastline in ljudi. Povezuje se z vesoljem, s stvarnikom. Živi kot puščavnica, avtorja pa je izbrala, da nam prenaša njeno učenje in sporočilo, ki je preprosto, čisto in prežeto z dobroto in ljubeznijo. > MAJA ČREPINŠEK

DON JOSÉ RUIZ

**ŠAMANSKE
ŽIVALI MOČI**Sprejemanje naukov
živalskega sveta

ilustracije: Varlamova Lydmila et al.

prevod: Jure Šešet

Primus, 2022, m. v., 371 str., 23,90 €

Tolteška izročila učijo spoštovanja do vseh živali, ki bivajo z nami na planetu Zemlja, in opominjajo, da opazovanje živalskega sveta omogoča tudi boljše raziskovanje sebe in tega, kar bi radi pri sebi spremeni. Don José Ruiz, sin priljubljenega duhovnega učitelja don Miguela Ruiza, je predstavil dolg seznam živali, ki so po šamanskem izročilu lahko odlične učiteljice in s svojim načinom življenja ponujajo človeku dragocene nauke in vpoglede. Poleg preglednega vodnika po abecedno predstavljenih živalih (od aligatorja, delfina, kragulja preko mačke, orla, pingvina do sove, vidre, žerjava in drugih) nam preko osnovnih elementov zemlje, zraka, ognja in vode ponudi tudi ključne pripomočke za aktiviranje skritih moči in modrosti v sebi. > BETI HLEBEC

Tudi letos vas želimo na začetku leta na kratko obvestiti o Strokovnih sredah, ki jih pripravljamo v Mestni knjižnici Ljubljana, Pionirska – Kompetenčni center za mladinsko književnost in knjižničarstvo že vse od leta 1972. Namenjamo jih široki strokovni javnosti, nanje pa vabimo še vse zainteresirane in tudi laično javnost. Srečanja potekajo v Mestni knjižnici Ljubljana, stavbi Knjižnice Otona Župančiča, v večnamenski dvorani v 3. nadstropju knjižnice. So brezplačno dostopna, z izjemo aprilskega simpozija, na katerega se je treba prijaviti in plačati kotizacijo.

STROKOVNE SREDE V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA V LETU 2023

Strokovne srede so nacionalni projekt izobraževanja mladinskih in šolskih knjižničarjev in so del nacionalnega projekta bralne kulture, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije. Usmerjene so v področja promocije kakovostnih mladinskih knjig in branja in tudi v mladinsko knjižničarstvo.

V prvi polovici leta se bodo zvrstile tri Strokovne srede. Januarsko smo pravkar izvedli. V sklopu Meseca zlatih hrušk smo predstavili štiri knjige, dobitnice priznanj zlata hruška 2022, in se na okrogli mizi, ki jo je vodila mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske,

pogovarjali z založniki in avtorji, prejemniki omenjene nagrade, in sicer:

- izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga *Romeo in Julija iz sosednje ulice* (Založba Miš; dr. Gaja Kos in Jure Engelsberger),
- izvirna slovenska mladinska poučna knjiga *Naš Jurčič* (Mestna knjižnica Grosuplje; Damijan Stepančič),
- prevedena mladinska leposlovna knjiga *Bratov Kožuh* (Založba Mladinska knjiga; Alenka Veler),
- prevedena mladinska poučna knjiga *Pod zemljo* (Založba Mladinska knjiga; Andrej Ilc).

V drugem delu januarske Strokovne srede smo se posvetili 50. jubileju edine slovenske strokovne revije za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev *Otrok in knjiga*, na katerega smo povabili glavno in odgovorno urednico revije, gospo Darko Tancer Kajnih, ki dela z revijo že 42 let in se po 38 letih predanega uredništva v mesecu februarju upokojuje.

Hvaležni smo ji za njeno odlično delo in sodelovanje z uredniškim odborom revije, povezovanje z najrazličnejšimi ustanovami, društvi in posamezniki doma in v tujini, ki delujemo na omenjenih področjih, v katere je revija strokovno usmerjena.

Reviji, ki jo od vsega začetka izdaja Mari-borska knjižnica, želimo uspešno in dolgo življenje.

Spomladi pripravljamo še dve Strokovni sredi, in sicer aprilski simpozij (program bo objavljen pravočasno) in v maju še predstavitev knjižnih novosti.

V drugem delu leta pripravljamo tri Strokovne srede: septembrsko, ki je posvečena novi bralni sezoni in na kateri se predstavljamo ustanove in društva, v katerih nas delovno povezujejo otroci, mladi bralci in knjige zanje, oktobra predstavljamo nacionalna projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ ter novembra vso pozornost usmerjamo v predstavitev novega *Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2023*.

Dobrodošli na Strokovnih sredah! Veselimo se vseh dosedanjih in tudi novih udeležencev.

Program Strokovnih sred 2023

Datum	Tema
25. januar	Predstavitve knjig, prejemnic priznanj zlata hruška 2022 in 50. obletnica revije <i>Otrok in knjiga</i>
5. april	Aprilski simpozij
10. maj	Predstavitve novejših mladinskih knjižnih produkcij
13. september	Začetek nove bralne sezone
11. oktober	Predstavitve nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ
15. november	Predstavitve <i>Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2023</i>

Natančnejši program za posamezno Strokovno sredo bo objavljen na <https://www.mklj.si/pionirska/strokovne-srede/>.

Oddaj na natečaj v MKL

Sodelujte na literarnih natečajih za mlade s prozo, poezijo, dramatiko in stripom. Tokrat bomo pesnili, pisali o Koperniku, prepletali življenjske zgodbe Aldousa Huxleyja, Johna F. Kennedyja in C. S. Lewisa ter razmišljali o zelenem.

S projektom spodbujamo ustvarjalno pisanje in izražanje mladih avtorjev med 15. in 25. letom v slovenskem jeziku.

Razpisi vseh treh natečajev so odprti od 15. novembra 2022 do 15. marca 2023.

Z natečajem za najboljšo kratko zgodbo metaFORA smo vzpostavili mednarodno sodelovanje s Knjižnico Vladimira Nazora, Knjižnice grada Zagreba, kjer tovrstni natečaj pripravljajo že enajsto leto.

Več o projektu:

<https://www.mklj.si/projekti/oddaj-na-natecaj/>

preDRAMI se

metaFORA

po HAKUJ

STEVE HAINES

TESNOBA JE RES ČUDNA REČ

ilustracije: Sophie Standing
prevod: Aleksander Koraša
Mladinska knjiga,
2023, t. v., 33 str., 19,99 €

Tesnoba (anksioznost) je v nekaterih situacijah popolnoma običajen odgovor telesa na pomembne dogodke, ki se nam dogajajo – če pa je tega preveč, nam to povzroča kronično tesnobo in panične napade. Avtor knjige, ki je mešanica stripa, strokovnega besedila, izkušnjskih napotkov s terapevtskim delom, nam tesnobo predstavi tako, da jo razumemo in nam bo knjiga v pomoč pri morebitnem premagovanju in spopadanju z njo. Knjiga je nadgrajena z ilustracijami, ki osvetljujejo avtorjevo besedilo. V današnjem svetu se vse več ljudi spopada s paničnimi napadi, ki so odgovor telesa, da ne zmore vsega stresa, ki nam ga nalaga sodobni čas (ali pa si ga največkrat nalagamo kar sami), ker pademo v kolesje, iz katerega mnogi žal prepozno (ali nikoli ne) izstopijo. Gotovo bo za bralce priročnik tudi nekakšna prizemljitev – zavedanje, da moramo nekaj narediti sami, saj stres sam od sebe ne bo ponehal. Knjiga je ena izmed postaj zavedanja, ki nas lahko usmeri na drugo pot – in da, ta pot je mogoča – z delovanjem in iskanjem pomoči in rešitev. > SABINA BURKELJCA

BOB GOFF, LINDSEY GOFF VIDUCICH

OTROCI, LJUBEZEN DELUJE!

ilustracije: Michael Lauritano
prevod: Marko Nzobandora
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 224 str., 25 €

Avtor svetovne uspešnice *Ljubezen deluje* tokrat o ljubezni skupaj s svojo hčerko, vzgojiteljico in učiteljico Lindsey spregovori otrokom. »Ljubezen ima namreč čudežno moč, ki nam lahko življenja spreminja na povsem nepredvidljive, noro zabavne in vznemirljive načine.« In to je glavno sporočilo knjige, ki otroke, večje in manjše, skozi kratka poglavja in praktične primere uči o strahu, pričakovanjih in pravičnosti, o napakah in odpuščanju, predvsem pa o vseh platih ljubezni. Kaj je ljubezen, kako jo izkazujemo in kako raste? Z Jezusovimi nauki nam avtorja podata 46 pomembnih sporočil, ki nas naučijo, kako ustvariti lepši svet, izboljšati odnose in narediti najboljše za naše najdražje in vse soljudi. Predvsem pa, kako narediti najboljše za nas same, saj dajanje iz ljubezni največ podari prav nam samim. > AJDA VODLAN

PHILIPPE NESSMANN

Z VSEMI ČUTI!

ilustracije: Régis Lejonc; fotografije: Célestin Forestier
prevod: Jasmina Žgank
Miš, 2022, t. v., 82 str., 30,95 €, JAK

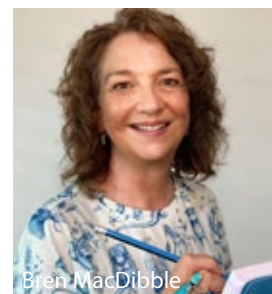
Pred nami je prevod čudovite knjige, ki je prejela francosko nagrado Prix Sorcières 2020 v kategoriji poučnih knjig in bila med nominirankami za več pomembnih (znanstvenih) nagrad. Čeprav je delo namenjeno otrokom (od 8 let naprej) pa s svojimi ilustracijami (knjiga je velikoformatna!) in grafikami ter obilico zanimivih podatkov navduši tudi odrasle bralce. Natančno spoznamo vseh pet čutov – od anatomije organov do opisov različnih poklicev, uporabe čutov pri dojenčkih, primerjave človeških in živalskih čutov ter druge

... nagrajena
poučna knjiga ...

BREN MACDIBBLE

JAZ, ČEBELA

prevod: Neža Božič
Miš, zbirka Čiv, 2023, t. v., 184 str., 28,95 €

Kaj bi se zgodilo, če bi čebele izumrle? Iz tega izhodiščnega vprašanja v romanu *Jaz, čebela* (izvirno je izšel leta 2017), prejemniku ključnih nagrad za mladinske knjige, izhaja na Novi Zelandiji rojena pisateljica Bren Macdibble (1966), ki zdaj živi v Melbournu. Ha, najbrž bi prišlo do tega, da bi sadno drevje morali ročno opráševati dovolj spretni in dovolj lahki otroci, se glasi njen odgovor, in v središče zgodbe postavi mlado Mirabelo, ki živi s sestro in dedkom zunaj mesta na sadjarski kmetiji in si bolj od vsega želi, da bi postala čebela. No, ne čisto prava čebela, temveč človeška čebela, taka, ki s posebno palico oprášuje cvetove. Ko ena od takih čebel postane prevelika, druga pa pade z drevesa, se ji za to spet ponudi priložnost – vendar je konkurenca velika. Tu pa je še mama, ki živi v mestu in hoče, da bi Mirabela tja odšla z njo in potem tam služila pravi denar. Intriganten roman, pomaknjen (malo) v prihodnost, ki na literarno domišljen način razpira mnoga aktualna vprašanja. > SAMO RUGELJ

METTE VEDSØ

130 UTRIPOV NA MINUTO

prevod: Darko Čuden
Miš, zbirka Z(o)renja+,
2022, t. v., 144 str., 29,95 €

Sredi ure angleščine se Pi zgrudi, saj jo že dolgo časa muči tesnoba. Ko okreva, bolje spozna nekatere svoje sosede: mamo samohranilko z ного v mavcu, njeno hčer Vicky z motnjo v razvoju in starejšo gospo Gillian Brown, ki bo kmalu praznovala 85. rojstni dan. Medtem vsakodnevno obiskuje terapije in delavnice, da bi ji pomagale premagovati tesnobo in preprečile nov napad panike, a šele povezana skupnost pred domačim pragom ji zares pomaga. Zaradi kratkih poglavij in množice prigod je ta mladinski roman danske avtorice hitro branje, ki pa ostane z nami še nekaj časa, saj pokaže, da mora vsak imeti čas in priložnost, da si poišče lastna orodja za spopadanje z zahrbtno tesnobo. > VERONIKA ŠOSTER

(zgodovinske) zanimivosti (recimo najbolj slavna očala na svetu, zgodovina parfumov in receptov ipd.), pa tudi uporabe teh čutov tako v umetnosti kot v vsakdanjem besednjaku – na koncu pa sledi še šesti čut. Pa to ni le intuicija, ampak recimo pri živalih sposobnost zaznavanja električnega ali magnetnega polja, pa pasji šesti čut in pri ljudeh sposobnost telepatije, slutnje, zaznavanja časa, nocicepcija (čut za bolečino), propriocepcija (čut za zaznavanje lastnega telesa), pa tudi čut za ravnovesje in še kaj. Ste vedeli, da ima odrasel človek 10.000 okuševalnih brbončic (pes 1700 in mačka 470), da lahko orel vidi zajca na kilometer in pol, da psi vseeno vidijo določene barve, da dojenčki slišijo že dva meseca pred rojstvom ...? > AJDA VODLAN

BEATRIZ OSÉS

BELI KRALJ; SMRT V TOPLICAH

serija Erik Vogler

prevod: Veronika Rot

Malinc, 2022, t. v., 145/151 str., 22 €/knjigo

Erik Vogler je mlad, vendar zelo pedanten fant, ki ceni urejenost (in prestižne blagovne znamke). Zato mu njegova hipijevska babica, h kateri se mora odpraviti v prvi knjigi *Beli kralj*, ni čisto nič po godu. In še to, da sploh mora v Bremen namesto v New York, kot mu je obljubil oče! Njegovo nezadovoljstvo hitro postane manjša skrb, saj se dogajajo veliko hujše in mnogo bolj grozljive zadeve, kot so prikazni sredi noči, ki ga vodijo v srhljiv beg pred serijskim morilcem in v njegovo razkritje. Izjemno napeto delo, primerno tako za najstnike kot odrasle, nas očara tudi v drugem delu, ko se Erik s sedaj že nam znanimi liki, torej babico in Albertom, odpravi v razkošno letovišče. Tam pa se zgodi umor v blatni kopeli. Toda trupla ni, zato Eriku nihče ne verjame. In znova se ujame v strašno napeto dogodivščino, ki si je sploh ni želel. Uživati je namreč želel v obljubljenih masažah in negi ... Pa nič zato – saj mi toliko bolj uživamo v napetem branju! > AJDA VODLAN

SEBASTIJAN PREGELJ

COPRNICA POD GRADOM

Zgodbe vojvodine Kranjske, knj. 1

ilustracije: Jure Engelsberger

Miš, 2022, t. v., 110 str., 26,95 €, JAK

Pisatelj, ki je mlade bralce že navdušil s serijo *Zgodbe s konca kamene dobe*, se je sedaj preselil v sodobnejše čase – znajdemo se namreč na gradu Bogenšperk v 17. stoletju, v času Janeza Vajkarda Valvasorja. Glavni junak je njegov oproda Martin, ki ga je Valvasor naučil brati in pisati, ga potegnil v nek čisto drugačen svet znanja, dogodivščin in odkrivanja naših krajev, pa še konja mu je podaril. V prvi knjigi iščemo izginulo kuharičino hčerko Katarino, ki je Martinu sploh ljuba, vmes pa naletimo še na Kačarja, krvnega sodnika in pobeglo čarovnico. Prijetno branje, ki nas pouči o slovenski zgodovini in za naš narod izjemno pomembnem človeku, brez katerega ne bi toliko vedeli o zgodovini naših krajev. Zgodbi so dodani poučni podatki tudi o čarovniških procesih, glavno sporočilo pa pojasni Martin: »Marsikaj je bilo nerazumljivo, o enem pa sem bil prepričan: gospodar ima prav, ko pravi, da ne smeš verjeti vsega, kar slišiš, pač pa se moraš vedno prepričati na lastne oči.« > AJDA VODLAN

SALLY RIPPIN

POSEBNI GOST

serija Hej, Jaka!

prevod: Barbara Majcenovič Kline

ilustracije: Stephanie Spartels

Skrivnost, 2022, t. v., 42 str., 16,90 €

V Jakovem razredu imajo gospoda Jajčka, maskoto, ki jo vsak učenec, ko pride na vrsto, vzame domov za konec tedna. Z gospodom Jajčkom se potem fotografira pri vsem, kar počne, slike pa prilepi v zelo smešno razredno knjigo. Ker je na vrsti Jaka, s prijateljico Bibi že načrtujeta veliko zabavnih reči. Toda, joj! Jaka zvečer zaspi z gospodom Jajčkom v objemu, zjutraj pa maskote ni nikjer! Zbirka *Hej, Jaka!* pisateljice Sally Rippin, najbolje prodajane avstralske avtorice otroških in mladinskih knjig, vsebuje več kot petnajst naslovov zgodb, ki pripovedujejo, kako razrešiti izzive, s kakršnimi se otroci srečujejo v vsakdanjem življenju. Zbirka je primer-na tudi za prvo samostojno branje. > MAJA ČREPINŠEK

TINA ILGO, MOJCA SELJAK,

KATJA SIMONČIČ, TJAŠA VILOTIČ

KITAJSKI MITI IN LEGENDE

ilustracije: Marta Bartolj et al.

Miš, 2022, t. v., 195 str., 38,95 €

Kitajske mitološke pripovedi se delijo na mite o nastanku univerzuma in človeka, mite in legende o junakih in rešiteljih ter mite o izvoru rodov in prvih kitajskih dinastijah. V tej zbirki so predstavljeni vsi, med drugim tudi legenda o nastanku človeškega rodu, ki predstavi največji kozmični božanstvi kitajske mitologije, Nüwa in Fuxij. Nüwa je iz gline ustvarila ljudi, Fuxij pa velja za enega najpomembnejših izumiteljev, ki je s svojimi iznajdbami pomagal, da so ljudje lažje in bolje živeli. Bralci bodo ob prebiranju zgodb dobili podrobnejši vpogled v kitajsko zgodovino, mitologijo in legende, bolje pa bodo razumeli tudi razvoj kitajske družbe. Zelo pritegnejo tudi klasične kitajske ilustracije in slovar izgovorjave, ki je čudovit dodatek k vsem zgodbam in nam pomaga pravilno izgovoriti zapletene besede in besedne zveze. Res izvirno. > NIKA HRANJEC

MAJDA KOREN, DAMIJAN STEPANČIČ

NA KONCU RIMSKE CESTE

Tretji del

KUD Sodobnost International,

zbirka Karjola,

2022, t. v., 65 str., 23,90 €, JAK

Pisateljica Majda Koren in ilustrator Damijan Stepančič sta spet spojila

ustvarjalni žilici in tu je že tretji del stripovskih zgodb o Kapu in Bundu, pujskih, ki se tokrat z ukradeno raketo odpravita v vesolje vse do konca Rimske ceste in padeta celo v črno luknjo. Vmes se ustavljata na nenavadnih planetih, jesta nič kaj okusno hrano v prahu, spoznavata zanimiva vesoljska bitja – eno od njih, Frido, celo vzameta s seboj na vesoljsko plovilo. Domišljija, nenavadni

preobrti, predmeti in osebe, poimenovani z nenavadnimi besedami – vse to je začinjeno s humorjem in odštekanostjo, kakršno v svet otroške literature prinašata oba vrhunska slovenska avtorja, kar bo brez dvoma pritegnilo k branju mladega (in tudi manj mladega) bralca – tistega najbolj zahtevnega in tudi tistega, ki mu je branje španska vas. In oba bralca bosta verjetno rekla, da že nestrpnost čakata na četrti del Kapa in Bunda. No, da ne pozabim – na koncu Rimske ceste je, veste, kaj? Slaščičarna. > SABINA BURKELJCA

Janja Vidmar

BARBARA HANUŠ

LUKA LOVI, MARKO MIŽI

ilustracije: Marta Bartolj, Suzi Bricelj, Maša Kozjek, Polona Lovšin, Igor Šinkovec, Ana Zavadlav

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 95 str., 24,99 €

Barbara Hanuš

Le kdo iz vrst mladinskih pisateljev in strokovnjakov ne pozna Barbare Hanuš, izvrstne pripovedovalke zgodb, nadobudne učiteljice in pedagoginje, knjižničarke, magistricе slovenskega jezika in zunanje urednice revij Ciciban in Cicido? Neugnana avtorica in ljubeča babica šestim vnukom je celih osem let poučevala dopolnilni pouk slovenščine v Banja Luki, kjer potomci Slovencev (tudi v Slatini in Prijedoru) skrbijo za ohranjanje jezika in kulturnega utripa. Barbara še vedno aktivno deluje v okviru tamkajšnjega slovenskega društva Triglav in ob Slovencih, ki so svoj pečat pustili na tujem, ne moremo mimo njenih prizadevanj za kulturo živega dialoga in medsebojne strpnosti.

Odrasli smo se lahko z Barbarino literarno govorico seznanili denimo v zbirki kratkih zgodb *Kavni krog* (Hart, 2021), ki pripoveduje o svetlih in temnih platih življenja v domu starostnikov. »Darilo, ki ti ga da starost, je čas,« je zapisala Barbara, ki je sijajno ujela nit grenkosladkih spominov v neizprosno primēju minevanja.

Predšolski otroci dobro poznajo njene slikanice, denimo večjezikovno serijo o *Jakubu in mucu Mici* (Miš, 2009, 2010, 2011), ali zabavne miselne igre v seriji *Brihtna glavca za cicibane* (MK, 2012–2023), pa znamenito večjezikovno slikanico *Markova čelada* (Miš, 2020) z imenitnimi

ilustracijami Marjana Mančka, medtem ko so šolarjem med drugim znani tudi njeni delovni zvezki za pouk književnosti (DZS, 2000–2012).

Leta 2021 je za najmlajše izšla avtoričina slikanica *Obliž za moč in pogum* (MK) in Barbara je v svojih intervjujih večkrat poudarila, da dobi otrok največ spodbud za ustvarjanje prav v zdravem domačem okolju. Njej so neizčrpen vir navdiha vnuki, verjame v izpovedno moč zgodb, ki opogumijo, potolažijo in opolnomočijo.

Nova slikanica *Luka lovi, Marko miži* prinaša množstvo kratkih, toda živahnih, hudomušnih, mestoma celo norčavih zgodbic o Marku in Luku, Jaru in Kevinu, pa mami, očku, dedku, babici in dojenčici Diani. Bralec se jim pridruži v šoli, doma, na počitnicah, pri vsakdanjih opravilih in kupu zamisli, ki se vsak dan porodijo v majhnih, brihtnih bučah. Skupaj z njimi modruje, zakaj je gora čokoladna, kje je dobra volja, kadar je ni na spregled, in kako Miklavž sem in tja prekrši pravila, vendar na svojem obhodu nikoli ne izpusti nobenega otroka. Tistim nadobudnežem, ki jih, podobno kot Luka, zmotijo drugače obrnjena trebuščka pri malih tiskanih črkah b in d, bo odleglo. Niso edini. Zato se včasih preobujemo v »garberodi« in v »beževnem« vremenu potrebujemo dežnik. Ali morda »bežnik«?

Sama bi zaradi obsežnejšega besedila, avtorica je prispevala kar 42 kratkih zgodb, delo umestila med ilustrirane knjige. Med branjem se človek zamisli, koliko neverjetnih prebliskov se utrne v otroških glavah. Prav otroška logika daje zgodbicam poseben čar in v knjigi se močno čuti mila, ljubeča povezanost babice Barbare z njenimi vnučki. Z zgodbicami skuša skicirati in zajeziti dragocene trenutke otroštva, k čemur na koncu prispeva beseda avtorice, v kateri med drugim pojasni, da je otroštvo najbolj čarobno doživljanje sveta. Otroci silovito izražajo čustva, preizkušajo sebe in svoje meje, pa tudi neugnano raziskujejo svet tam zunaj.

Zgodbe, ki že dolgo izhajajo v revijah Ciciban in Cicido, so bogato ilustrirane in le redkokdaj je v eni sami slikanici zbranih toliko sijajnih ilustratorskih imen. Tako bo tudi staršem zanimivo listati po knjigi in skupaj z malimi bralci odkrivati, na koliko različnih načinov ilustratorji vidijo knjižne junake. Če so ilustracije Igorja Šinkovca nagajivo igrive, so podobe Polone Lovšin mehko, pravljичno zabrisane. Osebnost mi je bilo strašno všeč, kako je vsak od njih upodobil odrasle, denimo dedka, očeta, mamo.

Ali kot bi rekla Barbara, ki ima kot šolska knjižničarka ogromno priložnosti za pogovore z otroki – vsak od nas se česa boji in ima rad različne stvari. Velja za male in velike, zato je hvalevredno, da se nekaj tega pretopi v zgodbe in slike.

Peter Svetina • Peter Škerl

KRUŠNO MESTO

Mladi Plečnik v domišljijemskem popotovanju.
Ena knjiga, dva Petra, trije vrhunski mojstri!

01 721 45 40 | info@miszalozba.com | www.miszalozba.com
Knjige Miš založbe so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

MAŠA OGRIZEK

**VSEH SORT STARŠI
IN OTROCI**ilustracije: Anka Kočevar
Založništvo tržaškega tiska,
2022, t. v., 56 str., 18 €

Kratke zgodbe o starših in otrocih vseh sort izpod peresa Maše Ogrizek je pretanjeno ilustrirala Anka Kočevar, prav kombinacija risbe in zgodbe pa jih povzdiguje v nekakšne sodobne mitološke basni. Starši imajo recimo krake, rogovje, rep, bodice, sirenski glas ali dve glavi, pri tem pa so obrav-

navani čisto običajno, kot del vsakdanjika. V zgodbah sicer spremljamo (predvsem) odrasle, ki se morajo podati na pot učenja in razvoja, kot v spremni besedi zapiše Larisa Javernik, pri tem pa jim pomagajo njihovi otroci oziroma so otroške prigode in značajji pogosto sprožilec, da se začnejo odrasli poglabljati vase. Vsaki zgodbi sledijo tudi vprašanja oziroma iztočnice za pogovor o določeni temi, na primer o tem, kako se spopasti z jezo, kako prisluhni občutjem drugih in kako se osvoboditi potrebe po potrditvi okolice. > VERONIKA ŠOSTER

ANETTE EGGERT

MRZLICA V HLEVVserija Ina Skot, knj. 3
prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
ilustracije: Sanne Dufft
Skrivnost, 2022, t. v., 58 str., 18,90 €

Tretja knjiga o Ina Skot, deklici, ki si nadvse želi jahati (*Nora na konje, Želja po jahanju*), pripoveduje, kako se je Ina veselila jahalnega tabora, ko bo smela kar tri dni skrbeti za konje, jahati in tekmovati. Potem pa se vse obrne drugače. Čeprav Ina ve, da ne bi smela konjem dajati priboljškov, prikupnemu Progu in Jaku dovoli, da pojesta celo vrečko korenčkov. Naslednji dan pa je Jak hudo bolan ... Je zbolel zaradi Ine? Bo preživel? Anette Eggert (1975) je avtorica knjig za otroke, ki jih navdušujejo konji, toda v zgodbah nagovarja vse otroke, saj se vsakdo kdaj počuti krivega za nesrečo in ne ve, kako naj napako prizna in kako popravi. > MAJA ČREPINŠEK

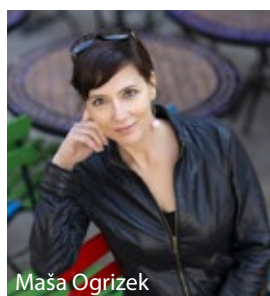

BORIS ZGONC

**UAU KAKŠNA SUPRR
STVAR NA KOLESIH**ilustracije: Irena Režek
Buča, 2022, t. v., 55 str., 24,90 €

Boris Zgonc, pripovedovalec in marsikateremu malemu in velikemu bralcu dobro znan knjižničar iz Potujoče knjižnice (projekt Mestne

knjižnice Ljubljana), je zgodbo o nastanku bibliobusa, čarobnega rdečega avtobusa, ki že štiri desetletja napolnjen z najlepšimi in najzanimivejšimi knjigami potuje v kraje, v katerih ljudje ne morejo zlahka do javne knjižnice, prelil med strani slikanice. V njej spoznamo knjižničarja Avgusta in Niko, Silva, voznika bibliobusa in slikarja Bineta, ki je bibliobus poslikal, predvsem pa knjige, majhne in velike, suhe in debele, puste in vesele, ki z njim potujejo na obisk v kraje, kjer jih ljudje z veseljem vzamejo k sebi domov. > MAJA ČREPINŠEK

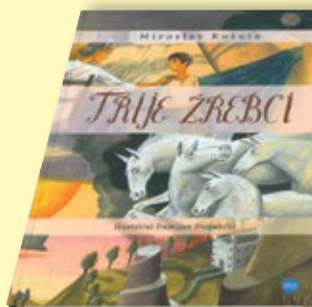

Maša Ogrizek

GAJA KOS

NOČNI OBISKilustracije: Ana Zavadlav
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 32 str., 19,99 €

Trije nenavadni junaki, dva tapirja in lenivec, so se bralcem prikupili že s prvo slikanico *Obisk*, ki je prejela kar tri priznanja: slikanica kot celota znak zlata hruška, pisateljica Gaja Kos nominacijo za nagrado desetnica in ilustratorica Ana Zavadlav Levstikovo nagrado za izvirne knjižne ilustracije. Nova knjižna dogodivščina pripoveduje, kaj stori počasni lenivec, ko bi rad prijateljici podaril rojstnodnevno torto (že jutri!), in kako si pomagajo prijatelji, kadar spod neba palačinkujejo zažgane palačinke. Izvirna zgodba si izmišlja nove besede, se z njimi poigrava, nasmeji bralca, razpihuje domišljijo in pogumno izstopi iz okvira pričakovanega. Sporočilo o medsebojni pomoči znova spremljajo imenitne ilustracije, polne povednih podrobnosti. > MAJA ČREPINŠEK

MIROSLAV KOŠUTA

TRIJE ŽREBCIilustracije: Damijan Stepančič
Miš, 2022, t. v., 38 str., 28,95 €

Čudežni sanjski žrebci, ki jim srebrne grive vihrajo, ko se poženejo v galop navzgor skozi bohotno hruškovo krošnjo više in više mimo zlatih sadežev, ponesejo jezdeca v sanjske pokrajine, ki jih je nekoč,

ko je bil še deček, odkril Miroslav Košuta. Mamine izšepetane večerne zgodbe so ga za vedno pozlatile, zdaj on drugim iz zlate preje tke pravljico o sanjskih žrebcih, belih, črnih in ognjeno rdečih. Pravljico, ki šepeta o veliki izgubi in globokemupanju, o bolečini in veselju, o ljubezni in čudežnosti življenja. Pesnik in pisatelj je prejemnik številnih pomembnih nagrad, med drugim Prešernove nagrade in mednarodne nagrade častne listine IBBY. > MAJA ČREPINŠEK

LEOPÉ; JULIA BREITENÖDER; ERHARD DIETL

zbirka KNJIGOLJUB

V deželi dinozavrov; Poni na obisku;

Nova nogometna žoga

ilustracije: P. Nöldner; J. Berend; W. Gebhard
prevod: Neža VilhelmHiša knjig, zbirka Knjigoljub,
2022, t. v., 43 str., 17,90 €

Zbirka Knjigoljub združuje knjige, primerne za 1. bralno stopnjo, ko začetni bralci pričenjajo samostojno branje, pri tem pa so jim v pomoč kratke zgodbe in veliko ilustracij, ki vabijo k nadaljnemu branju. V vsaki knjigi so zgodbe razdeljene na štiri poglavja. Zgodbe so natisnjene z velikimi tiskanimi črkami, v kratkih povedih in kratkih odstavkih. Dogajanje je živahno, polno drobnih duhovitosti, akcije in notranje napetosti, da ohranjajo pozornost začetnega bralca. Vsaka knjiga se zaključuje s tremi ugankami, s katerimi mladi bralec vadi smiselno razumevanje prebranega in pisanje števil ter črk. > MAJA ČREPINŠEK

TINA GRČA

JUŠ, BINE IN NEVIDNA BITJA

ilustracije: Matija Cipurić
Buča, 2022, t. v., 24 str., 15 €

Juš in Bine sta zvedava fantka, ki sta nenehno v akciji: kar naprej nekaj raziskujeta, rada se podita po naravi in stikata za vsemi mogočimi stvarmi. Kadar se bratca vrmeta s svojih potepov domov, si Bine pred obrokom vedno skrbno umije roke, Juš pa na to kar malo pozabi. In kaj se zgodi nekoč, ko mikroorganizmi, ki povzročajo razne bolezni, prav zaradi Juševe malomarnosti zaidejo v njegovo telo? Poučno zgodbo o pomenu negovanja osnovnih higienskih navad, ki se začenjajo pri umivanju rok, spremljajo prikupne in zelo slikovite ilustracije, ki bodo otrokom na prijazen način ponazorile, kako nad nevidna bitja, če želimo ostati zdravi in razigrani. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MOJICEJA BONTE

BARBARA CELJSKA

Prelepa grofica in mogočna kraljica

ilustracije: Polona Kosec
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 27 str., 21,50 €, JAK

Barbara (1391–1451), najmlajša hčerka grofa Hermana II. iz rodbine Celjskih, je slovela kot izobražena in sposobna ženska, ki se je zaradi spretnege političnega trgovanja Celjskih in svoje izjemne lepote povzpela na položaj žene Sigismunda, cesarja Svetega rimskega cesarstva ter ogrskega, nemškega in češkega kralja. Izkazala se je kot sposobna vladarica. Mojiceja Bonte pripoveduje o Barbarinem otroštvu in mladosti, ko je ljubka navihanka, željna znanja in spoznanja, bistrourmno pridobivala učenost, hkrati pa tudi samostojno odkrivala tisto, kar ni zapisano v knjigah. Slikanico ene najbolj branih slovenskih pisateljic za otroke in mlade odlikuje zgodovinska verodostojnost v besedilu in ilustracijah. > MAJA ČREPINŠEK

IVAN SIVEC

PREŠERNOVA PRVA LJUBEZEN

ilustracije: Jure Engelsberger
ICO, 2022, t. v., 23 str., 18 €

Ivan Sivec, avtor 175 knjig, ustvarja tudi dela za otroke, s katerimi sega v slovensko preteklost. Tokrat je otrokom približal manj znana dejstva o Francetu Prešernu, kot ga odkrivajo trije robotski vesoljčki, ki Zemljinega pesnika spoznavajo na svoj način. Njegove Poezije izmerijo s knjigomerom, napravo za merjenje vrednosti vsebine, na spletu pa izvedo še preostalo. Na primer, da je imel prijatelja Matijo Čopa, ki ga je navdušil za pesnjenje, France pa se mu je oddolžil s pesnitvijo *Krst pri Savici*. In da sta se prijatelja do slapa Savice podala peš. Povedo, kateri ženski model (robotki, pač!) mu je bil všeč pred Primičevo Julijo ... Slikanica igrivo pričara živo osebo in s tem dopolni šolsko znanje. > MAJA ČREPINŠEK

Ivan Sivec, avtor 175 knjig, ustvarja tudi dela za otroke, s katerimi sega v slovensko preteklost. Tokrat je otrokom približal manj znana dejstva o Francetu Prešernu, kot ga odkrivajo trije robotski vesoljčki, ki Zemljinega pesnika spoznavajo na svoj način. Njegove Poezije izmerijo s knjigomerom, napravo za merjenje vrednosti vsebine, na spletu pa izvedo še preostalo. Na primer, da je imel prijatelja Matijo Čopa, ki ga je navdušil za pesnjenje, France pa se mu je oddolžil s pesnitvijo *Krst pri Savici*. In da sta se prijatelja do slapa Savice podala peš. Povedo, kateri ženski model (robotki, pač!) mu je bil všeč pred Primičevo Julijo ... Slikanica igrivo pričara živo osebo in s tem dopolni šolsko znanje. > MAJA ČREPINŠEK

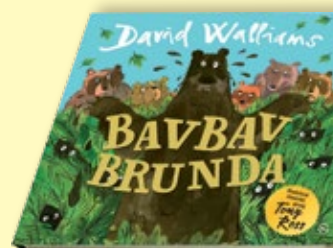
EVA VIDÉN

ŽIGA IN TRAKTORJI; ŽIGA IN DINOZAVRI; ŽIGA IN PSI

ilustracije: Jens Ahlbom
prevod: Alexandra Natalie Zaleznik Skrivnost,
2022, t. v., 25 str., 20 €/knjigo

Pot do vrtca je dolga, saj se Žiga in njegova mama pogosto ustavita, da občudujeta traktorje. Žiga je navdušen nad močnimi traktorji, ki opravljajo najrazličnejša dela. Lahko izruvajo štor, vlečejo prikolico s čolnom ali avtomobil na vrvi. Traktor s paletnimi vilicami prestavlja težke tovore, traktor z žlico naloži pesek na tovornjak ... Zbirka knjig o Žigu (*Žiga in dinozavri*, *Žiga in psi*, *Žiga in vlaki*, *Žiga, avti in gradbeni stroji*) Eve Vidén z velikimi ilustracijami nagovarja k pozornemu opazovanju in pogovoru o dogajanju, kratka besedila, natisnjena z velikimi tiskanimi črkami, pa so primerna tudi za prvo branje. > MAJA ČREPINŠEK

DAVID WALLIAMS

BAVBAV BRUNDA

ilustracije: Tony Ross
prevod: Nina Dekleva
Mladinska knjiga,
2022, t. v., 37 str., 19,99 €

Slikanica je delo priznanega britanskega komika, igralca in pisatelja Davida Walliamsa (1971), ki otroke tokrat popelje na severni tečaj, kjer polarna medvedka po obilnem kosilu leže k vsakodnevemu popoldanskemu počitku. A prebudi se daleč stran od svojega doma, saj jo je tja poneslo morje, poleg tega pa se njena ledena plošča prične taliti, dokler ni velika le kot kocka ledu in medvedka pade v toplo morje. Ko priplava do kopnega, jo tam pričaka družčina rjavih medvedov. Ker medvedka nima enake dlake kot oni, se jim zdi strašna, kot pravi bavbav. Avtor v znani navezi z ilustratorjem na prikupen način predstavi tkanje ljubezenskih vezi med zelo različnimi živalmi, vse to pa seveda lahko prenesemo tudi na ljudi. Zelo poučno! > NIKA HRANJEC

JOSÉ ANDRÉS MURILLO

MODRA

ilustracije: Marcela Paz Peña
prevod: Barbara Pregelj
Malinc, 2022, t. v., 39 str., 18 €

Avtor besedila slikanice José Andrés Murillo, filozof in vodja Fundacije za zaupanje, ki si prizadeva za svet brez otroških zlorab, empatično in čuteče pripoveduje o dečku, ki je doživel spolno zlorabo, o trnovi poti otroka, ki se bori, da bi mu odrasli verjeli, da bi lahko spregovoril in dobil zaščito. Nekateri mu sicer verjamejo, vendar ostane sam, brez podpore in pomoči. Rečejo mu, naj potrpi, naj pozabi, pa bo minilo. Dokler ne obmolkne. Kako spet zaupati, kako prekiniti tišino, kako ozdraveti, ko se duša razlomi? Avtor pripoveduje iz lastne izkušnje, saj se je za pravico do razkritja izpostavil kot eden izmed treh tožnikov v imenu mnogih onemelih otroških žrtev kasneje obsojenega, izključenega in laiciziranega čilškega kardinala Fernanda Karadima. Slikanico je z ilustracijami, ki v likovnem jeziku tenkočutno razkrivajo paletu čustvenih stanj, bolečino in globoko osamljenost zlorabljenega otroka, obogatila Marcela Paz Peña. > MAJA ČREPINŠEK

MARKO KODOROVIČ

LE KJE JE JAJCE, ŠE DESETO?

ilustracije: Marko Rop

Gozdika, 2022, t. v., 23 str., 21 €

Slikanica, napisana v verzih s preprostimi rimami, je za otroke hkrati zanimiva in poučna. Predstavi nam zgodbo o račji mami, ki je v svoje gnezdo izlegla deset jajc. Zanje je izjemno lepo skrbel, a med neurjem je eno, deseto jajce, izgini. Zaskrbljeni rački je pri iskanju jajca na pomoč priskočila sova, ki je s sabo pripeljala še preostale živali. Ob branju bodo otroci spoznavali, kdo vse živi v gozdu in kaj vse se lahko tam pripeti. Vse pa je podkrepljeno s pravljimi ilustracijami Marka Ropa. Na prikupen način bodo naši najmlajši bralci spoznali, da je v slogi vedno moč, delo pa bo z razgibanim besedilom, stkanim v kiti-ce, spodbudilo številne mlade gozdne raziskovalce. > NIKA HRANJEC

ISOL

ŠIVANJE

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2022, t. v., 76 str., 25 €

To je slikanica, ki potem, ko jo ponovno bereš in listaš in občuduješ ilustracije (vezenine in lepljenke in še kaj), odpre še dodatne vidike, še eno novo sporočilo, še dodaten pogled. Zato ni nič nenavadnega, da je Isol (*Družinska skrivnost, Kulturna izmenjava, Lepa Grizelda*) že prepoznana in nagrajvana v svetovnem merilu. Vezenina je s svojim bistvom povezana s tradicijo, ljudskim izročilom in avtorica jo presenetljivo lepo uveze v zgodbo, v kateri išče pomene onkraj tega sveta in se sprašuje, kaj je zadaj, na drugi strani (vezenine), v sanjskem svetu, v svetu, ki ga lahko zgolj slutimo. Kam gredo stvari, ko jih izgubimo? Jih lahko še kdaj najdemo? Pa modrost (babica), kakšno vlogo ima pri vsem tem? Kaj pa, če zapremo prehod na drugo stran, če ga kar zašijemo, kaj bo potem? Bomo imeli mir, ne bomo več izgubljali stvari, oseb ...? Ne, tako zlahka žal ne bo šlo. Vsaka zgodba mora dihati. Prehod mora biti odprt. Posebna zgodba in upodobitve nam odprejo prehode in še enkrat (in še enkrat) jo moramo prelistati, prebrati in spet nam bo dala tisto, zaradi česar pravzaprav pisatelj pišejo, založniki izdajajo knjige in jih bralci beremo in po njih nismo več isti. Taka zgodba, kot je tudi *Šivanje*, nekaj v nas (p)odpre. > SABINA BURKELJCA

ZANNA DAVIDSON

BONTON ZA TIGRE

ilustracije: Alison Friend

prevod: Ambrož Kvarti

Grafenauer, 2022, t. v., 32 str., 22,90 €

Na Katkini čajanki so med povabljeni tudi trije poredni tigri, ki se prvi vržejo na sladke, jih nemarno zbašejo v usta, da vsi preostali gostje ostanejo s praznimi krožniki, nato pa si povežejo na glavo skodelice in zaplešejo na mizi. Prestrašeni gostje se razbežijo, Katka pa je huda. Ne bo jih več povabila, dokler se ne naučijo lepše vesti za mizo! In potem se trije skesani poredni tigri odpravijo v šolo za bonton ... Zabavna slikanica v rimah nagajivo preigrava tigrovske neumnosti, ob tem pa postavlja jasne meje socialno primerne vedenja. Zanna Davidson (tudi Suzanna Davidson) je zelo uspešna angleška avtorica otroških knjig. > MAJA ČREPINŠEK

BARBARA RUSTIA

NAŠA DOJENČICA

Dogodivščine male navihanke

ilustracije: Katarina Kalc

Goriška Mohorjeva družba,

2022, t. v., 111 str., 20 €

Dojenčica je bila nekoč res dojenčica, a sedaj je že tako velika deklica, da je pričela obiskovati šolo.

Rada poje in ustvarja, sama si iz kartona izreže jaslice, rada ima babico in dedka, ima prijateljico, rada gre v šolo, še bolj pa na šolske izlete, razveseli se mucke, ki ji jo podarita starša ... Barbara Rustia v šestindvajsetih optimističnih, humorno obarvanih zgodbicah pripoveduje o prikupni in vedoželjni deklici, ki odkriva svet, se uči spoštovati pravila, ob tem pa razveseljuje in razsvetljuje življenje ljudi, ki jo obkrožajo. Zgodbice so primerne tudi za začetno samostojno branje. > MAJA ČREPINŠEK

ŠTĚPÁNKA SEKANINOVÁ

POSTANI ZDRAV KOT ZMAJ

ilustracije: Veronika Zacharová

prevod: Esther Daniela Kogoj

Hiša knjig, 2022, t. v., 25 str., 16,99 €

Mala prikupna princesa nekega dne med igro zasliši zelo čudne zvoke. Kmalu ugotovi, da jih spušča mlad zmaj, ki v bližnjem gozdu toži nad groznim zobobolom. Hja, nič čudnega, da ga tako bolijo zobje, ko pa ima na svojem jedilniku sladkarije in druge nezdrave prigrizke! Princeska ga zato pouči, kaj naj odslj daje na krožnik in kako naj si umiva zobe, da ti ne bodo več črni in piškavi. Zmajček postane njen dober prijatelj, zato s princesko ves čas tičita skupaj in se igrata na gradu ali v njegovi okolici. Ob tem pa princeska zmajčka nauči še številnih drugih zdravih in koristnih navad, od pospravljanja sobe, skrbi za čisto in čilo telo, gibanja na svežem zraku in še marsičesa drugega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CANIZALES

PRELEPA

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2022, t. v., 29 str., 18 €

Nekega dne dobi čarovnica povabilo na piknik. Grdobec, njen občudovalec, bi jo rad bolje spoznal. Čarovnica se razveseli. Obleče si najlepšo obleko in se odpravi na zmenek, toda po poti srečuje gozdne živali, ki ji druga za drugo svetujejo, kaj naj stori, da ne bo tako grda: odčara naj si grbo, krompirjast nos, špičasto brado in sršeče lase. Ampak ko s čarovnijo polepšana pride na zmenek, jo grdobec spodi, saj to ni njegova čarovnica, tista, ki jo čaka. Prikupno čudaška slikanica v Španiji živečega kolumbijskega avtorja in ilustratorja Canizalesa duhovito nagovarja male bralce, naj bodo pristni, naj samozavestno sprejmejo sami sebe, saj nas imajo pravi prijatelji radi takšne, kakršni smo. > MAJA ČREPINŠEK

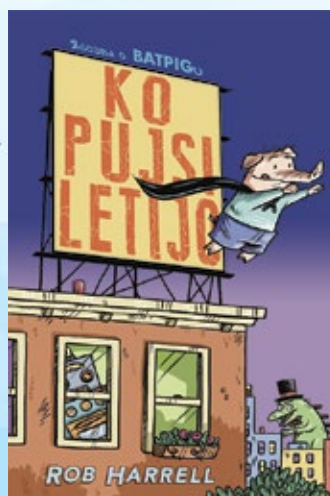
Pozdrav iz založbe Lipa.

MEŽIK
29,90 €

MEŽIK je srčna, spodbudna, na trenutke bridko smešna zgodba o Rossu, ki si je želel biti navaden otrok, a je bil »otrok z rakom«. Razen dobre prijateljice so se ga otroci izogibali, ker niso vedeli, kako naj se odzovejo. To je zgodba, ki ustvarja razumevanje drugačnosti in otrokom pomaga, da razvijajo empatijo.

In **BATPIG**? Ko je avtor sam zbolel za redko obliko raka, mu je bilo risanje stripov opora, ki jo je želel tudi za Rossa, junaka Mežika, zato je posebej zanj ustvaril superjunaka BATPIG-a!

KO PUJSI LETIJO
25 €

VSAK PUJS JE SVOJE SREČE KOVAČ
25 €

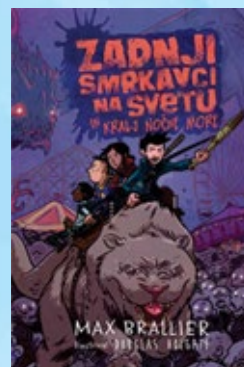
Pošastna zabava, odlične ilustracije, velike teme: prijateljstvo, izguba in pogum.

ZADNJI SMRKAVCI NA SVETU
19 €

MRTVAŠKA PARADA
19 €

KRALJ NOČNE MORE
19 €

KOZMIČNO BREZNO
19 €

(re)konstrukcije spomina

Literature sveta
Fabula

. . . Beletrina
20 LET FESTIVALA

1. 3. — 30. 3.

Oksana Zabužko, Tatiana Ťibuleac,
José Luís Peixoto, Cristina Morales,
László Krasznahorkai, Bernardine Evaristo

© cankarjev dom